

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 32 · 14. desember
Sesjonen 2023–2024

Møte torsdag den 14. desember 2023 kl. 10

President: Masud Ghara khani

Dagsorden (nr. 32):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14)
(Innst. 10 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2024
(Innst. 3 S (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024), Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2024 – lovsaker
(Innst. 4 L (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skattereglene for barnepensjon mv.
(Innst. 129 L (2023–2024), jf. Prop. 14 L (2023–2024))
5. Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5)
(Innst. 6 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))
6. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2024)
(Innst. 130 L (2023–2024), jf. Prop. 9 L (2023–2024))
7. Referat

Presidenten [10:00:08]: Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete:

For Akershus: Tore *Vamraak* og Tobias Hangaard *Linge*

For Møre og Romsdal: Petter Andreas *Wadstenvik*

For Oslo: Agnes Nærland *Viljugrein* og Michael *Tetzschner*

Fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe foreligger søknad om at den innvilgede permisjonen for representanten Helge André *Njåstad* i tiden fra og med 12. til og med 14. desember forlenges til å gjelde til og med 15. desember.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten Sigbjørn *Framnes* fortsetter å møte i permisjonstiden.

Presidenten [10:00:41]: Representanten Rasmus Hansson vil framsette et representantforslag.

Rasmus Hansson (MDG) [10:01:02]: På vegne av representantene Une Bastholm, Lan Marie Nguyen Berg og meg selv vil jeg framsette forslag om å stenge ned oljefeltene Brage, Statfjord, Ula og Draugen.

Presidenten [10:01:19]: Representanten Tobias Drevland Lund vil framsette et representantforslag.

Tobias Drevland Lund (R) [10:01:34]: På vegne av stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Sofie Marhaug, Geir Jørgensen og meg selv har jeg gleden av å fremme representantforslag om å forlenge permitteringsperioden og holde byggeaktiviteten oppe for å beholde fagarbeidere i byggenæringen.

Presidenten [10:01:53]: Representanten Andreas Sjalg Unneland vil framsette et representantforslag.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [10:02:06]: På vegne av representantene Kari Elisabeth Kaski, Kathy Lie og meg selv har jeg gleden av å fremme forslag om å styrke rettsikkerheten til barn i konflikt med loven.

Presidenten [10:02:17]: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:22]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))

Peter Frølich (H) [10:02:57] (komiteens leder): Dette er ikke de mest omfattende budsjettpostene som behandles i Stortinget, men de er likevel veldig betydningsfulle. Stortingets eksterne organer er helt avgjørende for den parlamentariske kontrollen som vi utøver. Betydningen har vi sett i mange forskjellige saker det siste året. Derfor er det med glede jeg kan konstatere som komitéleder at det er bred støtte til finansieringen av disse også for dette statsbudsjettet.

Forslaget opprettholder en god økonomi for Stortingets eksterne organer. Det kan også nevnes særskilt at Riksrevisjonen er gitt en solid tilleggsbevilgning på rundt 22 mill. kr for 2024 for å etablere nye og bedre IKT-systemer.

Til slutt vil jeg uttrykke takknemlighet til organene, som gjør en utmerket jobb. Vi har kontrollorganer som utfører et virkelig solid stykke arbeid, og som er eksempler til etterfølgelse også for mange land rundt oss. Det er noe vi alle, både politikere og befolkningen, skal være takknemlige for.

Presidenten [10:04:11]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 2, 3 og 4 bli behandlet under ett.

Sak nr. 2 [10:04:20]

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2024 (Innst. 3 S (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024), Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024))

Sak nr. 3 [10:04:34]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2024 – lovsaker (Innst. 4 L (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024))

Sak nr. 4 [10:04:43]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatte-reglene for barnepensjon mv. (Innst. 129 L (2023–2024), jf. Prop. 14 L (2023–2024))

Presidenten [10:04:54]: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Eigil Knutsen (A) [10:05:21] (komiteens leder og ordfører for sakene nr. 2 og 3): Skatte- og avgiftspolitikken skal bidra til trygge arbeidsplasser, verdiskaping og folks hverdagsøkonomi i urolige tider.

Norge har muligens et av verdens beste skattesystemer. Brede flertall i denne salen har vært enige om å utforme et system med lave satser og brede grunnlag. De to siste årene har det blitt gjort betydelige grep for å gjøre skattesystemet mer effektivt og mer rettferdig. Blant annet for grunnrentenæringer som vannkraft, havbruk og fra 1. januar 2024 også vindkraft på land har vi endret eksisterende og innført nye grunnrenteskatter, slik at næringene som benytter seg av felles naturressurser, må dele mer av superprofitten med fellesskapet.

Grunnrenteskatter er effektive, for riktig utformet bidrar de til å opprettholde investeringer samtidig som skattleggingen blir mer rettferdig og omfordelende. Inntekter fra skattene kan brukes til å redusere andre skatter eller styrke velferden. I budsjettet for 2024 gjør vi beg-

ge deler, bl.a. på grunn av inntektene fra den nye grunnrenteskatten på havbruk.

I 2024 blir det moderate og forutsigbare endringer i skatter og avgifter. Formuesskatten og inntektsskatten reduseres noe, mens selskapskatt og utbytteskatt holdes uendret. Den midlertidig økte arbeidsgiveravgiften blir trappet ned ved at innslagspunktet øker med 100 000 kr.

Det er en krevende situasjon også for mange bedrifter nå. Det viktigste vi kan gjøre for å trygge folks privatøkonomi, er å holde arbeidsledigheten nede – altså holde bedriftene flytende gjennom urolige tider. Det er derfor Arbeiderpartiet og Senterpartiet har ønsket et forutsigbart skatte- og avgiftsopplegg for 2024, og det får vi flertall for her i dag.

Til tross for den lave arbeidsledigheten er mange familier bekymret for egen økonomi på grunn av økte priser og renter nå. Derfor har vi gjort inntektsskattesystemet mer omfordelende de siste årene, slik at folk med vanlige inntekter betaler mindre skatt. Vi har også redusert skatten for alle, ikke slik som Høyre, som gir med én hånd, men tar tilbake med den andre hvis en skulle finne på å være medlem i en fagforening.

De urolige tidene reflekteres også i avgiftsopplegget som vedtas i dag. Klimaavgiftene økes i tråd med det et bredt flertall på Stortinget ble enige om i 2021. Samtidig vet vi at avgifter kan treffe både sosialt og geografisk skjevt. Derfor sørger vi for å kompensere tilbake gjennom redusert trafikkforsikringsavgift og veibruksavgift når CO₂-avgiften øker, slik at stort sett alle bileiere kommer bedre ut.

Høyresiden kommer også i denne debatten til å tegne et bilde av landet vårt som ikke stemmer med virkeligheten. Vi kommer til å høre at de høye skattene nærmest kveler næringsvirksomhet. Det vil skapes et inntrykk av at vi ligger skyhøyt over andre lands skattenivå, og at formuesskatten er rekordhøy. Heldigvis er ingenting av dette riktig.

Den effektive formuesskatten for aksjer er lavere i 2023 enn i 2013. Samlet skatt på selskapsutbytte er om lag på nivå med Danmark, Frankrike og Storbritannia. Kapitalbeskatningen i Norge er godt under gjennomsnittet i OECD-sammenheng. Samtidig er investeringene i næringslivet skyhøye, og arbeidsledigheten er lav.

I en tid med høye priser og renter er det viktig å ta vare på de gode utviklingstrekkene i økonomien vår. Derfor er skatteopplegget for 2024 forutsigbart, med noen lettelser. Samlet næringsbeskatning går ned, i likhet med det totale skatte- og avgiftsnivået. Klimaavgiftene går opp, i tråd med tidligere vedtak i Stortinget.

Folks privatøkonomi er trangere nå med økte priser og renter. Ingen politisk beslutning i Norge kan forhindre det. Samtidig må vi hele tiden være oss vårt ansvar bevisst og føre en politikk som ikke sørger for enda høyere

priser eller renter. Det gjør vi gjennom ansvarlige budsjetter godt under handlingsregelen, det gjør vi med en skatte- og avgiftspolitik for 2024 som gir forutsigbarhet og noen lettelser, og det gjør vi selvsagt gjennom en bedre, billigere og mer tilgjengelig velferd, som vi debatterte i finansdebatten forrige uke.

Til slutt: Når det gjelder endringer i skatteregler for barnepensjon, Prop. 14 L, Innst. 129 L, vil saksordfører, Lise Christoffersen, holde et eget innlegg om den saken i debatten.

Helge Orten (H) [10:10:26]: Vi lever i en urolig tid, med krig i våre nærområder, og den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn på lenge. Etter mange år med stabilitet i norsk økonomi har vi de siste to årene opplevd økte priser og renter og ustabilitet i energimarkedene.

En av konsekvensene er redusert kjøpekraft og en mer krevende privatøkonomisk situasjon for veldig mange. Bedriftene merker at utgiftene til viktige innsatsfaktorer har økt, og at lånerenten har blitt høyere.

I denne situasjonen er det viktig å vise en annen retning og prioritere det viktigste først. I Høyres alternative budsjett for 2024 prioriterer vi folks privatøkonomi og det vi skal leve av i framtida, samtidig som vi skal gi landet økt trygghet og beredskap. Vi reduserer skatter og avgifter for folk og næringsliv.

Skatte- og avgiftssystemet er grunnlaget for finansieringen av velferdsstaten og våre fellesgoder og må bidra til trygghet for både personlig økonomi og langsiktig verdiskaping i hele Norge. Norske bedrifter skaper verdier og eksportinntekter og er avgjørende for finansiering av vår felles velferd. Når vi besøker bedrifter rundt om i landet, er det første vi møter, krav om forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser. Skatte-systemet er en viktig del av dette.

Solberg-regjeringa reduserte skattene for folk og næringsliv betydelig. Det gjorde vi fordi det var viktig at folk kunne beholde mer av egen inntekt, og at norske bedrifter opplevde at de hadde et skattesystem som var konkurransedyktig og moderat. En gjennomsnittsfamilie fikk med Solberg-regjeringa en skattereduksjon på 14 000 kr i året. Det bidro til å styrke kjøpekraften til norske husholdninger.

Vi viderefører denne politikken i våre alternative budsjetter. I 2024 vil en vanlig familie få om lag 5 000 kr i skattelette. I tillegg øker vi barnetrygden. Det styrker kjøpekraften til husholdningene i en tid med økende priser og økte renter og gir alle noe mer å rutte med.

Regjeringa har i løpet av de to siste årene økt skatter og avgifter med 38 mrd. kr, i hovedsak for norske bedrifter og arbeidsplasser. Formuesskatten for arbeidende kapital er doblet. Det er innført en ny, ekstraordinær ar-

beidsgiveravgift, og det er innført grunnrenteskatt på havbruk. Dette står i sterk kontrast til det Solberg-regjeringa gjorde i sin regjeringsperiode, som reduserte selskapskatten og formuesskatten på arbeidende kapital nettopp for å sikre at næringslivet har konkurransedyktige rammebetingelser, og at det skal være attraktivt å investere i norske bedrifter og arbeidsplasser.

I vårt alternative budsjett for 2024 prioriterer vi særlig å fjerne den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften, som denne regjeringa har innført. I tillegg reduserer vi formuesskatten på arbeidende kapital ved å øke aksjerabatten. Den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften rammer kompetansearbeidsplasser i hele landet. Det er ingen god begrunnelse for en slik ekstraavgift, som kommer på toppen av alle de andre skatteøkningene.

Regjeringa har hevdet at avgiftsøkningen er midlertidig. Så langt er det lite som tyder på at det er tilfellet. En midlertidig avgift som finansierer permanente økninger av utgiftene, har dessverre en tendens til å bli permanent. Derfor har det hele tida vært en viktig prioritering for oss å fjerne den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften.

I vårt alternative budsjett for 2024 gjør vi også en del andre endringer. En av dem er å øke CO₂-avgiften noe mer enn det regjeringa legger opp til, noe som vil bidra til å redusere utslippene ytterligere. Avgiftsøkningen følges opp med betydelige skattereduksjoner for både folk og bedrifter. Samtidig setter vi av 1,5 mrd. kr til et punktutslippsprogram for industrien, noe som vil bidra ytterligere til nødvendig grønn omstilling.

Det kan være uenighet om både retning og nivå i skattepolitikken, men store og brå skatteøkninger bidrar til uforutsigbarhet. De siste to årene har vi fått store økninger i eierbeskatning, innføring av grunnrenteskatt for havbruk med tilbakevirkende kraft og en ekstraordinær arbeidsgiveravgift. Dette har skapt en usikkerhet knyttet til skattesystemet, noe som påvirker investeringer og har bidratt til at bedriftseiere har flyttet ut av landet. Det er uheldig på både kort og lang sikt.

Helt til slutt en kort kommentar til Prop. 14 L for 2023–2024, om barnepensjon, som for så vidt handler om mye mer enn barnepensjon: Vi støtter forslagene i proposisjonen, med unntak av endringen i skatteloven som gjelder prisråd og grunnrenteskatt for havbruk. Det er en naturlig følge av at vi også stemte imot den grunnrenteskatten da den ble behandlet her i Stortinget. Utover det vil jeg ta opp de forslagene Høyre står bak.

Presidenten [10:15:07]: Representanten Helge Orten har tatt opp de forslagene han refererte til.

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp) [10:15:25]: Forrige mandag vedtok Stortinget rammene for hvordan landet skal styres det kommende året. Sammen med SV sikret Senterpartiet og Arbeiderpartiet flertall for et

trygt og ansvarlig budsjett, som tar Norge gjennom den krevende tiden vi står i. I en usikker tid har det vært viktig for Senterpartiet å prioritere tiltak for å bedre hverdagsøkonomien til folk, fortsette jobben med tiltak for distriktene, sørge for forutsigbare rammevilkår for næringslivet og bidra til å styrke den lokale og nasjonale beredskapen. Budsjettet som er vedtatt for 2024, bidrar til å nå disse målene.

Statsbudsjettet er først og fremst utformet for å få prisstigningen ned, stabilisere renten og fortsatt holde rekordmange nordmenn i arbeid. Det er et budsjett som er stramt, og hvor oljepengebruken er trygt innenfor ansvarlige rammer. Det er flere positive signaler som viser at denne økonomiske politikken virker. Prisveksten avtar, sysselsettingen er fortsatt høy, og det er grunn til å håpe at renten vil gå ned i året som kommer.

I dag er tiden kommet for å diskutere hvordan fellesskapet skal finansieres gjennom skatter og avgifter, hvordan regningen skal fordeles. I Senterpartiet er vi opptatt av at skattesystemet skal bidra sterkere til sosial og geografisk omfordeling, og at det skal være forutsigbart for enkeltpersoner og for bedrifter. I budsjettet for inneværende år gjennomførte vi viktige endringer i skatte- og avgiftssystemet som følge av krigen i Ukraina og økte utgifter i folketrygden, herunder pensjonsutgifter på grunn av en aldrende befolkning. Regjeringens grep for å gjøre skattesystemet mer rettferdig og velfungerende blir avgjørende i møte med stadig økende utgifter tilknyttet demografiske endringer.

Før årets budsjett var vi i Senterpartiet tydelige på at vi ikke ønsket økte skatter eller store endringer for norske bedrifter og norsk næringsliv. Denne forutsigbarheten ligger også til grunn for enigheten som ble oppnådd med SV. For oss har det vært viktig å sikre stabile rammevilkår for norske bedrifter, og budsjettet er derfor gjort opp uten store skatte- og avgiftsøkninger. Tvert om gir vi en skattelette på 4,5 mrd. kr neste år. Høyprisbidraget ble avvirket fra 1. oktober 2023. Innslagspunktet for den forhøyede arbeidsgiveravgiften økes til 850 000 kr. Videre reduseres skattene for næringsliv og bedrifter ved at formuesskatten reduseres for næringseiendom lokalisert utenfor storbyene.

Regjeringen fortsetter å stille opp for arbeidsfolk. Det skal lønne seg å jobbe, og vi gjør hverdagen litt enklere gjennom å redusere skattene for flere yrkesgrupper. I fjorårets budsjett økte vi kotsatsene for arbeidere og pendlere som bor på brakke, etter at de ble kraftig redusert under Solberg-regjeringen. Vi har også oppjustert satsen for langtransportsjåfører. I statsbudsjettet for 2024 viderefører vi disse prioriteringene. Det foreslås også moderate justeringer i personskatten for neste år. Personer med lave og middels inntekter får redusert eller uendret inntektsskatt, mens personer med de høyes-

te inntektene får økt inntektsskatten sin noe. Endringene bidrar til utjamning og til at folk får mer igjen for å arbeide.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet har med budsjettforslaget vist at vi fortsetter prosjektet med å styrke tryggheten, utjevne sosiale forskjeller og utvikle hele Norge. Budsjettavtalen forsterker linjen i vårt eget budsjett med sosial og geografisk omfordeling, en tydelig satsing på grønn industri og en kraftig satsing på energieffektivisering. Det er noe vi i Senterpartiet er svært fornøyd med.

Det vedtatte budsjettet for 2024 er egnet til å ta folk og næringsliv gjennom denne tøffe tiden. Vi kan ikke politisk fjerne alle konsekvensene av den tiden vi lever i, men vi kan dempe utfordringene for folk flest og derigjennom skape trygghet for økonomi, bolig og arbeid. Gjennom trygg styring øker vi sannsynligheten for en myk landing og for forutsigbarhet for næringsliv og folk.

Roy Steffensen (FrP) [10:19:30]: Jeg registrerte at Høyre kritiserte de store skatte- og avgiftsøkningene som har vært i løpet av de siste årene. Jeg vil bare minne salen, og spesielt Høyre, på at de faktisk har stemt for de aller fleste. Med unntak av arbeidsgiveravgiften, som vi har en felles kamp mot, har de altså stemt for de fleste av de ca. 40 mrd. kr i skatte- og avgiftsøkninger.

Komiteleder Knutsen var litt bekymret for at høyresiden skulle tegne et bilde av landet som ikke stemmer. Jeg kan berolige ham med at det skal jeg ikke gjøre. Jeg skal istedenfor sitere statsminister Støre, som i forrige uke, da han sto på denne talerstolen, innledet innlegget sitt i budsjettdebatten med følgende:

«En av de største endringene i Norge de siste årene er at veldig mange har fått dårligere råd.»

Jeg vet ikke om det var dette daværende opposisjonsleder Jonas Gahr Støre hadde i tankene da han 10. september 2021 sa at folk skal få merke fra dag én at landet får en ny regjering, men det er nå engang det som har skjedd, for ting har blitt dyrere, og folk merker det godt. Eksempelvis har prisen på mat økt med 25 pst. på halvannet år, fra starten av 2022 til sommeren 2023. Strømprisene har, som vi alle kjenner til, skutt i været, og selv om det nå er forholdsvis gode løsninger for husholdningene, er det fortsatt veldig dyrt for dem med fritidsbolig, og ikke minst merker spesielt næringslivet i min region de høye prisene godt. Ellers har prisene på drivstoff skutt i været. Mens gjennomsnittsprisen var 16–17 kr i 2021, har den nå i snart to år ligget stabilt på 22 kr, altså en økning på om lag 40 pst., noe som har fordyret drivstoffutgiftene for en gjennomsnittlig bilist med om lag 4 000–5 000 kr per år. På toppen av det har vi fått stadig økende rente. For igjen å sitere statsministeren:

«De to siste årene har prisene på de varene og tjenestene vi kjøper, i snitt økt med nesten 15 pst.,

og styringsrenten er økt 13 ganger. I sum: Priser og renter gir utslag i folks økonomi. For en familie med gjennomsnittslån på 3,5 mill. kr betyr renteøkningene om lag 100 000 kr i økte utgifter årlig.»

Det er 100 000 kr mer bare i årlige renter i tillegg til 5 000 kr dyrere bensin, 25 pst. dyrere mat og mye dyrere strøm. Hva er så regjeringens svar? Jo, det er å skylde på internasjonale forhold som pandemi, inflasjon og krig i våre nærområder, for så å toe sine hender. Vel, vi er ikke det eneste landet som har disse utfordringene. Mens regjeringen har valgt å øke de totale drivstoffavgiftene på bensin fra 6,38 kr til 7,34 kr neste år, har eksempelvis Tyskland, med Miljøpartiet De Grønnes søsterparti i regjering, valgt å gå motsatt vei og redusert avgiftene for å redusere folks og næringslivets kostnader for varer som er nødvendige for å få hverdagen til å gå i hop.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative statsbudsjett foreslått å redusere drivstoffavgiftene. Vi har tatt initiativ til en forbedret strømstøtteordning som også skal gjelde hyttefolk og næringslivet, og vi har foreslått en halvering av matmomsen. I fjor stilte Fremskrittspartiet spørsmål til Finansdepartementet om hva disse tre konkrete tiltakene ville gjøre med prisstigningen, og vi fikk til svar at den ville vært lavere. Det ville altså ha bidratt til lavere prisstigning og mindre grunn for Norges Bank til å øke renten. Kostnadene for folk og næringsliv ville blitt lavere.

Fremskrittspartiet foreslår i dag å redusere skatter og avgifter med henholdsvis 16 mrd. kr og 19 mrd. kr. Dessverre må vi konstatere at vi blir stående alene om disse forslagene, men vi teller ned til stortingsvalget i 2025.

Vi har dessverre fått en regjering som har bidratt til å gjøre varer og tjenester dyrere. Vi har på disse årene fått rekordhøye skatter og avgifter samlet sett. Noen av dem er sågar blitt innført overraskende, med tilbakevirkende kraft, og noen av dem har vært dårlig utredet. Resultatet er at norske bedriftseiere flytter utenlands, mens politisk risiko er blitt noe investorer nå må kalkulere inn når de skal fatte investeringsbeslutninger i Norge.

Marie Sneve Martinussen (R) [10:24:21]: Skattesystemet i Norge har to funksjoner. Det første er å finansiere felles velferd, og det andre er å få ned forskjellene når man deler regningen. I de andre debattene her i stortingsalen har Rødt argumentert godt for hvorfor vi mener at vi skal finansiere mer i fellesskap, altså ta mange av de regningene som vi i dag betaler av egen lomme – om det er tannlegen, om det er egenandelene i helse, eller om det er skolematen til ungene – og finansiere dem over skatteseddelen i stedet for med vår egen lommebok.

Grunnen til at det er spesielt viktig nå, er at lommeboka til folk blir mer og mer forskjellig. For noen er det

nesten ikke merkbart at man går til tannlegen, bortsett fra at det er vondt og ubehagelig, mens det for andre betyr at man etterpå både må spare og nesten angre på at man har tatt seg råd til å gå til tannlegen. Derfor legger Rødt fram et skatteforslag der vi øker skatteinntektene til staten betydelig, og vi har sett på hvordan vi kan gjøre det på en måte som får ned forskjellene.

De én prosent rikeste i Norge betaler mindre skatt per krone de tjener, enn vanlige sykepleiere og rørleggere. Det er ikke noe som vi her i Stortinget har bestemt: jeg tror det er en ganske stor felles enighet om at vi skal ha et progressivt og rettferdig skattesystem. Det har likevel utviklet seg hull i skattesystemet som gjør det lett, spesielt for store bedrifter og konserner, å tilpasse seg og unngå skatt. En del av de hullene hører ikke hjemme i statsbudsjettet, og disse har Rødt fremmet i mange andre sammenhenger, men en del av de tingene hører hjemme i statsbudsjettet. For når SSB skal se på utviklingen i skattebetaling de siste 10–20 årene, peker de nettopp på det: at skattesystemet har blitt mindre progressivt, og at den rikeste prosenten betaler en mindre andel av inntekten sin i skatt nå enn de gjorde for 10–15 år siden.

Årsakene til det finner vi bl.a. i statsbudsjettet. Det gjelder selskapsskatten, fordi selskapsskatten har blitt redusert veldig mye. For folk som eier selskapene, er overskuddet i selskapene et sted der deres inntekter finnes. Så det å øke selskapsskatten er en av de mest målrettede måtene å sikre et mer progressivt skattesystem på, spesielt fordi selskapsskatten jo går på overskudd – og dermed skiller mellom selskap som sliter med økte strømpriser, og selskap som har store overskudd.

I tillegg er aksjerabatten i formuesskatten én årsak som SSB foreslår. Rødt foreslår å fjerne denne rabatten, fordi den egentlig forfordeler – jeg kan ikke helt meningen av det ordet, men aksjerabatten gjør det i hvert fall mer lønnsomt for folk som har pengene sine i aksjer, enn om de har pengene f.eks. i den lokale sparebanken, og som går til investeringer i lokalt næringsliv, eller til å støtte opp om breddeidretten. Det er en forskjell som Rødt ikke synes er logisk på noen som helst måte.

Skjermingsfradraget har jeg en personlig hang-up på, for i Norge er det slik at alt vi får inn på konto, skal man skatte av, med mindre man vinner i lotto. En av grunnene til at man spiller lotto, er så klart at gleden over skattefrie inntekter er enda større enn gleden over inntekter man må skatte av. Men skjermingsfradraget gjør at folk som tar utbytte fra aksjeselskaper, egentlig har rett på uendelig store skattefrie inntekter, for det finnes ikke noe øvre tak for hvor mye du kan ta ut i skjermingsfradraget, altså skattefritt utbytte. Så å fjerne det skjermingsfradraget mener jeg er et veldig viktig grep for å få et mer progressivt og rettferdig skattesystem. Når vi har spurt Finansdeparte-

mentet om hvordan disse milliardene i skattefritak som det fradraget utgjør, fordeler seg, er det helt tydelig og åpenbart at folk med de største formuene, med de største utbyttene, får nytte best av det fradraget.

I den andre enden har Rødt i sitt skatteopplegg for 2024 foreslått ganske mange skattekkutt. Vi har foreslått å kutte 12 mrd. kr i inntektsskatt for folk med inntekt under 800 000 kr. Det betyr at 80 pst. i Norge ville fått lavere inntektsskatt med Rødt. I tillegg foreslår vi å kutte i flate avgifter, i momsen, på det vi kan kalle miljøvennlig forbruk, med 2,9 mrd. kr.

Jeg mener at Rødts skatteopplegg viser to ting: Det ene er at vi har råd til mer felles velferd, og det andre er at vi kan fordele regningen mer rettferdig.

Sveinung Rotevatn (V) [10:29:26]: Saksordføreren innleidde med å vise til at det finst land i verda som har eit høgare skattetrykk enn Noreg. Det er ein korrekt observasjon, men det skulle nesten berre mangle når godt over 20 pst. av statsbudsjettet og statens utgifter no er finansierte av oljepengar. Det som det heller ikkje kan vere nokon tvil om, er at skatte- og avgiftstrykket har auka i Noreg dei siste to åra – det har auka betrakteleg, særleg for eigarar av norske bedrifter. Så det å få skatte- og avgiftstrykket ned er ei viktig prioritering for Venstre, og det bør også vere ei viktig prioritering for det som forhåpentlegvis kan verte ei ny regjering etter neste val.

Vi hadde den store budsjettdebatten i førre veke, så eg skal ikkje gjenta alt som vart sagt då, men nokre ord skal eg likevel seie om skatte- og avgiftsprofilen i Venstres budsjettalternativ. For å starte med konklusjonen: Vi foreslår å senke det samla skatte- og avgiftstrykket med 4,9 mrd. kr, og det gjer vi på ei rekkje ulike måtar.

Vi foreslår å auke personfradraget og frikortgrensa, som vil gje ei skattelette til dei aller fleste i dette landet. Den store prioriteringa i kroner og øre er å avvikle den ekstra arbeidsgjevaravgifta som regjeringa har foreslått, trass i at ingen har gått til val på ho, og som ein iherdig insisterer på at er eit midlertidig tiltak, sjølv om ein gjer statsbudsjettet meir og meir avhengig av inntektene frå den avgifta, som ein i inneverande år antok ville ta inn 8 mrd. kr, og som ein neste år antek vil ta inn 10 mrd. kr påløpt. Det vert ikkje noko enklare å utfase og til og med fjerne heile den såkalla midlertidige avgifta jo meir pengar ho tek inn, og jo meir ho skal finansiere utgiftssida til budsjettet. Det er vel også ein grunn til at dei aller fleste – inkludert både Sosialistisk Venstreparti, LO og andre – peikar på at dette er ei uheldig avgift. Ho forstyrrar lønsdanninga, og ho dreg inn pengar frå bedriftene på ein måte som det er vanskeleg å forstå grunngevinga for, utover at finansministeren treng pengar. Så den største prioriteringa i vårt skatte- og avgiftsopplegg er å fjerne heile den avgifta – det trur vi er nødvendig.

Vi tek også ein del andre grep. Vi foreslår å senke formuesskatten med om lag 2 mrd. kr. Ikkje minst har vi også eit samla skatte- og avgiftsopplegg som vil bidra til eit grønt skatteskitte. Dette er ein profil som bør vere til å kjenne att for dei som har følgd med på Venstres budsjett over nokre år. Vi aukar ulike miljøavgifter, slik at det skal straffe seg meir å bruke fossile drivstoff, og så lettar vi på skattane på andre område, både for personar og for bedrifter, slik at netto skattelette vert betydeleg, men ein får ei tydeleg vriding.

Noko av det vi gjer, er å auka CO₂-avgifta meir enn regjeringa gjer. Det er fordi vi i utgangspunktet hadde eit mål om at CO₂-avgifta skulle nå 2 000 kr i 2030. Det skulle bidra til at vi skulle nå klimamåla våre. Utfordringa er at sidan det målet vart sett, har regjeringa uthola effekten av det gjennom å fjerne grunnavgifta for mineralolje, senke vegbruksavgifta og andre ting, noko som gjer at ein ikkje kjem i mål med klimakutta likevel, fordi effekten av avgifta ikkje vert så stor som han elles ville ha vore. Det betyr at målet for kor høg den avgifta bør vere i 2030, bør justerast opp noko – det bør verte justert til 3 000 kr i 2030. Då vil ein kunne kome i mål med klimakutta likevel. Det er ein ting vi gjer, men vi tek også ei rekkje andre grønne avgiftsgrep i budsjettforslaget vårt.

Vi tek også nokre grep når det gjeld moms, bl.a. for å leggje betre til rette for at folk skal kjøpe sunn mat, for at det skal verte billegare å gjennomføre reparasjonar, og for at det skal verte eit gunstigare momsregime for dei mediehusa som vert ramma av endringar i mediemomsen no. Alt dette går sjølvstøtt fram av budsjettet vårt.

Summen vert ei netto senking av skatte- og avgiftstrykket, men det går fint, for vi reduserer dei offentlege utgiftene mykje meir, noko som også gjer at den samla oljepengebruken er lågare.

Til slutt vil eg ta opp forslaga til Venstre og varsle at vi kjem til å stemme for forslaga nr. 1 og 2, frå Høgre, i sak nr. 2.

Presidenten [10:34:02]: Representanten Sveinung Rotevatn har tatt opp de forslagene han refererte til.

Rasmus Hansson (MDG) [10:34:21]: Det aller viktigste for folk som i hvert fall i prinsippet har interesse av å høre denne debatten, er at vi er inne i en dyrtid hvor folk sliter med å få endene til å møtes. Det er en realitet at mange i Norge hopper over måltider og ikke er mette når de går til sengs. Det er en realitet at matkøene blir lengre, og at vi begynner å se konturene av en ny samfunnsklasse: nordmenn som har jobb, men ikke klarer å betale regningene sine. Det er det viktigste å få gjort noe med i dette statsbudsjettet.

Regjeringen har ikke vært særlig musikalsk i sin omtale av de problemene folk sliter med. Det har vært sådd tvil om hvorvidt de som står i matkø, faktisk har behov

for mathjelp, og finansministeren har heller ikke vært særlig musikalsk når han har bedt folk «stå opp om morran» og komme seg på jobb. Det vil folk flest – hvis de har en jobb å komme seg til.

Dessverre viser det seg altså at Norges sikkerhetsnett ikke er godt nok for dem som faller utenfor. Det er ikke alle som kan stå i full jobb, og det er ikke alle som finner en jobb. Dem må vi ta vare på, og Miljøpartiet De Grønne har i sitt alternative budsjett foreslått en dyrtidspakke med tiltak som hjelper dem som har størst problemer, og de vanlige familiene som trenger hjelp.

Ett av de største grepene her er å halvere matmomsen. Billigere mat vil være konkret hjelp til unge og gamle, småbarnsfamilier, studenter, uføretrygdede og folk med fast jobb som ikke har høy nok inntekt. Når maten blir dyrere, dropper mange den sunne maten først. Derfor foreslår vi å fjerne momsen helt på grønt og økologisk og frukt, for å motvirke den tendensen. Vi foreslår i tillegg en sterk og rettferdig omfordeling over skattedelen ved at alle med inntekt under 800 000 kr må betale mindre skatt. Sånne gode dyrtidstiltak lar folk beholde mer av sine egne penger og sørger for at de som ikke omfattes av ulike hjelpetiltak, får mer å rutte med.

Regjeringen har i sitt budsjettforslag latt være å bruke et av de viktigste verktøyene mot økte forskjeller, nemlig arveavgiften. Derfor foreslår Miljøpartiet De Grønne i sitt alternative statsbudsjett å innføre en arveavgift med bunnfradrag på 7 mill. kr og en progressiv beskatning av stor arv.

Regjeringen bruker dyrtid som et argument mot klima- og naturpolitikk, men det å skyve sårbare grupper foran seg for å slippe å ta grepene som trengs for å løse klimakrisen, er ikke langsiktig politikk. Regjeringen øker CO₂-avgiften, men så reduserer den veibruksavgiften like mye og nuller ut klimaeffekten.

Miljøavgifter er altså at det skal koste å forurense. Det kan være urettferdig eller ramme urettferdig, men løsningen er ikke å droppe dem. Det er en mye bedre løsning å dele ut igjen de inntektene som regjeringen tar inn på slike avgifter, jevnt til folk gjennom en klimabonus eller en miljøbonus, slik vi f.eks. foreslår å gjøre med inntektene fra flyseteavgiften og flypassasjeravgiften. Slik vil de som har lavest inntekt og forurenser minst, relativt sett få mest igjen.

Så slo NRK i forrige uke fast at det Miljøpartiet De Grønne hele tiden har sagt om strømstøtteordningen, er riktig: De som har mest fra før, får mest igjen i form av penger med statens og regjeringens strømstøtte. Det lønner seg ikke å spare strøm. Den ordningen som Miljøpartiet De Grønne har foreslått lenge, går ut på at statens inntekter fra økte strømpriser deles likt ut til folk. Det er det som anbefales av ekspertene, og det er det som er både sosialt rettferdig og effektivt for å redusere strømforbruket.

Grønn skattepolitikk gjør at det lønner seg å satse på bedrifter som gir løsninger som Norge trenger, samtidig som det bremser utviklingen av økende ulikheter i Norge. Det er spesielt viktig nå når Norge skal gjennom veldig store omstillinger, og muligheter og makt over samfunnsutviklingen ikke må samles på få hender. Tvert imot: Alle skal med, som andre partier pleier å si. Det kan bare skje gjennom en grønn skattepolitikk.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:39:30]: For Kristelig Folkeparti har det vært viktig å innrette skatte- og avgiftspolitikken sånn at den i størst mulig grad bidrar til velferd og bedre fordeling, og også at skatter og avgifter i minst mulig grad hemmer verdiskaping og viktig systemsetting. Flere har vært inne på den situasjonen vi er i, som er krevende både for folk og for næringsliv. Der vi har sett en regjering som har vært opptatt av å øke skatter, parallelt med at næringslivet har hatt store utfordringer, f.eks. knyttet til økte strømpriser, ønsker Kristelig Folkeparti en annen retning når vi legger fram vårt alternative statsbudsjett.

Jeg skal gå gjennom noen av de hovedsatsingene vi har. Det er bl.a. å fjerne den såkalt midlertidig forhøyede arbeidsgiveravgiften. Det er et påløpt beløp på vel over 10 mrd. kr som vi tar bort i Kristelig Folkepartis alternative budsjett. Det er viktig for veldig mye av næringslivet, for dette er en tung ekstraskatt, enten det er for distriktsbedrifter eller for bedrifter som er avhengig av kompetanse i grønn omstilling. Derfor mener vi at den burde vært tatt vekk. Jeg registrerer at det er noe reduksjon, men langt på vei så mye som burde vært gjort.

Vi reduserer også verdsettelsen av arbeidende kapital, og med det skatten på arbeidende kapital, fra 80 pst. til 75 pst. Det er et påløpt proveny på 1,4 mrd. kr og et skritt i den retningen vi mener at vi bør bevege oss, med å redusere og på sikt fjerne skatten på arbeidende kapital.

Vi tar også et grep når det gjelder strømstøtte. Vi har en løsning der vi mener at husholdningene bør få kompensert 100 pst. over 50 øre. Det er en kostnad på 4,3 mrd. kr. Representanten Rasmus Hansson var innom den sosiale vridningen, at de som har høye inntekter, også får mer strømstøtte. Da vil jeg anbefale Kristelig Folkepartis modell, der vi finansierer dette gjennom høyere skatt på trinn 4 og 5. De som har ca. 1 mill. kr og mer i inntekt, vil få en noe høyere skatt, som vil finansiere den forhøyede strømstøtten, som koster 4,3 mrd. kr. Det er et grep vi legger inn her, og som jeg mener er viktig, spesielt for dem som sliter.

Vi tar også et annet, litt større grep på avgiftssiden. Vi innretter det både i et folkehelseperspektiv og i et miljøperspektiv. Innenfor folkehelse velger vi en ganske god økning på tobakk og sukker. Vi innfører differensi-

ert sukkeravgift igjen. Vi velger også en videre økning på alkohol, mens vi fjerner moms på frukt og grønt. Vi mener at det er et viktig grep å ta.

Vi gjør også mer på klima, bl.a. en videre økning i CO₂-avgiften. Vi har en økning på 20 pst. utover regjeringas forslag. Som en utsending som nettopp har vært på klimatoppmøtet, må jeg innrømme at er det noe vi skulle ha lykkes med i denne verdenen, er det en prising av CO₂, i mye større grad. Vi skal være så glade for det samarbeidet vi har med EU, og det systemet som vi har, som fungerer, vil fungere og vil få ned utslippene. Jeg er blitt bare mer og mer overbevist om at nøkkelen er å gjøre det dyrere å forurense, og parallelt å gjøre det billigere og lettere å velge grønt. Det er løsningen for å få ned utslippene. I den sammenhengen ønsker vi å støtte forslagene nr. 1 og 2, fra Høyre. De handler om avfall, om å unngå å eksportere søppel til Sverige og få CCS og forbrenningsanleggene i Norge til å fungere bedre.

Jeg vil ta opp det forslaget vi har alene.

Presidenten [10:43:07]: Representanten Kjell Ingolf Ropstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:43:23]: Det har vært et turbulent år, og mange har merket det på sin privatøkonomi. Vi hadde også mye uro i fjor om hvordan dette året skulle bli. En av de tingene vi var opptatt av å klare, var å holde ledigheten lav og sysselsettingen høy. Der er vi. Det er utrolig viktig å klare å holde ledigheten lav, spesielt i perioder der det har vært høy prisvekst, og der det er høyere rente enn folk er vant med. Da ville også høy ledighet vært den aller, aller største utfordringen. Ledigheten er lav.

Regjeringens viktigste jobb er å sikre Norge – det er punkt én. Punkt to er trygg økonomisk styring – å trygge folks hverdagsøkonomi. Trygghet har en kostnad. Skatter og avgifter gjør det mulig å finansiere universelle og gode velferdsordninger som er avgjørende for at Norge skal være et trygt og godt land å bo i, og for at vi skal kunne sikre et godt forsvar. Skatte- og avgiftspolitikken skal dessuten bidra til rettferdig fordeling og legge til rette for vekst, verdiskaping, god helse og godt miljø i hele Norge. Sammen med SV har Senterpartiet og Arbeiderpartiet blitt enige om at vi i 2024 vil gi skatte- og avgiftslettelser på til sammen 4,5 mrd. kr. Dette er lettelser som kommer både folk og bedrifter til gode.

Aktiviteten i næringslivet er høy. Norge er et av de OECD-landene med høyest vekst i bedriftsinvesteringene etter pandemien, både i 2022 og også i år. Regjeringen legger vekt på å føre en forutsigbar og ansvarlig skatteinpolitikk overfor næringslivet, og i 2024 har vi avvirket det midlertidige høyprisbidraget – akkurat som vi sa at vi skulle gjøre – og vi har startet utfasing av den ekstra arbeidsgiveravgiften. Det er ikke riktig som det blir fram-

stilt, at det skjer saktere enn varslet. Disse to tingene har skjedd litt raskere enn varslet.

Vi reduserer også formuesskatten for dem som har næringseiendom utenfor de store byene, og selskapskatten ligger fast på 22 pst. Regjeringen har lagt fram forslag til skatteregler som bidrar til at overskudd i store multinasjonale selskap får en minimumsskatt på 15 pst. Sammen med andre land innfører vi dette for å unngå at store beløp forsvinner til lavskatteland, en stor og viktig reform som egentlig skjer på tvers av hele verden etter hvert.

I Norge har vi en lang tradisjon for at verdier som skapes av våre felles naturressurser, kommer fellesskapet til gode. Olje og vannkraft er gode eksempler på hvor viktig grunnrenteskattene er. Grunnrenteskatten på havbruk vil gi rundt 5 mrd. kr i skatteinntekter. Da vi så det handlingsrommet vi hadde, ble det en hovedprioritering for regjeringen at de pengene skulle gå bl.a. til alle norske barnefamilier ved at barnehageprisen går ned fra 3 000 kr til 2 000 kr i hele landet, og fra 3 000 kr til 1 500 kr i de delene av landet der det har vært lavest fødselstall, i sentralitetsklasse 5 og 6.

Det viktigste for folks velstand og økonomiske trygghet er at prisstigningen kommer ned, og at de har en jobb å gå til. Regjeringens skattelettelser for folk med lave og middels inntekter bidrar også til å lette byrdene ved den høye prisstigningen. Skatte- og avgiftsnivået for folks inntekter har blitt redusert med 3,8 mrd. kr siden denne regjeringen tiltrådte. 85 pst. av skattyterne vil få om lag uendret eller lavere inntektsskatt med regjeringens forslag for 2024. Personer med lave og middels inntekter får redusert eller om lag uendret inntektsskatt, men de som har de høyeste inntektene, får noe høyere inntektsskatt. Samlet går inntektsskatten noe ned i 2024, og det skal lønne seg å jobbe. Skatteendringene bidrar til både utjamning og at folk får mer igjen av å jobbe.

For tredje år på rad reduserer vi trygdeavgiften. Regjeringen vil fortsatt stille opp for arbeidsfolk. Vi øker kostsatsene til 400 kr for langtransportsjåfører og arbeidere og pendlere som bor på brakke. Dette betyr lavere skatt for dem med mange timer bak rattet, og for mange andre som jobber og bor langt hjemmefra.

Regjeringen prioriterer tiltak rettet mot barnefamilier og unge voksne som vil bo og arbeide i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms. Vi samler og forenkler virkemidler på skatteområdet, og finnmarksfradraget økes fra drøyt 20 000 kr til 30 000 kr.

Vi fører en klimapolitikk der vi tar hensyn til hvordan ting slår ut for folk. Derfor har vi også redusert veibruksavgiften og trafikkforsikringsavgiften, og vi har en klar plan for å få ned våre CO₂-utslipp uten at man lager stor konflikt rundt det.

Vi lever i en urolig tid. I dette stortinget klarer vi å lande et godt budsjett, og vi gjør det sammen, så jeg takker for samarbeidet også med komiteen.

Presidenten [10:48:13]: Det blir replikkordskifte.

Helge Orten (H) [10:48:24]: Jeg har en viss følelse av at vi har hatt denne debatten før, men jeg kan nå godt gjenta den en liten runde til. Jeg har lyst til å spørre finansministeren om den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften. Når en finansierer permanente utgifter over statsbudsjettet med en midlertidig avgiftsøkning, har sånne typer avgifter en tendens til å bli permanente. I statsbudsjettet, sånn som det blir vedtatt i Stortinget, er det jo en veldig minimal nedtrapping finansministeren legger opp til, med å øke innslagspunktet fra 750 000 kr til 850 000 kr. Har finansministeren en plan om en raskere nedtrapping enn det ligger an til per nå?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:49:10]: Vi gjorde to midlertidige endringer av den typen i fjor. Den ene var høyprisbidraget. Fordi det var spesielt høy inntjening i en del av kraftsektoren, mente vi det var viktig at den bidro mer tilbake til fellesskapet. Det satte vi en tidsbestemt dato på. Vi endret det litt tidligere enn vi hadde varslet. Det er faktumet der. Vi kunne egentlig hatt det fortsatt, i henhold til det vi varslet til Stortinget. Så sa vi at vi også skulle ha en situasjonsbestemt arbeidsgiveravgift, og vi begynner å trappe den ned nå. Hvis man ser på de to grepene vi gjorde, har vi en raskere nedtrapping enn det vi varslet Stortinget om under budsjettbehandlingen i fjor, og vi kommer til å legge til rette for det framover også.

Helge Orten (H) [10:49:58]: Jeg tror de fleste er enige om at det var fornuftig å fjerne det ekstraordinære høyprisbidraget så raskt som overhodet mulig, og det har også Stortinget vært opptatt av. Spørsmålet mitt gjaldt egentlig den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften, for foreløpig er det minimale endringer i den. Vi ser den som en ekstra kostnad knyttet både til omstilling og til kompetanse og arbeidsplasser i hele landet, og en unødvendig utgift for norske bedrifter. Jeg tror norske bedrifter også trenger forutsigbarhet med hensyn til hvor raskt de kan forvente å få den trappet ned. Så spørsmålet mitt gikk mer direkte på den ekstraordinære arbeidsgiveravgiften: Hvor fort kan vi forvente at den blir trappet ned og fjernet? Gjerne i det tempoet som finansministeren har lagt til rette for når det gjelder høyprisbidraget – hvis vi kan ha tilsvarende tempo for arbeidsgiveravgiften, og han kan gi oss en plan for det, vil det vært fint.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:50:56]: Først vil jeg bare kommentere en ting, for det jeg reagerer på at

Høyre og litt for mange andre også gjør, er at man definerer noe som kompetansearbeidsplasser. Jeg tror det er litt ubevisst egentlig, at man definerer det som kompetansearbeidsplasser når det er over 850 000 kr, for det er det som blir grensen nå. Men en lærer, f.eks., eller en rørlegger eller andre – det krever enormt mye kompetanse å være en god sykepleier også. Så jeg synes egentlig at alle vi som har en offentlig talerstol, skal slutte å definere noe som kompetansearbeidsplasser så lenge det er høy inntekt, og andre ting som ikke-kompetansearbeidsplasser. De som kjører gravemaskin hjemme hos meg, f.eks., som har gjort en jobb for meg den siste måneden, er utrolig kompetente folk, men jeg tror ikke de har en inntekt over 850 000 kr. Vi skal gjøre det vi har sagt når det gjelder de midlertidige skattene, vi bare gjør det litt raskere, og det er den holdningen jeg kommer til å ha også i det budsjettarbeidet som kommer.

Helge Orten (H) [10:51:48]: Det var ikke et forsøk på å definere kompetansearbeidsplasser som over eller under 850 000 kr. Jeg er fullt innforstått med at det finnes mange kompetente folk i alle typer yrker rundt omkring i det ganske land, og det tror jeg vi skal respektere, alle og enhver. Men det er iallfall en type arbeidsplasser som også er viktig i den omstillingen som næringslivet står i. I tillegg, når vi nå ser på statsbudsjettet, ønsker vi jo alle, forhåpentligvis, å få trappet ned denne arbeidsgiveravgiften. Jeg skal prøve å tolke finansministeren positivt i den retning. Men vi trenger større tempo i å fjerne og trappe ned denne arbeidsgiveravgiften, og når en nå i tillegg salderer årets budsjett med en engangsreduksjon i en tapsavsetning, betyr det at en har ytterligere midlertidighet i finansieringen av de løpende utgiftene over statsbudsjettet, som gjør det enda vanskeligere i framtida å trappe ned en sånn type midlertidig avgift. Så spørsmålet mitt er igjen: Går det an å få en framdriftsplan for når denne avgiften er fjernet?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:52:49]: Jeg kommer med skatte- og avgiftsopplegget i hvert enkelt statsbudsjett, og selvfølgelig, noen ganger er det mindre justeringer også i revidert budsjett, men hovedlinjene er i hvert enkelt statsbudsjett.

Så er det dette med midlertidig, som Høyre har vært opptatt av. Der er det litt viktig, når vi ser hele statsbudsjettet for i år under ett, at vi har gjort en beregning på kostnadene vi har i forbindelse med krigen i Ukraina. Vi har beregnet dem til – det er en beregning, så en kan sikkert stille spørsmål om akkurat hva som skal defineres innenfor og utenfor – rundt 42–43 mrd. kr. Det er direkte. Forhåpentligvis er mange av de kostnadene også mer midlertidige. Men vi vet jo ikke hvor lenge den varer, så derfor må man vedta – og vi vedtar i Norge – budsjett år for år. Vi har også satt av midler til tapsavsetninger i bud-

sjettet i år, til Eksfin, fordi vi skal investere mer i grønn industri. Forhåpentligvis vil det ikke være tap, men det blir akkurat som at vi tok tilbake igjen tapsavsetninger. Så jeg synes det er mange tall i dette budsjettet som gjør at vi bør gjøre opp hvert budsjett årlig.

Roy Steffensen (FrP) [10:54:09]: Representanten fra Høyre stilte spørsmål om en dato og framdriftsplan for når denne midlertidige, ekstraordinære arbeidsgiveravgiften skal fjernes. Det skjønner jeg kan være litt vanskelig å svare på, for finansministeren sier at det er en situasjonsbestemt avgift. Men da er det kanskje lettere å forklare hva som må endre seg med hensyn til situasjonen i landet og i verden for at den avgiften skal fjernes.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:54:38]: Når det gjelder i fjor og disse to grepene vi har gjort: Kostnadene over statsbudsjettet økte helt enormt, som et direkte og indirekte resultat av krigen i Ukraina, som var hovedforklaringen på de enorme endringene fra våren – altså da man begynte å planlegge det budsjettet i februar/mars – til det endelige budsjettet. Nå har økonomien på mange måter tatt mye mer høyde for det som i fjor kom som en veldig sterk bølge. Derfor, selv om det er mye mer urolig farvann rundt oss enn vi har vært vant til, ligger båten tryggere. Derfor begynte vi med den utfasingen som vi nå gjorde i budsjettet, vi tok bort høyprisbidraget, og vi begynner å fase ut den midlertidige arbeidsgiveravgiften.

Når vi har gitt lettelser, har vi prioritert lettelser til vanlige arbeidsfolk. For eksempel på skatteskjerpelser som Fremskrittspartiet innførte, at de som bodde på brakkerigg, f.eks., skulle få mer skatt, der har vi ulike syn. Vi har vært mer opptatt av å gi skattelettelser til arbeidsfolk rundt omkring i landet, og det gjennomfører vi.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:55:46]: Først må jeg si at i forbindelse med Prop. 14 L, den såkalte barnepensjonen, er vi ved en såkalt inkurie på side 4 i innstillinga ikke inne på Høyres merknad. Vi er altså imot prisrådet i proposisjonen.

Mitt spørsmål går på grunnrente på vann. Senterpartiet har vært et parti som har vært ivrig på å legge om skattesystemet på oppjustering og opprusting av nye vannkraftverk og produsere mer kraft. Høyprisbidraget er vi veldig glad for at statsråden har fått fjernet, og vi er glad for at Stortinget vedtar det. Men når det gjelder grunnrenteskatten, økte den fra 37 pst. til 45 pst. Er det noe statsråden er interessert i å få redusert igjen, gitt at det går ut over både kapitalen til selskapene og også viktige verdier for mange distriktskommuner?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:56:37]: Vi mener det vi gjorde da det gjaldt høyprisbidrag i fjor,

var helt riktig, for det kom så mange økte kostnader i folks økonomi. Det var å få inn inntekter fra noen som hadde hatt enorme overskudd, grunnet noe de selv ikke var skyld i. Og husk, vi fikk inn ca. 8 mrd. kr på høyprisbidraget, som vi brukte på å skape trygghet i Norge.

Når det gjelder grunnrenteskatten på vann, mener vi at det er klokt at det ligger stabilt over tid, og at det ligger på det nivået det har gjort. Nå er jeg fornøyd med at vi har fått til et bredt forlik når det gjelder grunnrenteskatt på vind, og vi har fått grunnrenteskatt på havbruk. Kristelig Folkeparti valgte å stå på feil side av historien når det gjelder grunnrenteskatt på havbruk. Tradisjonelt har Kristelig Folkeparti ønsket å være med på den type løsninger, men nå gjorde de det ikke. De pengene vi fikk inn på grunnrenteskatt på havbruk, bruker vi nå på billigere barnehager rundt omkring i hele Norge. Det er klassisk omfordeling, og det er klassisk at de som har de aller største overskuddene, må bidra litt mer tilbake til fellesskapet.

Presidenten [10:57:36]: Replikordskiftet er avsluttet.

De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [10:57:57] (ordfører for sak nr. 4): I forrige stortingsperiode, den 10. desember 2020, vedtok det daværende flertallet etter forslag fra Erna Solbergs regjering å fjerne etterlatterrettighetene i folketrygden. I praksis rammer dette usosiale kuttet først og fremst etterlatte kvinner, fordi kvinner jobber mer deltid, tjener mindre og sparer mindre til egen pensjon enn menn. Arbeiderpartiet og resten av den daværende opposisjonen stemte imot. I takt med økende likestilling ville utbetalingene til etterlatte blitt borte av seg selv, uten at vi hadde trengt å ta ytelsene fra de pensjonistene som i dag har aller dårligst råd, men høyrepartiene ville det altså annerledes.

Det som var positivt den gangen, var at Stortinget enstemmig vedtok en forbedret barnepensjon, ikke til fylte 18 år, slik Solberg-regjeringa foreslo, men til fylte 20 år. Den nye barnepensjonen skal utgjøre 1 G per barn når en forelder er død, 2,25 G per barn når begge foreldrene er døde. For de aller fleste betyr det en vesentlig økning.

Det vi ikke diskuterte, var hvordan den forbedrede barnepensjonen skulle beskattes, men det lå i kortene at ny barnepensjon burde skattlegges som lønn. I Prop. 14 L, som vi behandler i dag, samler imidlertid et enstemmig storting seg om Støre-regjeringas forslag til en gunstigere beskatning. Barnepensjon, både fra trygden og fra andre ordninger, foreslås skattlagt som kapitalinntekt, ikke lønnsinntekt, dvs. uten trygdeavgift og trinnskatt, og dessuten med et fradrag på 30 000 kr. Reglene blir enklere, også for barnepensjon i kombinasjon

med lønnsinntekt hos barnet selv og/eller hos gjenlevende forelder. De nye skattereglene vil gi større likhet i beskatning av barnepensjon for ulike grupper av barnepensjonister etter alder og inntekt. Det er positivt.

Det er også positivt at skatteetaten vil bidra til å hindre at barnepensjonistene får baksmell på skatten for 2024, i påvente av at trekkplikt blir vurdert. Så har vi dem, både barnepensjonister og andre, som er i motsatt situasjon, med penger til gode. Som hovedregel skal utbetaling skje til konto. Der har komiteen merket seg at det kan gjøres unntak for dem som av gode grunner ikke har egen bankkonto, og komiteen støtter det.

Proposisjonen gjelder også eventuell kompensasjon når vedtak om tilleggsikkat kommer for seint, utvidet frist for endring av klagenemndsvedtak, eierinntekt for dødsbo og konkursbo samt en del andre opprettinger og presiseringer i skatteloven og lov om Statens pensjonsfond. Med unntak av klargjøringen av saksbehandlingsreglene for prisråd mv. er komiteens innstilling enstemmig.

Nils Kristen Sandtrøen (A) [11:01:03]: Det går mot høytid i landet vårt, og vi har en fin tradisjon i Norge med bl.a. kviss i julen. På NRK har man noe som heter Julenøtter, som mange i Norge har stor glede av. I avgiftspolitikken er det mange detaljer som kanskje ikke er så kjent, så derfor tenkte jeg vi kunne ha Juleavgiftsnøtter her i Stortinget i dag.

Den lille historien starter med Petter og Kari fra Drammen. De skal på juleferie til Trøndelag og kjører inn på Circle K for å fylle sin Toyota bensinbil. Da spør de betjeningen, for de har hørt om en avgiftsdebatt: Er det SVs budsjettforlik eller Høyres budsjettforslag som ville gitt høyest avgift på bruken av bensinbil?

Videre kjører Petter og Kari gjennom Østerdalen og kommer til Tørresvangen gårdssystem – rett ved siden av der Bjørnstjerne Bjørnson er vokst opp, på Kvikne. De har fått VM-gull for både fetastosten og brunosten sin. De har hørt om en avgiftsdebatt der noen foreslår å avgiftslegge geita på gården. Petter er opptatt av norsk næringsliv, og han er gründer. Han synes det høres litt kommunistisk ut, som han spøkefullt sier, å avgiftslegge geita på gården, så han spør: Er det Rødt eller Høyre som foreslår å ilegge en egen avgift på geitene?

Videre kommer de fram til Trøndelag, til Melhus, hvor de skal på Kiwi. Tanteungene til Kari er veldig glad i Biola med bringebærsmak, så i meieridisken henter hun fram en Biola til tanteungene sine. Men så har hun hørt om et parti som ønsker å ilegge en egen avgift på melkekartongen, og Kari spør: Er det Miljøpartiet De Grønne eller Høyre som ønsker en egen avgift på melkekartongen?

Til slutt kommer de fram til familien. Faren til Petter, som vi kan si heter Vidar, har tidligere vært medlem

av Anders Langes parti til sterk nedsettelse av skatter, avgifter og offentlige inngrep. Vidar har sett representanten Roy Steffensen på NRK under spørretimen i Stortinget, men han er veldig i stuss om hvilke partier representanten Steffensen skal samarbeide med. Han sier til Petter og Kari – etter alt de har opplevd både på Circle K i Drammen, på gårdssystemet i Kvikne og på Kiwi: Hvem er dette avgiftspartiet som foreslår alle disse avgiftene?

Svaret kan letes fram i denne innstillingen, som heter Innst. 3 S. Med det ønsker vi en god jul, forhåpentligvis uten for mange usosiale avgifter.

Presidenten [11:03:52]: Det var en interessant kjørerute.

Bjørnar Skjæran (A) [11:04:08]: Den kvissen kunne vi nok alle blitt vinnere av hvis vi hadde tatt oss tid til det.

Det er krevende tider for mange. I går fikk Stortinget høre president Zelenskyjs sterke fortelling om frihetskampen det ukrainske folket står midt oppe i etter 658 dager med fullskala krig. Jeg tror ikke det er mulig å forstå helt og fullt hvilke prøvelser ukrainerne utsettes for. Dette skjer i vårt nabolag, og det påvirker også oss. Selv om det selvsagt ikke på noen som helst måte kan sammenlignes, gjør det det.

Krig i Europa har på nytt gitt dyrtid i Norge, sånn det var under både første og annen verdenskrig. Den økonomiske politikken må svare på dette. Både bevilningene i budsjettet og skatte- og avgiftsopplegget må bidra til å trygge arbeidsplasser, holde folk i arbeid, gi forutsigbarhet for næringslivet og ikke minst trygge husholdningenes økonomi.

Etter åtte år der de som har mest fra før, ble prioritert ved hver eneste korsvei, måtte det tas store grep for igjen å få på plass et omfordelende skattesystem. Skattesystemet er derfor gjennom de to årene vi har bak oss, blitt mer rettferdig. For 2024 blir det moderate endringer. Selskapsskatten beholdes uendret, inntektsskatten reduseres noe, med en sosial profil, og formuesskatten reduseres.

I denne situasjonen er det påfallende å se hvordan høyresiden kappes om å angripe fagforeningsfradraget. Arbeidsfolk som velger å organisere seg, noe som står helt sentralt i den norske arbeidslivsmodellen, skal altså ta regningen for skatteuttene til noen av dem som sitter best i det i landet vårt. Høyres skatteopplegg er også målrettet mot landbruksbefolkningen. Ikke bare kutter de milliardbeløp i en inngått jordbruksavtale, de vil også påføre landbruket økte avgifter på nesten 1 mrd. kr. Landbruket vaklet før regjeringsskiftet. Med Høyres skatteopplegg ville næringen stått overfor en ny usikker tid, og den redningsoperasjonen som Arbeiderpartiet

og Senterpartiet har gjennomført i regjering, ville blitt svekket betydelig.

Krumspringene til Høyre når det gjelder havbruksnæringen, fortsetter. De har allerede skapt usikkerhet om bunnfradraget, som selvsagt har størst betydning for de mindre og lokaleide selskapene. Nå legger altså Høyre opp til å øke produksjonsavgiften til 2,70 kr per kilo. Der finnes det ikke noe bunnfradrag, og en sånn avgift tar heller ikke hensyn til hvordan året har gått for det enkelte selskap. Jeg tenker Høyre burde ta fram argumentasjonsheftet sitt fra formuesskattdebattene og tenke gjennom hvordan de argumentene passer inn i denne diskusjonen.

Per Martin Sandtrøen (Sp) [11:07:31]: Opposisjonen har hatt ganske så heftig kritikk både av statsbudsjettet vi vedtok i fjor, og av statsbudsjettet vi vedtar for neste år. Men vi har lagt fram budsjett som har vært helt nødvendige for å ha en trygg styring av Norge.

Den beste måten for å måle om vi har trygg styring av Norge, er å se hva som faktisk skjer i Norge. Da må vi bl.a. se på sysselsettingen. I løpet av de siste to årene har det kommet 130 000 flere personer i jobb. Vi har altså en rekordhøy sysselsetting i Norge. Vi har rekordhøye investeringer i næringslivet. Fastlandsinvesteringene har aldri vært så høye som de er nå. Jeg vil også legge til et tredje punkt, som kommer av politiske prioriteringer, og det er at det er rekordhøy befolkningsvekst i distriktkommunene i Norge, noe som er svært, svært gledelig.

Så må jeg bruke litt tid på Fremskrittspartiets kritikk. Et par ting må kommenteres. Det første er drivstoff. Når representanten Steffensen kritiserer avgiftene på drivstoff og bilbruk, må jeg minne om at målt i faste kroner er de samlede avgiftene på bensin lavere nå enn de var hvert eneste år da Fremskrittspartiet hadde finansministeren. De er lavere nå enn hvert eneste år med finansminister fra Fremskrittspartiet. De samlede avgiftene på diesel, CO₂-avgift pluss veibruksavgift er lavere nå enn de var hvert eneste år da Fremskrittspartiet hadde finansministeren – hvert eneste år. Årsavgiften på bil blir lavere neste år enn den var hvert eneste år da Fremskrittspartiet hadde finansministeren – hvert eneste år.

Jeg oppfordrer representanten til å ettergå tallene, de er helt sikre. Avgiftene på både bensin og diesel – og årsavgiften på bil – er lavere når Senterpartiet og Arbeiderpartiet styrer, enn hvert eneste år Fremskrittspartiet hadde ansvaret, med ansvarlig statsråd.

Så kort om strømpris for næringslivet. Ja, det er åpenbart at det er en stor utfordring, og som Senterpartiet har påpekt: De to siste utenlandskablene skulle aldri vært bygd. Makten over hvordan man regulerer strømmen gjennom dem, skulle ikke vært gitt ut. Men når Fremskrittspartiet kritiserer regjeringen for strømpris-

sen for næringslivet, må vi forvente at Fremskrittspartiet da har lagt inn penger i sitt alternative budsjett for å gi strømstøtte til næringslivet. Jeg har lett og lett og lett, og jeg har ikke funnet en eneste post på det. Det tyder bare på én ting: at Fremskrittspartiet ikke har inndekning for hva man argumenterer for.

Helge Orten (H) [11:10:41]: Etter å ha vært med på biltur med representanten Nils Kristen Sandtrøen var jeg nødt til å ta et innlegg til. Som siste taler sa: Vi må se hva som skjer i landet, og akkurat nå har Norges Bank måttet sette opp renta ytterligere. Noe som virkelig påvirker folks hverdag, enten det er folks privatøkonomi eller bedriftenes kostnader, er jo nettopp renteutviklingen og presset på inflasjonen. Vi står i en situasjon der det er noe vi i fellesskap også må løse gjennom hvordan vi innretter finanspolitikken.

I vårt budsjett omprioriterer vi ca. 20 mrd. kr. Vi bruker det bl.a. til å prioritere det vi mener er viktigst akkurat nå. Det går på trygghet, det går på beredskap, det går på folks privatøkonomi, og det går på å redusere skatter og avgifter, slik at vi har en konkurransedyktig økonomi. Vi reduserer formuesskatten på arbeidende kapital, vi fjerner den ekstra arbeidsgiveravgiften og gir skattelette til en vanlig familie på rundt 5 000 kr. Det er også penger som kan brukes til å betale de løpende utgiftene, og gi et bidrag til at situasjonen blir litt lettere for veldig mange. I tillegg øker vi barnetrygden.

Så er det jo litt spesielt å bli kritisert for avgiftsprofilen i vårt alternative budsjett av parti som har innført en midlertidig arbeidsgiveravgift på 10 mrd. kr. Det er veldig spesielt at en er så høy og mørk på avgiftsområdet når en har den innretningen i sin egen avgiftspolitik. Nå skal jeg ikke bruke mye mer tid på dette, jeg føler at vi har debattert det opp og ned og att og fram både nå og i forrige runde, den 4. desember, men jeg har lyst til å påpeke det faktum at er det noen som virkelig bidrar til avgiftsøkninger her, er det nettopp regjeringa og regjeringspartiene, i samarbeid med SV, gjennom denne typen midlertidig finansiering av statsbudsjettet.

Presidenten [11:12:54]: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2–4.

Sak nr. 5 [11:13:00]

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5 (Innst. 6 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))

Presidenten [11:13:14]: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:13:44] (komiteens leder og ordfører for saken): La meg starte med å takke komiteen for et godt og smidig samarbeid i det som var relativt kort behandlingstid av fagdelen av budsjettet, på grunn av forhandlingene mellom SV og regjeringspartiene. Jeg legger til grunn at det sannsynligvis skyldtes god førjulsstemning i komiteen. Men det er bra, vi fikk det i havn.

Så legger jeg til grunn i den videre debatten at alle klargjør sine respektive partiers syn, og at jeg kan gå over til å klargjøre Fremskrittspartiets syn.

Man hadde andre forventninger, særlig da man lyttet til de signalene som kom fra henholdsvis statsminister, finansminister, justisminister og også forsvarsminister hva gjelder prioritering av å bygge beredskap. I en situasjon hvor kongeriket mer enn noen gang, eller i hvert fall etter den kalde krigen, har følt seg truet av vår store nabo i øst, og i en situasjon med et økt konfliktnivå, flere demonstrasjoner, sivil ulydighet – ja, i det hele tatt på mange områder, og jeg kan særlig nevne økningen i ungdomskriminalitet – krever det større innsats fra politiet. I denne situasjonen hadde jeg faktisk trodd at jeg aldri kom til å stå på denne talerstolen og kritisere regjeringen for manglende satsing på beredskap, og da i særdeleshet manglende oppbygging av norsk politi.

Jeg konstaterer at over to år inn i denne regjeringens periode er vi der at norsk politi bygges ned dag for dag, uke for uke, måned for måned. Ja, det er faktisk så ille at når vi nå skriver dagens dato, er nesten et helt kull fra Politihøgskolen uten politijobb. Det er situasjonen.

Etter at forrige regjering gjennom åtte år bygde opp norsk politi med over 2 500 stillinger, har vi en regjering som nå bygger ned politiet på tross av alle sine løfter, på tross av alle sine signaler om å bygge beredskap for kongeriket.

Når man ser tilbake på forrige års julegave til norsk politi og ser resultatet av den, ser vi hva det har ført til i norsk politi. Politiets Fellesforbund er veldig klare og peker på at vi går i retning av svenske tilstander. Når vi ser hva det har ført til av nedbygging av politidistrikter over hele Norge, hadde man kanskje trodd at årets julegave til politiet skulle bli noe bedre – altså gaven for 2024. Det vi derimot ser, er at man fortsetter på samme vis, man underfinansierer norsk politi. Til tross for at man i forbindelse med nysalderingen legger inn ekstra penger for å dekke inn deler av underskuddet fra årets drift, er signalene klare: Man fortsetter nedbyggingen av norsk po-

liti. Dette aksepterer ikke Fremskrittspartiet. Derfor har vi i vårt alternative budsjett lagt inn over 1,15 mrd. kr ekstra til politiet, hvorav 1 mrd. kr skal være frie midler som kan disponeres av særorganene og av politidistriktene ut fra egne vurderinger.

Vi er også opptatt av at vi får på plass noe som har vært etterlyst en stund nå, en langtidspan for politiet, som gjør at vi kan ha forutsigbarhet for å kunne bygge norsk politikraft i tiden som kommer, og foreta de investeringene som er nødvendige. Jeg nevner eksempelvis IKT.

Dette er på mange måter en trist dag, at man ikke har tatt på alvor det behovet som åpenbart er til stede for å bygge norsk politiberedskap.

Hadia Tajik (A) [11:18:56]: Nettene har vorte lange, og kulda har sett inn – på meir enn ein måte, for etter den russiske invasjonen av Ukraina har den sikkerheitspolitiske situasjonen i Europa endra seg. Det har òg konsekvensar for den sivile beredskapen i Noreg. Trusselbildet ser annleis ut. Det legg beslag på både tid og resursar hos beredskapsstatane. Ikkje minst gjeld dette for politiet, som utgjer den mest vesentlege delen av det sivile maktapparatet.

Sikkerheitssituasjonen kombinert med generell prisstiging og renteoppgang har gjort den økonomiske situasjonen ganske krevjande for dei fleste offentlege etatar, inkludert politiet. Det tek regjeringa på alvor. Gjennom åra som Arbeidarpartiet og Senterpartiet har styrt, har me valt å prioritera politiet og den alminnelige beredskapen innanfor det som er ganske krevjande økonomiske rammer. Det gjeld òg kapasiteten i Politiets tryggingsteneste, som har auka vesentleg, noko som har vore nødvendig gjeve både den sikkerheitspolitiske situasjonen og heilt konkrete, brutale erfaringar, som terroren den 25. juni 2022 i Oslo.

Det er ganske forstemmande å høyra ein tidlegare justisminister i den Høgre-leia regjeringa når han frå talarstolen i Stortinget snakkar om budsjettsituasjonen. Heile offentleg sektor har lenge hatt eit vanskeleg utgangspunkt. Arbeidarparti-Senterparti-regjeringa har teke over, men eg vil minna om at det i åtte av dei ti siste åra har vore justisministrar frå Framstegspartiet som har styrt i ei Høgre-leia regjering. Saman har dei to partia skore driftsbudsjetta i offentleg sektor heilt ned til beinet gjennom årlege ABE-kutt, som då skal bidra til effektivisering. Òg i sine alternative budsjett fortset dei å kutta etter den såkalla ostehøvelmetoden. Då må eg nesten spørja: Kor mykje meir effektivt trur eigentleg Høgre og Framstegspartiet at politiet kan byggja tillitsfulle relasjonar til eit lokalsamfunn? Skjønar ikkje Høgre at tillit ikkje kan effektiviserast, at relasjonar er noko ein skapar over tid, og at det vert skapt gjennom nærleik og ved å vera til stades?

For å nemna ein annan juletekst: Ein kan ikkje berre seia til ungdommen at «hvis ingen går i fella, men passer seg for den, skal alle sammen snart få feire jul igjen», og berre tru at det ordnar opp, og så kan ein berre skunda seg vidare på ein effektiv måte. Den arven etter Erna Solberg er òg noko av årsaka til at politi, kriminalomsorg og domstol framleis har eit ganske stort økonomisk behov. Eg må minna om at evna til å førebyggja gjer at me sparar ganske mykje i reparasjon, både med tanke på omsynet til livet til folk og kva moglegheiter dei får, og i kroner og øre for samfunnet. Arbeidarpartiet og Senterpartiet vil leggja betre til rette for meir førebygging, slik at behovet for reparasjon vert mindre.

Det gjeld òg kriminalomsorga. Der ser ein at behova er store. Målet er å bidra til at innsette har ein ekte sjanse til å starta eit lovlydig liv når dei er ferdige med soninga si. Då treng kriminalomsorga fleire tilsette og større satsing på innhald. Denne gongen har me særleg prioritert generell drift, bemanning og kvinnesoning – totalt 125 mill. kr meir enn i fjor. Arbeidarpartiet og Senterpartiet ønskjer ei straff som verkar, som bidrar til mindre kriminalitet og utryggleik, og det vil me fortsetja å jobba for framover.

Til slutt: Julia er ikkje berre ei høgtid som mange gleder seg til. For ein heil del er det ei tid prega av usikkerheit og frykt. Når ein har mykje fri frå jobb og skule, betyr det òg, for enkelte, at det ikkje finst ein fristad frå det dei opplever heime. Vald i nære relasjonar og seksuelle overgrep mot barn rammar mange fleire enn me trur. Det er aldri ei privatsak når slike ting skjer, sjølv om det måtte skje innanfor husets fire veggjar. Det er grov og alvorleg kriminalitet, og ein må behandla det deretter.

Om kort tid vil regjeringa leggja fram ein opptrappingsplan mot vald i nære relasjonar. I budsjettet for 2024 styrkjer me arbeidet med 100 mill. kr, bl.a. ved å etablera arbeidsforma frå RISK-modellen i Oslo politidistrikt ved ytterlegare tre politidistrikt, noko som vil innebera ei satsing på både stillingar og etablering av lokale. Me styrkjer òg barnehusa og kapasiteten til politidistrikta til å avdekkja og føra internettrelaterte overgrep mot barn for retten.

Det er framleis store oppgåver å løysa i sektoren, og det ansvaret vil Arbeidarpartiet og Senterpartiet ta.

Sveinung Stensland (H) [11:24:20]: Jeg vil takke presidenten for måten han la til rette for et aldeles stortartet besøk i går. Det var en stor dag. For oss som jobber med beredskap, setter det det hele litt i perspektiv når vi ser hvordan Zelenskyj har taklet den krisen hans land og hans folk står i.

Det er litt spesielt å vedta et justisbudsjett i år, for det skjer samtidig som Stortinget har mange spørsmål om både budsjett disiplin og praksis i underliggende

etater, men jeg håper at det vi vedtar, blir fulgt opp, og at anslagene for neste år stemmer bedre enn de gjorde for i år. Jeg håper vi får svar på spørsmålene om det som justisministeren selv har omtalt som ulovlige lån og grunnlovsbrudd i NSM. Det er litt rart å presisere dette, men det vi i dag vedtar, skal faktisk følges. Det er slik systemet er, og det må vi ikke glemme. Jeg får spørsmål fra folk rundt meg, og i ordinære virksomheter er en ofte mer opptatt av å følge opp budsjettene enn av å vedta dem, men i Stortinget er vi veldig opptatt av å vedta budsjettene, og så går det slik det går. Det er ikke en kritikk av noen, men kanskje skulle vi bli litt flinkere til å presisere at en må ha orden i bøkene gjennom året. Rammene vi vedtar, skal følges opp, og det er regjeringens ansvar.

Jeg ønsker meg tre ting til jul, i tillegg til snille barn, selvfølgelig:

- at det vi vedtar i dag, blir fulgt opp
- at det vi spør om, blir besvart
- at anmodningsvedtak blir kvittert ut, helst før påske

Regjeringens budsjett for 2024 innenfor justisfeltet har fått kritikk for å mangle retning. Jeg er ikke enig i den kritikken, men jeg er heller ikke enig i retningen. Vi står inne i mesteparten – vi er enig i veldig mye av det som legges frem – men vi har kuttet ut noe som vi er uenig i. Det gjelder f.eks. nye politikontor, som har vært mye omtalt – det vil vi ikke ha. Det gjelder nye passkontor, som bl.a. Parat har advart om kan utfordre sikkerheten. Vi vil ikke ha økte passgebyr, og vi mener at hvis det først skal opprettes en bedragerienhet i Økokrim, bør den legges dit Økokrim selv ønsker, når det samtidig er mer kostnadseffektivt.

Vi mener også at det blir feil å opprette en ny polititidanning i Alta uten at det er faglige råd som ligger til grunn, spesielt når det finnes en haug med utdannede politifolk uten jobb. Så det har vi også tatt ut. Vi har altså en litt klarere retning.

Vi ønsker i likhet med alle andre et politi som er i stand til å bedrive effektiv kriminalitetsbekjempelse. Vi ønsker at ofre for kriminalitet skal bli ivaretatt, og vi ønsker en god beredskap i hele landet. Det tror jeg alle her ønsker, men vi er ikke helt enige om hvordan vi skal få til det.

Jeg mener det er ganske meningsløst å bruke penger på å utdanne politi som så ikke får jobb. Det er en av få utdanninger i Norge hvor rammene for antallet utdannede blir spesifisert i statsbudsjettet. Det må være en felles jobb, og med de økningene regjeringen legger opp til, og med de økningene vi kommer med i tillegg, burde det være rom for å få ansatt alle sammen i løpet av neste år.

Vi vil ha mindre politisk detaljstyring av politiet. Vi vil ha en mer langsiktig og mer forutsigbar styring. Derfor ønsker vi en langtidsplan for politiet, noe jeg også hadde en interpellasjon om for ikke så lenge siden. Vi

mener vi må se på politiets rolle i en ny tid, og vi ønsker å sette i gang et arbeid med en stortingsmelding om akkurat det. Det er ganske lenge siden den jobben ble gjort. Samfunnet endrer seg, politiet endrer seg. Vi må være tydelig på hva som er oppdraget politiet får, men vi må legge oss mindre borti hvordan de løser oppdraget.

Representanter fra Arbeiderpartiet uttalte til Høyskolen i Oslo at ingen har tatt til orde for å gjøre noe med fordelingen av ressursene i politiet. Vel, vi skriver i merknader at ressursallokeringsmodellen har noen uheldige utslag, og at det går ut over enkelte politidistrikter, spesielt mitt hjemdistrikt, som jeg lengter hjem til – og snart skal vi alle hjem til jul.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Else Marie Rødby (Sp) [11:29:26]: Gårsdagens tale av president Zelenskyj i denne salen var ikke bare historisk, men også et sterkt apropos når vi i dag skal debattere statsbudsjettet for sivil beredskaps- og justissektoren for det kommende året. Det minner oss med veldig kraft på at verden fortsatt er et urolig sted. Det er i dette landskapet og i denne tiden ressursene til justis- og beredskapssektoren må tilpasses, sånn at grunnmuren i samfunnet vårt er sterk og robust. Vi skal ha god rettsikkerhet, vi skal ha trygghet for enkeltmennesker og verdier over hele landet, og vi skal ha beredskap for å håndtere det uforutsette.

Tillit til rettsstaten er grunnleggende i et demokrati, og det er heldigvis fortsatt høy tillit til rettsstaten i vårt samfunn. Likevel har vi sett at den er under press. En sånn tillit er en ferskvare og må forvaltes kontinuerlig. Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering har gjort flere viktige grep nettopp for å forbedre systemet og gjennom det styrke rettssikkerheten. Denne uken vedtok Stortinget f.eks. en ny rettshjelplov, som sikrer at alle skal ha en reell mulighet til å forfølge de rettighetene de har, uavhengig av økonomiske forutsetninger. Dette var bare første del av regjeringens arbeid på området.

Som kjent har det i flere år vært påpekt manglende mulighet for lyd- og bildeopptak i rettsaler landet rundt. Det er krevende å ta inn igjen et etterslep fra forrige regjeringens manglende satsing, men av de mange satsingsforslagene fra Senterpartiet og Arbeiderpartiet i dette budsjettforslaget vil jeg derfor trekke fram regjeringens forslag om å legge til rette for lyd- og bildeopptak på minimum ett rettssted i hver rettskrets i løpet av 2025. I budsjettforliket med SV er dette heldigvis ytterligere forsterket med 40 mill. kr til flere årsverk i domstolene og investeringer i lyd- og bildeopptak. I sum vil dette styrke både etterprøvbareheten og rettsikkerheten i samfunnet vårt betraktelig.

Det er en betydelig økning i bevilgningene til justissektoren etter at Senterpartiet og Arbeiderpartiet kom i regjering, særlig til politiet. Det er en etat i denne sektoren som står under press, også i tiden vi lever i. Derfor er politiet blitt prioritert ved hver mulig anledning denne regjeringen har lagt fram budsjett, med til sammen 3 mrd. kr siden regjeringsskiftet. Likevel – og i likhet med store deler av offentlig sektor for øvrig – står politiet i en krevende håndtering av betydelig kostnadsvekst, som spiser av ressurser som i en mer normal situasjon ville ha gitt betydelig mer politikraft og bedre mulighet til å håndtere oppgavene.

Opgavene blir heller ikke færre eller enklere. De fleste av oss har helt sikkert lagt merke til hvordan flere demonstrasjoner krever mer tilstedeværelse og døgnvakt ved utsatte ambassader, og det er bare det arbeidet vi ser. Flyktningankomstene fra Ukraina er også en oppgave som koster både penger og menneskelige ressurser, og det er heller ingen tvil om at vi drar med oss gamle uløste julenøtter, f.eks. når det gjelder politiets IT-systemer. Det er senest påpekt i Riksrevisjonens undersøkelse av tidsrommet 2015 til 2023, hvor man påpeker manglende digitalisering av systemer som er avgjørende for at politiet skal kunne gjøre en god jobb. Foreldede IT-systemer er både dyrt, ineffektivt og spiser også av ressursene. Derfor er det avgjørende at regjeringen har gitt politiet høy prioritet i budsjettene for å imøtekomme både kostnadskrevende politiberedskap og et betydelig investeringsbehov. Det budsjettet som vedtas i dag, mener jeg ivaretar nettopp dette behovet.

Utover det jeg allerede har nevnt, ligger det flere konkrete satsinger på politi i dette budsjettet. Vi har 117 mill. kr i budsjettet for å opprettholde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå i politidistriktene. Det er en betydelig styrking av politiet og påtalemyndigheten, med 80 mill. kr til et sårt tiltrengt etterforskningsløft. Jeg er også veldig glad for at det er satt av 85 mill. kr til den varslede opptrappingsplanen mot vold i nære relasjoner. Akkurat den høytiden vi går inn i nå, er – som tidligere talere har vært inne på – en spesielt krevende tid for dem som lever i utrygge hjem.

Tidligere denne uken vedtok Stortinget endringer i de strafferettslige reaksjonene for ungdom. Som oppfølging av debatten vil jeg nevne at det i statsbudsjettet for 2024 er lagt inn om lag 19 mill. kr til iverksettelse av lovforslag i proposisjonen samt midler til utvidelse av Ungdomsenhet øst i Eidsvoll med to plasser. For Senterpartiet og Arbeiderpartiet er det viktig at barn og unge som begår lovbrudd, kommer seg ut av et kriminelt miljø, at det innføres effektive virkemidler for å forebygge ny kriminalitet, og at arbeidet med dette forsterkes gjennom budsjettet.

I ekstraordinære tider stilles det ekstraordinære krav til skikkelige løsninger, og det opplever jeg at regjeringen jobber hver dag for å finne på vårt område. Regjeringens budsjettforslag, med budsjettenigheten med SV, sørger for et ansvarlig budsjett som gir ressurser for å sikre Norge nettopp i de urolige tidene vi står i.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [11:34:31]: Da var det budsjettdebatt igjen, og det er fremdeles dyrtid i Norge. Den økonomiske situasjonen gjør at de som slet før, sliter enda mer. Bokostnadene har økt med 45 pst. for boligieiere siden 2021. Leien er rekordhøy, og det har blitt sagt tidligere at nettene har blitt lange og kulden har satt inn. Strømprisene er på et nivå som for ikke lenge siden var fremmed i Norge, og samtidig vokser matkøene. Forsker Christian Poppe sier vi kan få en fattigdom vi ikke har sett i etterkrigstiden. Samtidig vokser forskjellene i Norge. De som har mye, får stadig mer, og de som sliter, sliter mer enn før.

Politikk handler om prioritering, og jeg er glad for at SV bruker forhandlingsmakten sin til det som er aller, aller viktigst. Å bygge ut velferden i en tid der folk trenger det fellesskapet mer enn på lenge, en kraftig økning i barnetrygden, gratis SFO for tredje trinn, økte ytelser for uføre, styrking av den offentlige tannhelsen og økt studiestøtte er bare noe av det vi gjør for å vise at det er mulig å fordele mer, og at det er mulig å føre en politikk for de mange, ikke for de få.

Rettsstaten skal beskytte og hjelpe alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn. I dyrtiden blir det særlig merkbart at det er et klasseskille når det gjelder å kunne ivareta sine rettigheter. Derfor trengs det en rettshjelpsreform. SV har over flere budsjetter sikret en historisk økning i inntekts- og formuesgrensene for fri rettshjelp, økning i salærsatsen og å styrke distriktenes tilgang til advokater og sakkyndige. Vi har løftet de frivillige rettshjelpiltakene og sikret en ny lov om støtte til rettshjelp, som gjør at vi har gått fra en ordning som dekket rundt 8 pst. av befolkningen da høyresiden styrte, til nå å skulle dekke 33 pst. I alternativt budsjett for 2024 fortsetter SV denne satsingen på fri rettshjelp og viser hvordan vi kan sikre at 40 pst. av befolkningen dekkes av en fri rettshjelpsordning.

Den tredje statsmakt, domstolene, har stått i en økonomisk krevende situasjon over lengre tid. I over ett år har det vært ansettelsesstopp, og det har gått sakte med digitalisering og utrulling av lyd og bilde i rettssalen. Det kom nylig en undersøkelse som viste at hver tredje dommer jobber mer enn 50 timer i snitt i uken. Vi må ha større ambisjoner for rettsstaten enn at den skal være drevet på helge- og kveldsarbeid. Domstolen sikrer grunnleggende rettssikkerhet i samfunnet. Derfor var det viktig for SV å forhandle inn 10 mill. kr ekstra i nysal-

deringen og 40 mill. kr i statsbudsjettet. Totalt har vi dermed flyttet 50 friske millioner til domstolbudsjettet. Så langt jeg vet, har Stortinget aldri flyttet så mye penger til domstolen i et ordinært budsjett. Derfor er jeg stolt over det, for hver krone vi bevilger til domstolene, er en krone til rettssikkerhet.

Trange budsjetter for kriminalomsorgen har over tid svekket rehabiliteringen av innsatte og forverret arbeidsforholdene til ansatte. For å unngå mer innlåsing og isolasjon vil vi styrke bemanningen, ruste opp fengsler og sikre flere innsatte tilbud om rusmestring. I budsjettavtalen med regjeringen har vi styrket frivilligheten i kriminalomsorgen. Dette er aktører som står for et viktig tilbud til de innsatte. I tillegg har vi styrket bemanningen med 40 mill. kr, der 5 mill. kr skal gå til kvinnene på Bredtveit. Det er viktig med flere folk på jobb for å bedre arbeidshverdagen til de ansatte og bedre tilbudet til de innsatte. Jeg er glad for at vi sammen med regjeringen har gått fra kutt i kriminalomsorgen til store løft. Når man ser på høyresidens justisbudsjetter, er det lettere å «finne leia der julestjerna er» enn visjonene de har for justissektoren.

Et annet viktig gjennomslag i budsjettet er at vi styrker politiets kamp mot hatkriminalitet. Politiets årsrapport om hatkriminalitet for 2022 viser en økning på 32 pst. sammenlignet med gjennomsnittet de siste fire årene. Vi styrker politiets Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet med 5 mill. kr. Det er et organ som både bistår politiets arbeid med hatkriminalitet og selv behandler saker. I tillegg styrker vi arbeidet med LHBT-spørsmål gjennom Rosa kompetanse justis. Hatkriminalitet er kriminalitet som begrenser menneskers frihet, og kan skape dype sår som folk bærer hele livet. Derfor er jeg glad for at vi nå styrker kampen mot hatkriminalitet.

Nå er det snart jul igjen, men først skal vi vedta et budsjett som trekker Norge i riktig retning, og det gleder jeg meg til.

Tobias Drevland Lund (R) [11:39:38]: «Hei hå, nå er det jul igjen.» For omtrent et år siden sto vi her og debatterte justisbudsjettet for det inneværende året. Dessverre står justissektoren fortsatt i mange av de samme utfordringene som den gangen.

Norsk kriminalomsorg står fremdeles i en dyp krise. Etterslepet etter Solberg-regjeringens brutale kuttregime er fremdeles stort, og med den priskrisen vi har stått i de siste årene, blir det ikke bedre. Situasjonen for innsatte og ansatte er uholdbar, og det har den vært lenge. Når jeg snakker med ansatte rundt omkring i norske fengsler, får jeg høre de samme tingene: Bemanningen er kritisk lav. De ansatte får ikke gjort jobben sin slik de skal. De må ty til mye innlåsing, og de slites ut i arbeids-

hverdagen. Ansatte opplever vold og trusler og får psykiske belastningsskader av jobben de gjør. Dette er folk som brenner for jobben sin, men som opplever at jobben til slutt brenner dem ut, og dette går i neste rekke hardt ut over de innsatte.

De ansattes arbeidsmiljø handler også om de innsattes soningsmiljø. Når bemanningen er såpass kritisk lav at det går ut over de innsattes rettigheter og soningsforhold, blir det altså verst for dem som sitter inne. Aller verst er situasjonen for kvinner som soner i fengsel. Soningsforholdene til kvinner har mange lenge ropt varsko om. I 2023 har flere hendelser virkelig satt søkelys på den begredelige situasjonen som norsk kriminalomsorg står i. I mars i år ble nasjonen nærmest rystet etter en alvorlig situasjon på Bredtveit. Statsråden kom på banen og besluttet at 20 av kvinnene på Bredtveit skulle flyttes til Skien fengsel. I slutten av november ble det besluttet at Bredtveit skal stenges midlertidig på grunn av bekymring rundt brannsikkerheten. Oppfatningen til Statsbygg er at bare det å oppholde seg i bygget representerer en risiko for liv og helse. Nå flyttes ti kvinner midlertidig til Ullersmo, der de må sone sammen med menn.

Kriminalomsorgens samfunnsoppdrag er ikke noe vi skal ta for gitt. De skal sørge for straffegjennomføring, sørge for rehabilitering av de innsatte og sørge for at folk kommer ut igjen til et liv uten kriminalitet. Regjeringen gjør riktignok mye mer enn sine forgjengere, og det er jeg glad for, men likevel lar det store løftet fra Hurdalsplattformen om å satse på kriminalomsorgen vente på seg, og det virker mer som om regjeringen forsøker å slukke de brannene som oppstår, framfor å ta tak i årsakene til at brannene starter i utgangspunktet.

Derfor mener Rødt at vi virkelig trenger et reelt kriminalomsorgsløft, og derfor er det en av de aller største satsingene i våre alternative statsbudsjetter. I vårt alternative statsbudsjett for 2024 har vi satt av 55 mill. kr mer enn forliket til nettopp å styrke bemanningen i fengslene og 30 mill. kr til økt driftsbudsjett i kriminalomsorgen. Vi har satt av 10 mill. kr mer enn forliket til å bedre soningsforholdene ved Bredtveit kvinnefengsel, 18 mill. kr mer til aktivitetsteam i fengslene og 7 mill. kr mer enn forliket til de frivillige organisasjonene i kriminalomsorgens virke. I tillegg utvider også vi ungdomsenhetene, og det er viktig.

Internett har ført til at mange framskritt og muligheter som var utenkelig for 40 år siden, nå er mulig, men det skaper også nye utfordringer. Internett og sosiale medier tar stadig større plass i samfunnet og folks liv. Særlig har dette gjort det mer krevende å beskytte barn og unge mot overgrep. Vold og overgrep, særlig mot barn, er fremdeles et enormt samfunnsproblem, og når overgrep skjer over nett og sosiale medier, krever det

mer kompetanse og ressurser fra politiet. Derfor har Rødt satset på bekjempelse av vold og overgrep og satt av penger til både politi og påtalemyndigheter til nettopp det. Vi har også satt av midler til å bevare Operasjon Spiderweb i Sør-Vest politidistrikt, som har gjort et godt arbeid som vi mener burde vært styrket.

Denne høsten har også vært preget av en større debatt rundt økende kriminalitet blant dem under 18 år, og at situasjonen i vårt naboland Sverige skal smitte hit. Selv om vi ikke har svenske tilstander i Norge, er det veldig viktig at vi tar bekymringene på alvor og løser problemene. Vi i Rødt styrker derfor politiets budsjetter, vi styrker påtalemyndigheten, og vi satser mer på forebyggende arbeid.

Vi ønsker oss et samfunn der alle skal kunne føle seg trygge, der rettsstaten trår inn når borgere utsettes for vold og overgrep, et samfunn der kriminelle soner sin straff og rehabiliteres og kommer godt tilbake til samfunnet, og der de som jobber i politi, kriminalomsorg, domstol eller påtalemyndighet, har et godt og trygt arbeidsliv. Vi skal være trygge i Norge enten vi bor i by eller i bygd, og det er derfor vi prioriterer det som er aller viktigst i den situasjonen vi står i, nemlig en styrket kriminalomsorg, politi og styrket rettssikkerhet for folk flest.

Avslutningsvis vil jeg si at det aller viktigste vi gjør på justisfeltet, er å sørge for å bekjempe de økende forskjellene, slik at vi sørger for et samfunn der alle har høy tillit til hverandre.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [11:44:54]: En lite bærekraftig rettshjelpssats er en trussel mot rettssikkerheten. For å sikre borgerne forsvarlig og effektiv rettshjelp er vi avhengige av uavhengige advokater. Da må det også være forsvarlig for dem å ta saker som kompenseres etter rettshjelpssatsen.

Rettshjelpssatsen har i lang tid vært underregulert og ikke fulgt lønns- og kostnadsutviklingen i samfunnet over tid. Det fører til en fare for at færre og færre vil påta seg saker etter rettshjelpssatsen, noe som igjen vil gå ut over mennesker i sårbare situasjoner med behov for advokatbistand.

Frie og uavhengige forsvarsadvokater, bistandsadvokater og andre rettshjelpsadvokater er blant grunnsteinene i rettsstaten vår, og de er ment å være en viktig motmakt mot det offentlige for enkeltindividet. En svekkelse av dem er en svekkelse av rettsstaten og prinsippet om likhet for loven.

Regjeringen foreslår i sitt forslag til statsbudsjett en rettshjelpssats på 1 215 kr, uten å spandere et eneste ord på å begrunne hvorfor den ikke følger Salærrådets anbefalinger, på tross av avtalen som er inngått mellom Advokatforeningen og Justis- og beredskapsdepartementet

Venstre erkjenner at det kan være vanskelig å nå en bærekraftig rettshjelpssats gjennom kun ett budsjett, men vi mener at regjeringen burde være klar på at målet om en bærekraftig sats skal nås over tid. I vårt alternative budsjett foreslår vi å øke rettshjelpssatsen med 50 kr mer enn regjeringen, som en del av en flerårig opptrappingsplan for å nå den rettshjelpsatsen som Salærrådet anbefaler. Det er et skritt i riktig retning, og det viser en intensjon om å respektere avtalen som er inngått med Advokatforeningen.

Venstre vil også be regjeringen om å forplikte seg til Salærrådets anbefalinger og komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for rettshjelpssatsen.

Norsk kriminalomsorg har høstet internasjonal oppmerksomhet og anerkjennelse for sitt rehabiliterende fokus og arbeid, men hvis vi skal fortsette å være blant verdens beste på kriminalomsorg, må vi ta grep. Rehabilitering fordrer at innsatte har tilgang til aktiviteter, arbeid, skole og helsetjenester, og at de ikke låses inn store deler av døgnet og isoleres fordi det ikke er nok ansatte på jobb.

Kriminalomsorgen har dessverre blitt nedprioritert i en årrekke, og jeg erkjenner at kriminalomsorgen burde ha vært skjermet fra ABE-reformen, noe vi gjør i vårt alternative budsjett. Kriminalomsorgen er en bemanningstung sektor. Det er dermed lite annet å kutte i enn å redusere antallet ansatte. Når det kombineres med den nedprioriteringen som har vært, har det ført til mangel på personell, som igjen har ført til økt bruk av isolasjon, dårligere aktivitetstilbud og økt press på ansatte. Venstre ønsker derfor å øke bevilgningene til kriminalomsorgen med 65 mill. kr, i tillegg til 30 mill. kr som en ekstra satsing på bedre psykisk helse i fengslene.

I møte med situasjoner som oppleves utrygge, må man sørge for at tiltakene som iverksettes, bunner i kunnskap og en helhetlig tankegang. Noe av det viktigste vi kan gjøre for å få bukt med organisert kriminalitet, er å stoppe tilstrømningen til de kriminelle miljøene. Det krever forebygging. Det ble også trukket fram av Sveriges rikspolisjef da han besøkte justissektoren i Norge i oktober og snakket om hva som var viktig for å unngå å havne i den situasjonen som Sverige nå står i.

I Venstres alternative statsbudsjett løftes de forebyggende tiltakene fram. Bak hver enkelt ungdom med høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd skjuler det seg ofte en historie med kompleks problematikk knyttet til faktorer som rus, sosial eksklusjon, sosioøkonomiske utfordringer, lav skoledeltakelse, psykiske og fysiske helseutfordringer, skjøre relasjoner og omsorgssvikt. Derfor er det viktig at laget rundt barnet er bredt sammensatt av de riktige og viktige aktørene i den unges liv.

Vi ønsker å sette av penger til et pilotprosjekt som vi kaller «Tett på», hvor ungdom med risiko for å falle inn i ungdomskriminalitet følges tett. I tillegg må vi sørge for

at den organiserte kriminaliteten går konkurs. Inndragning må brukes mye mer, og det må brukes mye mer effektivt enn det det gjør i dag. Derfor setter vi også av penger til inndragningsteam i hvert politidistrikt.

Så skulle jeg ønske jeg var like kreativ som kollegaene mine, men jeg kommer ikke på en eneste julesang, så tenn lys for meg.

Statsråd Emilie Mehl [11:50:20]: Det kimer snart til julefest når regjeringen nå har lagt fram et budsjett for 2024, som er stramt, men med tydelige prioriteringer.

Regjeringens viktigste oppgave er å sørge for trygghet i hverdagen, enten det er hverdag eller «det lyser i stille grender» på julaften. Derfor er beredskap og politi en hovedprioritering i budsjettet som skal gjelde når pinnekjøttet er fortært, rakettene er skutt opp, og utfordringene i det nye året treffer oss for alvor.

Behovet for å styrke beredskapen og vår evne til å ivareta nasjonal sikkerhet og kontroll har fått større betydning etter at Russlands krigføring begynte i Ukraina. Den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen utfordrer oss som samfunn, men også nødetatene. Håndteringen av sammensatte trusler eller fordekt virkemiddelbruk stiller store krav til vår evne til å beskytte oss. Og 2023 har vært et krevende år for etater og tjenester som treffes av endringer i trusselbildet, samtidig med uforutsigbar inflasjon, valutastigninger og prisvekst, som politiet, PST og NSM. Det er viktig at vi tar helhetlige grep som vil virke over tid. Det er derfor sikkerhet og beredskap prioriteres høyt, med nye bevilgninger, og regjeringen vil også gjennomføre områdegjennomganger i politiet og PST.

Nå som det snart er jul, virker jo juli veldig lenge siden. Da var vi intetanende om ekstremværet «Hans», som traff i starten av august, men det viste hvor viktig lokal beredskap og lokalkunnskap er under hendelses håndteringen. Det er det viktig at vi bygger videre på.

Derfor må vi gjøre både store og små grep i prioriteringene våre. Som et eksempel kan det nevnes at regjeringen foreslår 55 mill. kr til å opprettholde dagens nødnett og til arbeidet med å videreutvikle nytt nødnett. I en krisesituasjon er nødnett et avgjørende verktøy for kommunikasjonen mellom nødetatene. Det er viktig både for nødetatene, frivillige organisasjoner og oss alle.

Erfaringer fra tidligere hendelser er også på flere måter viktig å ha med seg når vi skal legge budsjett. Den brutale hendelsen i Oslo sentrum sommeren 2022 er et slikt eksempel. 25. juni-utvalget pekte på behovet for å styrke PST, som er en viktig grunn til at regjeringen foreslår 20 mill. kr til økt kapasitet på kontraterror og 52 mill. kr til PSTs arbeid med å beskytte myndighetspersoner.

God forebygging og god beredskap krever at politi og lokalsamfunn jobber godt sammen. Politiet fyller et

breddet spekter av oppgaver; de skal både forebygge, avdekke og håndtere kriminalitet. Derfor foreslår regjeringen å øke bevilgningen til politiet, bl.a. med 198 mill. kr som skal bidra til å opprettholde aktivitet i politidistriktene. Vi foreslår også å opprette en desentralisert politiutdanning i Alta for å sørge for god og stabil rekruttering i Nord-Norge.

Vi ønsker å sikre større kapasitet, kvalitet og kompetanse i straffesaksbehandlingen, og vi foreslår derfor å styrke den høyere påtalemyndighet med 43 mill. kr, og 37 mill. kr til etterforskningsarbeid i politidistriktene.

Så er det en kjernesak for regjeringen å sørge for bedre innsats mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Tall og statistikk viser dessverre at vi har en økning i denne type saker, og bak de statistikkene og de tallene er det enkeltmennesker som enten har fått eller som kan stå i fare for å få sine liv ødelagt. Derfor er det viktig for regjeringen å bidra til å styrke dette området bredt. Vi skal også legge fram en opptrappingsplan som foreslås finansiert med 85 mill. kr til tiltak i planen, i budsjettforslaget vi har lagt fram, bl.a. til å styrke barnehusene og til etterforskningskapasitet.

Vi kommer også til å legge fram en stortingsmelding om økonomisk kriminalitet, og der foreslår vi 50 mill. kr til å følge opp den med tiltak.

Domstolene tar del i det digitale skiftet, og vi foreslår derfor å videreføre til sammen 64 mill. kr til pågående prosjekter knyttet til dette, og til satsingen på lyd- og bildeopptak med 15 mill. kr, som er en viktig rettssikkerhetsgaranti. Og vi ønsker å bevilge 137 mill. kr til rehabiliteringen av Bergen tinghus.

Til slutt vil jeg nevne at kriminalomsorgen også er i en svært utfordrende økonomisk situasjon. Det er viktig at den fortsatt er tuftet på prinsippet om at innsatte skal rehabiliteres og forberedes på å vende tilbake til et vanlig liv. Vi foreslår å øke grunnbevilgningen til kriminalomsorgen med 85 mill. kr. Det er viktig for oss at dette også bidrar til at de ansatte har en levelig og god arbeids hverdag.

Presidenten [11:55:20]: Det blir replikkordskifte.

Ingunn Foss (H) [11:55:34]: Reversering av domstolsreformen sto nevnt som en hovedprioritet i regjeringens budsjett for inneværende år. Det gjør det heldigvis ikke i budsjettet for 2024, og det er heller ikke avsatt penger til det.

Kan vi håpe på at dette betyr at regjeringen har lyttet til et tilnærmet enstemmig fagmiljø og skrinlagt denne meningsløse reverseringen?

Statsråd Emilie Mehl [11:55:59]: Julen er jo tiden for å håpe, så Høyre kan håpe på hva de vil, men saken er fortsatt der at vi kommer til å komme tilbake når re-

gjeringen har ferdigbehandlet den. Vi har sendt et forslag om å gå tilbake til tidligere struktur på høring, og vi arbeider med å følge opp den høringen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:56:32]: Sjefen for NSM måtte gå på dagen på grunn av det som ble beskrevet som en ulovlig leieavtale. Andre statlige etater og Justis- og beredskapsdepartementet har inngått finansielle leieavtaler i tilknytning til sine leieforhold uten at det har ført til reaksjoner. Riksrevisjonen har tidligere fastslått at finansielle leieavtaler – altså der betaling, med renter, for innredning er en del av leieavtalen – må side-stilles med lån når det gjelder statlige foretak.

Kan statsråden klargjøre for Stortinget hvor denne grensen går? Altså: Hva er akseptabelt, og hva er grunnlovsstridig når staten leier lokaler?

Statsråd Emilie Mehl [11:57:32]: Dette er en sak som regjeringen har varslet vil bli gjennomgått på flere måter. Det er viktig at vi får en ekstern gjennomgang for å få klarhet i alle forhold knyttet til lånet, leieavtalen og NSM. Vi må komme tilbake til en del av svarene når den har vært gjennomført, for vi har per nå ikke oversikt over alle omstendigheter som kan være relevante.

Representanten refererer til Justis- og beredskapsdepartementets leieavtale. Jeg vil bare oppklare det: Det er Statsbygg som leier Justis- og beredskapsdepartementets bygg. De framleier det til Justis- og beredskapsdepartementet. I avtalen Statsbygg har med utleier, er det en ganske vanlig praksis som er brukt, nemlig at man har gjort noen investeringer i bygget som legges inn i en økt husleie. Dette er også innenfor de budsjettmessige rammene. Det NSM har gjort, er å ta opp et lån utenom Stortingets budsjettmessige føringer i det private markedet.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:58:36]: Her har Dagens Næringsliv og en rekke andre medier skrevet om ulike låneavtaler av ulik karakter i ulike deler av offentlig sektor. Det er helt åpenbart at den avtalen NSM inngikk, er lovstridig – ja, grunnlovsstridig – derom er ingen uenig. Men det er en del andre varianter av avtaler som er inngått, som kan forstås ulikt, og som i hvert fall Riksrevisjonen har en veldig snever tolkning av. Det er derfor jeg utfordrer statsråden litt på dette – for å få klargjort overfor Stortinget hvor denne grensen går. Det er det faktisk ganske viktig å vite. Det er helt uavhengig av den granskningen som gjelder NSM, som er iverksatt. Så jeg hadde satt pris på om statsråden kunne klargjort når man er innenfor og når man er utenfor Grunnloven, og de kravene til regnskap osv. som gjelder.

Statsråd Emilie Mehl [11:59:36]: Underliggende etater må forholde seg til de budsjettmessige rammene

som gis fra Stortinget. Det er Stortinget som har anledning til å pådra staten gjeld. I det tilfellet som gjelder NSMs ulovlige lån, er det i to forskjellige tilleggsavtaler til en leieavtale at disse lånene kommer fram, og det er på ulike måter utenfor de forutsetningene som ble lagt til grunn av Stortinget, og de føringene som ble gitt fra Justis- og beredskapsdepartementet til NSM.

Når det gjelder generelle leieforhold i staten og leieforhold under Statsbygg, ligger det under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og ikke under Justis- og beredskapsdepartementet.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [12:00:32]: Jeg vil starte med å gratulere med å ha landet en budsjettavtale. Før Stortinget og ministeren kan dra «hem'att tel jul», skal vi få spikret og landet den endelig her.

Jeg vil gjerne utfordre på kriminalomsorgen, for noe det er gledelig at vi får til, er et løft av bemanningen. Det er ingen hemmelighet at i over åtte år, mens høyresiden styrte, kan man på en julete måte si at kriminalomsorgen gikk for lutefisk og kaldt vann. Jeg er også opptatt av at vi ikke bare styrker bemanningen, vi må også gjøre noe med byggene. Det er en situasjon på Bredtveit der det er uavklart hva man skal gjøre med bygningsmassen videre.

Jeg lurte på om ministeren kan gi en litt tidlig julegave og opplyse Stortinget om hva regjeringens videre planer og visjoner er for Bredtveit kvinnefengsel.

Statsråd Emilie Mehl [12:01:31]: Regjeringen forsøkte etter at vi tiltrådte, å lage store visjoner for Bredtveit, nemlig ved å bygge et nytt fengsel der. Det ønsket vi ikke å gjøre hvis Oslo kommune ikke støttet det. Det var ønskelig at man ikke bygde nytt, men heller lot de grøntområdene som er der oppe, være tilgjengelige for innbyggerne. Det har vi respektert, men det gjør også at det ikke foreligger noen planer om oppgradering av Bredtveit.

Nå har vi fått et stengningsvarsel på grunn av brannsikkerhet, og det er nå viktig at vi får flyttet dem som må flyttes, på en skånsom og fin måte. Så må vi senere komme tilbake til hva som er den langsiktige løsningen knyttet til Bredtveit.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [12:02:28]: I dag er det mange saker hvor det ikke er samsvar mellom timeene en advokat bruker, og timene vedkommende faktisk får betalt for. For eksempel er stykkprisen i en foreldretvistsak 7 timer. Det holder i alle fall ikke hvis foreldrene er i konflikt, og dersom saken hadde blitt tatt til retten og vedkommende hadde fått innvilget fri sakførsel, ville advokaten ha kunnet jobbe med saken i så stor grad som det faktisk er behov for.

Det utgjør altså et insentiv til at saker bringes inn for domstolene i stedet for at de løses på et tidligere stadium. Dette er spesielt uheldig i barnesaker, hvor barnets beste skal være førende og det er viktig å holde konfliktnivået så lavt som mulig.

Er statsråden enig i at stykkprisene må gjennomgås og endres, og når vil det i så fall skje?

Statsråd Emilie Mehl [12:03:22]: Dette er noe vi ser på fortløpende. Det jobbes nå på ganske mange forskjellige måter med å sørge for at kostnadene til å føre saker for domstolene går ned, og prøve å flytte saker ut av dyr domstolsbehandling og løse dem på et tidlig tidspunkt. Denne typen innspill er noe vi kan se hen til i den typen arbeid.

Presidenten [12:03:45]: Replikordskiftet er omme. De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Maria Aasen-Svensrud (A) [12:04:01]: Akkurat som de vise menn brukte julestjernen som veiviser på sin ferd, må vår ledestjerne være en sammenhengende justiskjede.

Vi har over år sett eksempler på flaskehalsen i sektoren, og vi i Arbeiderpartiet mener at det er uklokt å fikse et problem med å skape et nytt. Derfor er det bra at justisminister Mehl ser til sammenhengene i justissektoren når hun lager sine budsjetter. Derimot er vi svært forundret over at Høyre ennå ikke har forstått dette prinsippet. Det er fornuftig å få de nyutdannede fra Politihøgskolen i jobb, vi trenger politikraft og deler denne bekymringen, men det er en svært dårlig idé å ta fra dem som allerede har minst, slik Høyre foreslår.

Av flere svært ukloke tiltak er bl.a. ideen om å spare inn 67 mill. kr på utvidet straffegjennomføring med elektronisk kontroll, EK. La meg dvele litt ved dette: En lenke koster om lag 300 000 kr i året, en plass i lavsikkerhetsfengsel koster 878 300 kr i året. Innsparingen, differansen, vil være om lag 578 000 kr per plass. For å spare inn sine 67 mill. kr må 116 plasser til enhver tid gjennom hele året bli sonet på EK framfor i lavsikkerhetsfengsel dersom man skal nå målet til Høyre.

Bastøy fengsel, som er det største lavsikkerhetsfengselet, har til sammenligning 110 plasser, og ingen av dem som soner på Bastøy i dag, kvalifiserer for soning med lenke etter dagens lovverk. Så skal denne tenk-på-et-tall-leken i Høyres budsjett gå opp, må loven endres slik at langt flere kvalifiserer for å sone med lenke, kanskje dommer på opptil halvannet år. Det betyr at domskategorien må endres, og vi vil få voldsmenn som sendes hjem til soning med mor og barn.

Disse 67 mill. kr skal altså tas fra kriminalomsorgen samtidig som ABE-kuttene videreføres. Kriminalomsor-

gen ligger allerede med brukket rygg etter år med kutt og nedskjæringer. Ketchupeffekten fra forrige regjering skyller over etaten samtidig som prisveksten øker de økonomiske utfordringene.

Det har nettopp kommet en svært alvorlig rapport om helsen – ikke til de innsatte denne gangen, men til de ansatte. Den viser at blant dem som jobber på høyere sikkerhet, har 15 pst. kompleks PTSD. Dersom ikke dette tas tak i, vil ansatteflukten øke og kompetansen synke i norsk kriminalomsorg.

Gjennom årene med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering er budsjettene til kriminalomsorgen år for år bygget opp, og kuttene er stoppet. Men idet man kan øyne et lite lys i enden av tunnelen, smeller altså Høyre til med nye kutt og liten forståelse for virkeligheten. Da kan nettene bli veldig lange. Vi må alle ta inn over oss at alt henger sammen med alt: Politiet skal bekjempe kriminalitet, domstolene skal dømme, og til slutt skal den enkelte sone sin straff i fengsel.

Ingunn Foss (H) [12:07:22]: Regjeringens justisbudsjett for 2024 viderefører linja med reverseringer og beslutninger fattet uten å lytte til faglige råd.

Det opprettes nye lensmannskontorer som selv ikke politiet vil ha. Det åpnes nye passkontorer, noe som vil bety 34 mill. kr i økte gebyrer for dem som trenger nye pass. Det opprettes en bedragerienhet på Gjøvik, mot Økokrims anbefaling, noe som betyr en ekstra utgift på 15 mill. kr i etableringskostnader og 2 mill. kr i årlige driftsutgifter. Det opprettes politiutdanning i Alta, uten faglige råd og uten noe særlig debatt, samtidig som 400 nyutdannede politifolk ikke får jobb i politiet.

Høyres retning er klar: Vi vil ha et politi som er i stand til å drive effektiv kriminalitetsbekjempelse, en offeromsorg som ivaretar og sikrer tryggheten til dem som har blitt utsatt for kriminalitet, og god beredskap i hele landet.

Vi vil prioritere det viktigste og har fjernet opprettelse av lensmannskontorer, nye passkontorer, bedragerienhet på Gjøvik og politiutdanning i Alta – tiltak vi mener er lite fornuftig politikk.

Utgiftene til dette, pluss 400 friske millioner, vil vi bruke på å ansette 400 nye politifolk, som er ferdig utdannet og står uten jobb. Dette vil gjøre politiet bedre i stand til å utføre sitt samfunnsoppdrag.

Regjeringen skal gjennomføre en tillitsreform, uten at vi vet så mye om hva denne skal inneholde. Det vi konstaterer, er at det er behov for å redusere den politiske detaljstyringen av politiet og sikre en mer langsiktig og forutsigbar styring.

Det har også over lang tid vært fokusert på ressursallokeringsmodellen i politiet. Det er et problem at det går for lang tid fra årets budsjett blir vedtatt, og til politidist-

riktene vet hva rammene for årets drift er. Vi mener det er behov for en langtidsplan og en bedre budsjettmodell, som gir større muligheter for oversikt og langsiktig styring.

Det eneste som kan sies å være en julegave i dette budsjettet, er at det ikke er avsatt penger til å reversere domstolsreformen – en reform som var helt nødvendig, og som ble gjennomført etter kritikk fra Riksrevisjonen og grundige utredninger. Reformen har allerede gitt sterkere fagmiljøer og bedre ressursutnyttelse, samtidig som rettsikkerheten er blitt styrket. Kompetansesarbeidsplasser i distriktene og nærhet til tjenestene er også opprettholdt.

Mitt juleønske er at regjeringen skrinlegger denne meningsløse reverseringen og for en gangs skyld lytter til faglige råd fra et tilnærmet unisont fagmiljø.

Ivar B. Prestbakmo (Sp) [12:09:54]: For Senterpartiet handler god beredskap om at den alltid skal være lokalt forankret og nær folk. Ressurser som skal håndtere kriminalitet, krise og alvorlige hendelser samt drive med forebygging, må faktisk finnes over hele landet. Usikkerhet om akkurat det skaper usikkerhet og utrygghet for den enkelte, for samfunnet og i verste fall for hele landet. God beredskap handler om god samhandling mellom ulike kapasiteter, fra stat, kommune og frivillige. Da blir det ikke slik at det kommer som julekvelden på kjerringa.

Derfor er det også viktig og godt å kunne vise til bevilgningen på 1,5 mrd. kr til det videre arbeidet med anskaffelse av redningshelikoptre i 2024. SAR Queen er nå på plass på fire av seks baser – Sola, Ørland, Banak og Bodø – og vil bli innfaset i Florø i 2024. Planen er at alle skal være i drift i løpet av neste år, med større rekkevidde, fart og kapasitet, samt at helikoptrene flyr atskillig bedre i dårlig vær og har bedre søkeutstyr. SAR Queen vil gi økt beredskap for folk i hele landet, og du vil «se a over taket der a jordmor Matja bor».

Det er på sin plass å vise til at statsbudsjettet viderefører de prioriteringene denne regjeringen startet med da man tiltrådte, knyttet til midler til beredskapsarbeid i landet. Det videreføres i 2024, i tillegg til en ytterligere styrking av viktige beredskapskapasiteter i samfunnet.

Det utføres betydelig redningsarbeid av de frivillige organisasjonene i landet. Med ca. 10 000 operative mannskaper er det en viktig del av redningstjenesten i landet. Derfor er det viktig at vi styrker dem med 15 mill. kr, slik at frivillige organisasjoner kan få dekket økte kostnader ved bruk av Nødnett, som følge av utskifting av Telenors kobbernett. Nødnett er viktig. Derfor har man foreslått å øke bevilgningen til DSB, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, med 40 mill. kr til arbeidet med et forprosjekt for nytt Nødnett, og med

15 mill. kr til nødvendige investeringer i dagens Nødnett for å opprettholde tilstrekkelig kvalitet fram til nytt Nødnett er på plass.

«Vi svinger oss i kretsen og neier og bukker», og da ble det julekveld i stua!

Odd Harald Hovland (A) [12:12:52]: Sist måndag ca. klokka halv to kunne ein sjå ein flygande formasjon over delar av Oslo. Det var ikkje ein himmelhær av englar, som beskrive i juleevangeliet, men ein siste tur for seks Sea King-redningshelikopter, som no er fasa ut ved basen på Rygge. Dei vert erstatta av dei nye SAR Queen-redningshelikoptera, som òg representanten Prestbakmo var inne på.

For veldig mange – og gjennom 50 år – var Sea King-helikoptera og deira mannskap bokstaveleg talt reddande englar. Det er veldig tilfredsstillande for ein som har vore i operativ teneste, at det no vert løyvt 1,5 mrd. kr for å fortsetje anskaffinga av dei 16 nye redningshelikoptera, som vert eit betydeleg løft for norsk redningsteneste.

Tryggleik og beredskap er den viktigaste prioriteten for regjeringa. Regjeringa sette ned totalberedskapskommisjonen i januar 2022 – ein kommisjon som nok fekk mykje større aktualitet og relevans enn ein del hadde sett føre seg. Rapporten frå kommisjonen vil verte behandla her i Stortinget, men uavhengig av det er det viktig å ha med seg at beredskap er ferskvare, og at feltet krev kontinuerleg utvikling og investeringar. Tryggleik og beredskap handlar om både å førebyggje at hendingar skjer, og samtidig ha evne til å handle når noko inntreffar.

For ein som har jobba mange år i ein operativ etat, er det veldig tilfredsstillande å konstatere at regjeringa no startar arbeidet med å utvikle nød- og beredskapskommunikasjonen for framtida. Når ei krise skjer, er det mange i nødetatane og blant dei frivillige som skal samarbeide. Då må dei kunne snakke saman. Kan ikkje aktørane snakke saman, fell botnen ut av det norske beredskapskonseptet, som er samvirkeprinsippet, eit prinsipp som har fungert utmerkt i 50–60 år.

Framtida stiller nye krav til beredskapen, og dagens Nødnett vil vere utdatert om nokre år. Det vert no løyvt 40 mill. kr til eit forprosjekt. Etableringa av dagens Nødnett var i si tid eit vendepunkt for moglegheita til å samarbeide og kunne erstatte gamaldags radiokommunikasjon i felt. Utviklinga gjekk over 20 år, frå 1995, til full dekning i 2015. Dagens Nødnett er ein viktig del av historia om norsk beredskap. Kontrakten me har for dagens Nødnett, må verte forlenga utover 2026, til nytt Nødnett er på plass. Det vert no løyvt 15 mill. kr til investeringar i nødnettet for å halde drifta på same nivå.

Dei frivillige er ein berebjeleke i den lokale redningsberedskapen og står i ei spesiell stilling. Difor er det vel-

dig bra at me i dette budsjettet skjermar dei for kutt og for utlegg på 15 mill. kr i samband med utfasinga av korpnettet.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:16:12]: Alle varsel-lamper blinker. Alle som er involvert og har peiling på politi, beskriver en negativ utvikling. Politiets Fellesforbund – ja, alle organisasjoner i politiet – gir den samme beskjeden: Norsk politi står i en budsjettkrise. Dette er beskrivelsen over hele linjen – ja, til og med Politidirektoratet sendte ut pressemelding mot sitt eget budsjett ved fremleggelsen av statsbudsjettet. I denne situasjonen sitter nissen, dvs. regjeringspartiene og SV, fremdeles på låven med sin julegrøt og tar ikke inn over seg den reelle utviklingen.

Vi hørte SV selv, representanten Sjalg Unneland, var oppe og argumenterte for alle de gode tingene som er prioritert i budsjettet. Det var vel stort sett 5 mill. kr til bekjempelse av hatkriminalitet. «That's it» – og det sier det aller meste.

Jeg tror egentlig jeg har forstått logikken etter hvert. Det har tatt litt tid å sette seg inn i, men jeg tror jeg har forstått det: Representanten Sjalg Unneland står på denne talerstolen og forteller at den viktigste oppgaven til staten nærmest er å utbetale trygd til folket, at det nærmest er å øke kontantutbetalingen til husholdningene som er statens viktigste oppgave. Ja, det er en viktig oppgave, men den åpenbart viktigste oppgaven til en stat – ja, selve legitimiteten til en stat, og det har jeg sagt tidligere – handler om å verne og forsvare innbyggerne mot indre og ytre fiender. Det er jobb nr. én – det hviler legitimiteten til staten på. Men der svikter man. Mens man øker disse kontantutbetalingene, klarer man altså ikke å prioritere det aller viktigste: å verne og trygge folk mot kriminalitet.

Dette er også beredskap, for disse tingene henger sammen. Flere her er oppe og snakker om at regjeringen satser på beredskap, og refererer egentlig til ting som er blitt jobbet med i flere år, nesten tiår, under skiftende regjeringer. Beskrivelsen av SAR Queen kan jeg stille meg fullstendig bak, og den viktige jobben som Sea King har gjort – reddende engler er en god beskrivelse. Men dette har jo skiftende regjeringer stått for, og det var under forrige regjering at det virkelig ble implementert. Jeg skulle gjerne høre hvordan regjeringspartiene og SV, når man snakker om beredskap, kan forsvare et politibudsjett som også til neste år nedbygger norsk politi – dag for dag, uke for uke, måned for måned.

Tor André Johnsen (FrP) [12:19:28]: Jeg har tidligere uttalt fra denne talerstolen at SV er gangsternes beste venn. Jeg tror faktisk at også Arbeiderpartiet og Senterpartiet snart kan beskrives på samme måte. I forrige måned advarte bl.a. den svenske gravejournalisten og

forfatteren Diamant Salihu om at Norge er et attraktivt marked for svenske kriminelle. På TV 2 sto det bl.a.: «Advarer Norge: – Et paradys for svenske gangstere». Og han er ingen hvem som helst. Han er en dyktig gravejournalist som bl.a. har klart å spore opp og intervjuer «den kurdiske reven», som vi vet er sjef for Foxtrot-nettverket, som dessverre også har etablert seg i Norge.

Kriminaliteten øker, og det er spesielt innen ungdomsvold, brutal, kynisk ungdomsvold. Samtidig som kriminaliteten øker, må politiet dessverre kutte i budsjettene sine. Vi har flere hundre politikvinner og -menn som ikke er i jobb, samtidig med at politisjefene rundt i landet trenger flere ansatte. De ber om flere ansatte, men de har dessverre ikke hatt budsjetter til å ansette dem de ønsker og trenger. Heldigvis kom det mer penger fra regjeringen nå, det var vel 725 mill. kr, eller hvor mye det var. Det var selvfølgelig positivt. Utrolig nok bidro SV til at budsjettet faktisk ble enda litt bedre enn det opprinnelig var. Ikke for politiet sin del, den lille potten til hatkriminalitet har ikke mye å si for politiet der ute i landet, men for domstolene er det ikke tvil om at SVs påvirkning var veldig positiv.

Men det politiet trenger, er et skikkelig løft, og et skikkelig løft bidrar vi i Fremskrittspartiet til. Vi har 1 mrd. kr ekstra til politiet, vi har 150 mill. kr ekstra til gjengkriminalitet, vi har 10 mill. kr ekstra til beredskapssenteret, og vi har 50 mill. kr ekstra til påtalemyndighetene i politiet. Det er et massivt og skikkelig løft for politiet.

Det hjelper ikke om politiet arresterer de kriminelle og påtaler dem og straffer dem; domstolene trenger mer penger for å kunne følge opp, slik at det også får konsekvenser å være en kriminell, at man ikke bare blir arrestert og sluppet ut på gaten igjen dagen etterpå.

Lyd og bilde – heldigvis fokuserer man litt på det, men ikke nok. Fremskrittspartiet fokuserer på det. Vi har satt av 50 mill. kr ekstra for å få mer lyd og bilde i flere rettsaker, noe som vil bedre rettssikkerheten og ikke minst spare samfunnet for store kostnader.

Så har vi det siste som er viktig, tolletaten. Tilbake til svenske tilstander og vår journalist der, Salihu: Det er klart at når en styrker politiet i Norge, er det også viktig at en samtidig har bedre kontroll på grensene, og kanskje spesielt grensen mot Sverige.

Hadia Tajik (A) [12:22:34]: I innlegga sine har Høgre og Framstegspartiet gått rundt ein einebærbusk. Dei snakkar ikkje om dei gjentekne kutta sine i offentleg sektor. I den tradisjonelle julesongen vert det sagt at det er mange som vaskar tøyet sitt på dette tidspunktet, men det verkar som Høgre og Framstegspartiet vaskar den politiske bodskapen sin. Dei kan ikkje gå opp hit og etterlysa meir pengar til politiet utan å fortelja om

dei jamlege kutta som dei har lagt opp til gong etter gong, òg i dei alternative budsjetta sine, særleg når det er dokumentert at dei såkalla avbyråkratiserings- og effektiviseringskutta ikkje bidreg til effektivisering. Dei bidreg til kutt. Hadde me lagt det alternative budsjettet til Høgre til grunn i fjor, ville ein allereie gått i minus i politietaten. Dei hadde lagt inn kutt som svarar til nesten 400 mill. kr berre i fjor. Det ville i praksis betydd, dersom det hadde vorte vedteke, ein enorm oppoverbakke i dagens situasjon – med tryggleikssituasjonen, renteaugar og ikkje minst prisaukar.

Hadde me lagt årets budsjettforslag frå Framstegspartiet til grunn, er det heller ikkje noko å ringa heim om til jul. Når dei kjem opp hit på talarstolen, må dei òg fortelja om det kuttet dei har lagt inn på godt over 200 mill. kr til politietaten, ikkje berre gøyma det vekk i ein bodskap om satsingar. Eg meiner at politietaten fortener å vita kva konsekvensane av dei alternative budsjetta frå Høgre og Framstegspartiet faktisk ville vore.

Det er viktig å streka under at det er meir å gjera – både knytt til politietaten og til heile justissektoren. Men dei som har underfinansiert gjennomføringa av politireforma i alle åra dei sat i regjering, har ikkje noko truverd når dei no ønskjer å stå fram som vise menn for sektoren.

Andreas Sjalg Unneland (SV) [12:24:50]: Det er godt mulig jeg går i fella igjen når jeg egentlig burde passe meg for den, når jeg føler et behov for å kommentere på en del av det som blir sagt fra Fremskrittspartiet. Til det representanten Amundsen sa om at vi var opp-tatt av å dele ut trygder: Det virker som han prøver å framstille oss som at SV er julenissen selv og bare opp-tatt av å dele ut presanger til folk. Det er godt mulig at Fremskrittspartiet mener at «it's hard to be a nisse-mann», men jeg mener at det er viktig at vi omfordeler ressursene i samfunnet, nettopp fordi det handler om hvordan vi skaper trygge og gode samfunn.

Nå har vi snakket litt om politibudsjettene, som har blitt styrket, og faktisk også noe styrket etter forhandlingene med SV. Det mener vi er viktig og bra. Likevel: Hvis vi ser på budsjettene til høyresiden, er det godt mulig at Fremskrittspartiet prøver å skape et inntrykk av at de hører hjemme i klappeland og skal få mye applaus for sine budsjetter, men i realiteten hører de hjemme i bakvendtland, for det er kutt på kutt på kutt. Det er gjeninnføring av ABE-reformen, de kutter til de frivillige retts-hjelpsorganisasjonene, og det virker som man mener at rettsstaten skal gå julebukke for å få budsjettene sine til å gå opp.

Det er ikke sånn vi skal drive fellesskapet i Norge, det er ikke sånn vi skal drive den tredje statsmakt eller kriminalomsorgen. Nei, vi må ha visjoner for hvordan vi

skal utvikle denne sektoren. Derfor er jeg glad for at vi har en regjering som ønsker å gå i en annen retning, og for at vi i forhandlinger med dem klarer å trekke dem i en enda bedre retning.

Her synes jeg at Fremskrittspartiet igjen bommer. Dette er akkurat som «Last Christmas»: Vi hører det igjen og igjen – den samme reglen fra Fremskrittspartiet og de gamle løsningene som ikke løser utfordringene vi står i.

Tor André Johnsen (FrP) [12:26:58]: På tirsdag var jeg imponert over SVs historiekompetanse og historiekunnskap, men jeg er også voldsomt imponert over SVs kompetanse når det gjelder julesanger og juleevangeliet. Dette lover virkelig bra for en god jul.

Når vi først snakker litt om SV, er det ikke noen tvil om at de har bidratt til at justisbudsjettet har blitt hakket bedre, ikke for politiet, men for domstolene. Det er også viktig.

Det er også noe annet SV har bidratt til å løfte, og det er ettervern og rehabilitering. Det er ikke store beløpene det er snakk om – det er småpenger – men hvis man ser på effekten av å få kriminelle inn på rett vei og av å få dem tilbake i samfunnet og til å bli lovlidige borgere og kanskje også skattebetalere, er det godt investerte penger.

Utover det er det ikke mye å skryte av og mye positivt å si om dette justisbudsjettet. Det nytter ikke å snakke om økte forskjeller og trangboddhet og at det er så synd på de kriminelle, at de ikke bor bra nok, osv. – å drive med bortforklaringer – samtidig som man fører en liberal og naiv justispolitikk og flyktning- og asylpolitikk, som bare bidrar til ytterligere forskjeller og ytterligere fattigdom, hvis man kan bruke de begrepene. Det bør ikke være overraskende at man da får en negativ utvikling. For å bruke god SV-juleretorikk: Det kommer ikke som julekvelden på kjerringa, i hvert fall ikke for oss i Fremskrittspartiet.

Jeg har litt taletid igjen, og det er én positiv ting jeg vil nevne som i hvert fall vi i Fremskrittspartiet er fornøyd med. Det er at regjeringen har sett og forstått viktigheten av å øke kapasiteten i ungdomsenhetene. Kall det ungdomsfengsler eller ungdomsenheter – kall det hva du vil – poenget er at det virker. De unge kriminelle får rammer å forholde seg til. De kan ikke bare true seg ut av enhetene med en kniv og så stikke av. Der må de være og forholde seg til det regimet som er der. Det som er positivt, er at regjeringen har forstått at det virker, og at det er positivt. Når man da har to nye plasser, tolker i hvert fall vi i Fremskrittspartiet det som et viktig tegn på et steg i riktig retning. Så for 2025-budsjettet – og etter det blir det kanskje ikke noen flere budsjetter fra dagens regjering – altså til neste høst, oppfordrer vi regjeringen til å øke kapasiteten ytterligere både på Eidsvoll og i Bergen.

Jeg glemte å ta på meg nisseslipset i dag, men jeg fant heldigvis et rødt slips, slik at vi skulle få litt julestem-

ning samtidig som det røde lyset blinker, og da takker jeg for meg.

Ivar B. Prestbakmo (Sp) [12:29:49]: Ja, «Rudolf er rød på nesene».

Det er litt forstemmende å registrere Høyres litt tabloide tilnærming til det som faktisk er politikk, i det man mener å skulle foreslå selv, etter å ha hørt på flere representanter fra partiet Høyre gjennom lengre tid, der man har forsøkt å gjøre temaet «nye polititjenestesteder» til skilt på døren, eller hva man nå vil. Realiteten er jo at nye polititjenestesteder er nye stillinger. Det gjenspeiles også i Høyres forslag til alternativt budsjett, der man skal spare hele 7 mill. kr på nye polititjenestesteder. Det blir på en måte «opp som en løve og ned som en skinnfell». Det var ikke noen julerreferanse, men det var en referanse.

Det forundrer meg at når Høyre tenker at her skal man liksom gjøre noen grep som virkelig monner, ender man med å si nei til piloten desentralisert politiutdanning i Alta. Det er jo et signal. Og apropos faglige tilrådninger: Politimesteren i Finnmark har vært ganske tydelig på at det er viktig med en slik pilot. Da blir det dessverre sånn at «på låven sitter nissen med sin julegrøt», mens vi andre forsøker å finne gode løsninger for fremtiden.

Så er det et stort spørsmålstepp knyttet til Høyres forslag om inndekning når det gjelder endring av volds-erstatningsloven, der man plutselig finner ut at man skal spare 81 mill. kr. Det virker litt tilfeldig, litt gjort i hurten og sturten, kanskje, men allikevel må jo et parti som Høyre kunne stå til ansvar for forslag som etter under-tesnedes vurdering fortsatt bærer preg av at «nå er det jul igjen».

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:32:08]: Jeg har ikke tenkt å forlenge debatten. Jeg føler bare behov for å korrigere noen påstander som har framkommet. Det blir hevdet fra denne talerstolen at Fremskrittspartiet kutter dypt på justisfeltet. Vel, det er ikke riktig. I vårt alternative statsbudsjett styrker vi både domstolene og kriminalomsorgen i tillegg til at vi har en historisk stor styrking av politiet. Vi styrker også sivilforsvaret, men vi prioriterer det operative. Det er kanskje det som er viktig når vi står i en tid for å bygge beredskap.

Man må gjerne kritisere forrige regjering for at man drev med ABE-kutt og underfinansierte politireformen. Jeg har sagt tidligere – jeg synes ikke det er noe viktig å være partikanin i disse tingene, man får være ærlig – og jeg har vært ærlig på at jeg mener det skulle fulgt mer penger med politireformen. Jeg mener det var ganske viktig at man hadde mer penger på bordet for å stå i den gjennomføringen. Men forrige regjering bygde opp politiet, og det er altså en vesentlig forskjell. Fra regjeringen Solberg tiltrådte til den gikk av, økte antallet stillinger

i politiet med over 2 500. Det er veldig vanskelig å framstille det som at man ikke bygger politikraft. Det gjorde man i aller høyeste grad. Jeg er stolt av å være en del av det politiske grunnlaget for vedtakene og gjennomføringene som skjedde da – også politireformen, som i ettertid absolutt står seg.

Vi har ingenting å bøye hodet for hva gjelder forrige regjeringsperiode. Det er altså en vesentlig forskjell: bygge opp – bygge ned. Det regjeringen gjør nå, er det stikk motsatte av det den forrige regjeringen gjorde. Som jeg sier, blir det uke for uke, måned for måned færre ansatte i norsk politi. Vi har nesten et helt kull av politifolk som går arbeidsledig. Da kan man ikke sammenligne. Da kan man ikke forsøke seg på å skylde på hva forrige regjering gjorde, som altså bygde opp, mens denne regjeringen bygger ned.

Man kommer vel på et eller annet tidspunkt dit – når man har styrt Norge og hatt regjering i over to år – at man må slutte å skylde på alle andre, ta ansvar og innse at det faktisk er regjeringspartiene sammen med SV som styrer dette landet. Da nytter det ikke å skylde på hva som skjedde, eller på «snøen som falt i fjor».

Presidenten [12:35:14]: Representanten Tor André Johnsen har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tor André Johnsen (FrP) [12:35:24]: Jeg er glad Prestbakmo nevner det med nye tjenestesteder, og argumentet for nye tjenestesteder er tydeligvis nye stillinger. Så etablering av tjenestesteder på bygda er distriktspolitikk fra Senterpartiets side og ikke justispolitikk. Det er viktigere å få noen nye jobber på bygda, sånn jeg tolker Prestbakmo, enn å sørge for trygghet og lov og orden i hverdagen. Senterpartiet og regjeringen prioriterer økt bemanning og økte ressurser der det knapt bor folk, og der det ikke er noen alvorlig kriminalitet – hvor det knapt er noen annen kriminalitet enn ulovlig jakt på Rudolf.

Mens der det er brutal og kynisk kriminalitet, i storbyer med ungdomsvold, der ungdommen knapt kan gå trygt på gata på kveldstid og til og med ikke gå trygt på skolen, der er det blitt fri flyt av vold og kriminalitet og narkotika. Det er helt feil prioritering, og det er veldig synd at regjeringen har lagt seg på den linjen.

Statsråd Emilie Mehl [12:36:47]: Justispolitikken med statsråder fra Fremskrittspartiet, og Høyre og Fremskrittspartiet i regjering, var i åtte år litt slik som å sette stjerna på toppen av juletreet, og å sette seg til «å kvile og puste på ei stund». Men man har ikke «vaske golvet», man har ikke «børi ved», man har ikke «sett opp fugleband», og man har i hvert fall ikke «pynte tre», bortsett fra den stjerna som man smykker seg med.

Man gjennomførte en omfattende politireform som det var mye bra med, men som også gjorde at veldig mye ressurser i politiet ble trukket inn til omstilling, til konsulentbruk og til sentralt byråkrati uten at det var finansiert godt nok til å ha nok politifolk rundt i hele landet. Parallelt med det gjennomførte man en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som førte til store og vanskelige kutt i politiet, i kriminalomsorgen og i domstolene. Det var det Høyre og Fremskrittspartiet etterlot seg.

De utfordringene tok vi over, og så ble det krig i Ukraina på toppen av det. Det er ikke slik at de utfordringene som Høyre og Fremskrittspartiet lot oss sitte igjen med, ble borte selv om vi fikk en dyrtid på toppen.

Derfor er jeg glad for at vi nå får flertall for et budsjett som er ansvarlig, som prioriterer politi, sikkerhet, beredskap, rettssikkerhet og straffegjennomføring selv om det er vanskelige tider, og selv om vi ikke kan bruke uendelig av oljefondet i statsbudsjettet. Det er en helt sentral del av det å lose landet trygt gjennom en vanskelig tid.

Presidenten [12:38:24]: Representanten Ivar B. Prestbakmo har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ivar B. Prestbakmo (Sp) [12:38:38]: Det er slik at dagens regjering faktisk har prioritert politiet både i dette budsjettet og i tidligere budsjett. Det er sågar slik at jeg minnes et sitat fra tidligere justisminister Listhaug – en av flere fra Fremskrittspartiet – som så sent som i 2018–2019 sa at man ikke kunne påregne flere milliarder mer til politiet hvert år. Så noen paradokser oppstår når man skifter posisjon, og noen kjappere enn andre, og «reven rasker over isen». Det som er det mest uforutsigbare, som man har hatt historie for når det gjelder politi og øvrig statlig virksomhet, er ABE-kuttene, som ga helt tilfeldige og ikke spesielt presise kutt, og som også rammet den operative kapasiteten i politiet.

Presidenten [12:39:37]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [12:39:41]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2024) (Innst. 130 L (2023–2024), jf. Prop. 9 L (2023–2024))

Freddy André Øvstegård (SV) [12:40:14] (komiteens leder og ordfører for saken): Jeg skal bare holde et kort innlegg. Jeg vil starte med å takke komiteen for samarbeidet om denne saken, som altså er lovendringer som følge av forslaget til statsbudsjett for 2024. Siden dette er en lovsak, må vi behandle den i

dag, før vi behandler arbeids- og sosialkomiteens del av det faktiske statsbudsjettet på mandag, for å være i tråd med de gjeldende fristene.

I proposisjonen fremmes det forslag til lovendringer som er nødvendige som følge av endringer i budsjettet. Det inkluderer endringer i reglene om ventetid for dagpenger, lovfesting av gjeldende praksis for beregning av dagpengegrunnlaget og endringer i retten til barnetillegg til AAP og uføretrygd når barnet har egen inntekt – alt det i folketrygdloven. I tillegg blir det foreslått enkelte rettinger, presiseringer og lovtekniske justeringer.

I budsjettforliket mellom SV og regjeringspartiene ble det også enighet som får konsekvenser her. Det ble enighet om å øke minstesatsene for uføretrygd med 6 000 kr, som følges opp i denne innstillingen fra forlikspartiene ved å øke de fem satsene i folketrygdloven. Det ble også enighet om å øke minstesatsene for AAP med 5 000 kr, som følges opp med tilsvarende økning i folketrygdloven på de forskjellige satsene der. Til slutt ble det enighet om å øke satsen for kvalifiseringsstønad med 5 000 kr, som også følges opp ved å øke den satsen i sosialtjenesteloven. Alt er omregnet til G.

Jeg drister meg til å si på vegne av SV, uten å utløse noen debatt, at vi så klart er glade for de endringene. Da har jeg gjort det også. Jeg vil også takke komiteen for samarbeidet.

Presidenten [12:41:59]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Votering

Presidenten [12:51:06]: Stortinget går til votering.

Vi starter med å votere over forslag nr. 1 i sak nr. 5 fra torsdag 7. desember, dagsorden nr. 28.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 14

(Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
42		Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter.....	10 000 000	
43		Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen		
	1	Driftsutgifter.....	109 388 000	

Votering i sak nr. 5, debattert 7. desember 2023

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida (Innst. 110 S (2023–2024), jf. Meld. St. 27 (2022–2023))

Presidenten: Forslaget ble først votert over tirsdag 12. desember, men på grunn av stemmelikhet tas forslaget på nytt til votering, i samsvar med forretningsordens § 61 første ledd.

Det blir votert over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget viser til vedtak nr. 667 (2022–2023)

«Stortinget ber regjeringen i retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser om ikke å side stille større byer og byområder med Oslo når det gjelder hvor nye og omlokaliserte statlige arbeidsplasser og virksomheter skal lokaliseres», og ber regjeringen endre retningslinjene i tråd med Stortinget sitt ønske.»

Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble vedtatt med 51 mot 50 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 12.51.49)

Presidenten: Stortinget går da videre til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter.....	47 600 000	
45		Norges institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter.....	28 500 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter.....	630 197 000	
75		Internasjonale organisasjoner og nettverk	28 700 000	
Totale utgifter				854 385 000

Inntekter

3051		Riksrevisjonen		
	2	Refusjon utland.....	300 000	
Totale inntekter				300 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 51 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3051 post 2.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 2, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2024 (Innst. 3 S (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024), Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024))

Presidenten: Under debatten er det satt fram 5 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Helge Orten på vegne av Høyre
- forslagene nr. 3 og 4, fra Sveinung Rotevatn på vegne av Venstre
- forslag nr. 5, fra Kjell Ingolf Ropstad på vegne av Kristelig Folkeparti

Det blir votert over forslag nr. 5, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide svovelavgiften til å gjelde kull, koks og utslipp fra raffinering.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 93 mot 7 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 12.52.56)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 3, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede likebehandling av immaterielle eiendeler ved formuesfastsettelsen, slik at teknologi unntas på lik linje med andre immaterielle eiendeler som patenter, know-how og forretningsverdi.»

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 93 mot 7 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 12.53.12)

Presidenten: Det blir votert over forslag nr. 4, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ordning som tillater beregning av formuesskatt som et gjennomsnitt over de siste tre år.»

Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble med 92 mot 9 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 12.53.30)

Presidenten: Det blir votert over forslagene nr. 1 og 2, fra Høyre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede alternative modeller for skattlegging av utslipp i avfallssektoren som reduserer insentivene til å eksportere avfall

til Sverige og opprettholder insentivene til å gjennomføre utslippsreducerende tiltak ved norske forbrenningsanlegg, og komme tilbake til Stortinget senest i revidert nasjonalbudsjett 2024.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede deponiavgift på gipsavfall, og komme tilbake til Stortinget senest i revidert nasjonalbudsjett 2024.»

Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 68 mot 33 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 12.53.49)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 21

Skatter, avgifter og toll

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt og formuesskatt mv.	118 001 000 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere.....	155 900 000 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum.....	129 200 000 000	
	76	Kildeskatt på utbytte.....	10 000 000 000	
	77	Kildeskatt på rentebetalinger.....	100 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger.....	200 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler.....	75 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn.....	2 600 000 000	
	71	Skatt på overskudd.....	2 650 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt.....	151 600 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter.....	330 700 000 000	
	74	Arealavgift mv.....	1 500 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	7 800 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift.....	100 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll.....	3 500 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter.....	285 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift.....	398 897 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol.....	17 000 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Avgift på tobakkvarer mv.....	7 300 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift.....	7 158 000 000	
	72	Trafikkforsikringsavgift	11 250 000 000	
	73	Vektårsavgift.....	300 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 900 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	3 650 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel.....	7 470 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG.....	5 000 000	
5540		Avgift på kraftproduksjon		
	70	Avgift på kraftproduksjon	-500 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft.....	8 205 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	71	Avgift på smøreolje mv.	110 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	16 341 000 000	
	71	Svovelavgift.....	5 000 000	
5546		Avgift på forbrenning av avfall		
	70	CO ₂ -avgift	630 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).....	580 000 000	
	71	Avgift på SF ₆	60 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	40 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 200 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	13 500 000	
5552		Avgift på produksjon av fisk		
	70	Avgift på produksjon av fisk	1 300 000 000	
5553		Avgift på viltlevende marine ressurser		
	70	Avgift på viltlevende marine ressurser	140 000 000	
5554		Avgift på landbasert vindkraft		
	70	Avgift på landbasert vindkraft.....	387 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje.....	2 700 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	55 000 000	
	72	Miljøavgift på plast.....	40 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	10 000 000	
	74	Miljøavgift på glass.....	5 000 000	
5561		Flypassasjeravgift		
	70	Flypassasjeravgift	2 300 000 000	
5565		Dokumentavgift		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Dokumentavgift.....	11 400 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og likestillingsdepartementet		
	71	Årsavgift – stiftelser	27 850 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	47 100 000	
	75	Kino- og videogramavgift.....	30 000 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljstavgift.....	68 385 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek.....	2 700 000	
	73	Legemiddelleverandøragift	223 000 000	
	74	Tilsynsavgift.....	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk.....	18 952 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	202 200 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	3 900 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift	365 400 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet.....	33 700 000	
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	54 500 000	
	77	Sektoravgifter Kystverket.....	1 017 371 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter.....	225 000 000	
	72	Jeger- og fellingsavgifter	96 000 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond.....	15 012 000	
	72	Fiskeravgifter.....	17 907 000	
	73	Påslag på nettariiffen til Klima- og energifondet.....	690 000 000	
5579		Sektoravgifter under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	281 165 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	565 046 000	
5582		Sektoravgifter under Energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern i regulerte vassdrag.....	2 000 000	
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging.....	186 600 000	
	72	Sektoravgifter under Norges vassdrags- og energidirektorat.....	140 000 000	
	75	Sektoravgifter under Havindustritilsynet.....	134 933 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	402 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift.....	190 787 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift.....	264 673 000 000	
Totale inntekter			1 873 276 591 000	

II

Vedtak om avgift på kraftproduksjon oppheves.

**Vedtak om endring i stortingsvedtak 13. desember 2022
nr. 2205 om særavgifter for 2023**

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2023.

I

I Stortingets vedtak 13. desember 2022 nr. 2205 om særavgifter gjøres følgende endring:

III

Vedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2024 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1. Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskriving av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2024. Vedtaket legges også til grunn for utskriving av forskudd på skatt for inntektsåret 2024 etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2. Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 700 000 kroner. Satsen skal være 0,3 pst. for formue inntil 20 000 000 kroner og 0,4 pst. for den delen av formuen som overstiger 20 000 000 kroner.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 3 400 000 kroner. Satsen skal være 0,3 pst for formue inntil 40 000 000 kroner og 0,4 pst. for den delen av formuen som overstiger 40 000 000 kroner.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Personlig skattyter og dødsbo skal ha et fradrag i formuen på 1 700 000 kroner. For ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 400 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet

ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3. Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Trinnskatt

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare trinnskatt til staten med

- 1,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 208 050 kroner,
- 4,0 pst. for den delen av inntekten som overstiger 292 850 kroner,
- 13,6 pst. for den delen av inntekten som overstiger 670 000 kroner,
- 16,6 pst. for den delen av inntekten som overstiger 937 900 kroner, og
- 17,6 pst. for den delen av inntekten som overstiger 1 350 000 kroner.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 5,2 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 8,7 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i vannkraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 57,7 pst.

3-4 A Skatt på grunnrenteinntekt i havbruk

Av grunnrenteinntekt i havbruk fastsatt i medhold av skatteloven kapittel 19 svares grunnrenteskatt til staten med 32,1 pst. Ved fastsetting av grunnrenteinntekt kan det kreves et bunnfradrag på 70 mill. kroner.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Deres vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av § 3-1, § 3-2 og § 3-8.

Av inntekt etter bestemmelsene i skatteloven § 10-80 og § 10-81 skal skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav i og j, svare skatt til staten med 15 pst. eller i tilfelle den lavere sats som følger av skatteavtale med fremmed stat.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv. skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,35 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 10,95 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 Skatt til staten for personer bosatt i utlandet

Skattyter som skattlegges etter reglene i skatteloven kapittel 20, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4. Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 71,8 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2024 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten

etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5. Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasje, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6. Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes høyere enn 104 450 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes høyere enn 86 250 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 88 250 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 34 350 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 258 400 kroner i trinn 1 og 391 550 kroner i trinn 2.

Kapittel 7. Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

IV

Vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2024

For inntektsåret 2024 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sone hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats for virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres, på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Dette gjelder likevel ikke for ambulerende virksomhet som ikke trenger å utføres på et bestemt sted (fjernarbeid), når arbeidet utføres i en sone med lavere sats. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer

enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåned. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker, for arbeid utført i inneværende kalendermåned. For etterbetaling som er knyttet til aktiviteter som nevnt i § 4 første ledd, skal likevel arbeidsgiveravgift beregnes med satsen for sone I.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra én sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal og Selbu i Trøndelag fylke,
- kommunene Haram, Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke,
- området i Hustadvika kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Eide i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlo og Kvam i Vestland fylke,
- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Hægebostad, Sirdal og Iveland i Agder fylke,
- området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Buskerud fylke,
- kommunen Gausdal i Innlandet fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Indre Fosen og Inderøy i Trøndelag fylke,
- områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,
- kommunene Sande, Stranda, Sykkylven, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før

1. januar 2020 var kommunene Sandøy, Midsund og Nesset i Møre og Romsdal fylke,

- området i Volda kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinnherad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Modalen, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,
- området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Kinn kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Vågsøy i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal og Sauda i Rogaland fylke,
- kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle, Åseral og Evje og Hornnes i Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunene Heim, Hitra, Frøya, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,
- området i Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
- området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke,
- kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Follidal og Os i Innlandet fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms fylke,
 - Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
 - kommunene Namsos, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Åfjord og Osen i Trøndelag fylke,
 - kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.
- (6) Sone IVa omfatter:
- kommunen Tromsø i Troms fylke,
 - kommunen Bodø i Nordland fylke.
- (7) Sone V omfatter:
- Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2024 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst., ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.
- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte etter vedtak fattet av ESA, jf. avsnitt III i protokoll 3 til avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA). Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvor-

vidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter eller har utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig støtte, jf. annet ledd.

(4) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å gi opplysninger om eventuell annen støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåneden.

(5) Når arbeidstaker fra samme arbeidsgiver mottar ytelser på mer enn 850 000 kroner, skal det i tillegg til satsene nevnt over regnes en ekstra avgift etter en sats på 5 pst. av det overskytende.

§ 4 Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og andre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører én eller flere av følgende aktiviteter, skal beregne avgift etter satsen for sone I:

- Aktiviteter knyttet til produksjon av stålprodukter som nevnt i Annex VI til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2022–2027
 - Aktiviteter i kullsektoren, slik dette er definert i ESAs retningslinjer for regionalstøtte
- Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere med en av følgende aktiviteter som hovedaktivitet skal beregne avgift etter satsen for sone I for alle ansatte:

- Aktiviteter omfattet av Næringshovedområde K – Finansierings- og forsikringsvirksomhet
 - Aktiviteter omfattet av 70.10 Hovedkontortjenester eller 70.22 Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, når disse ytes innenfor konsern
- Arbeidsgivere som leier ut ansatte til en arbeidsgiver som nevnt i første punktum, skal beregne avgift etter satsen som gjelder for sone I for utleieperioden.

(4) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger 850 000 kroner for arbeidsgiveren i 2024. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. Europakommisjonens forordning om bagatellmessig støtte,

gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for arbeidsgivere som nevnt i tredje ledd.

(5) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter fjerde ledd, kan den samlede for delen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 850 000 kroner i 2024, jf. Europakommisjonens forordning om bagatellmessig støtte. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(6) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsene i fjerde og femte ledd, plikter å

gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåneden.

§ 5 Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av forvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell

pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 7,8 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,0 pst.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1 til § 5.

V

Vedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2024

For inntektsåret 2024 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-2 a:

§ 1 Finansielle aktiviteter

Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 Unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår eller på det tilsvarende beløpet for januar 2024. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2024, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter,

er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet, kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 Sats for finansskatt på lønn

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2024 er 5 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

VI

Vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for 2024

I

Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- for naturgass som slippes ut til luft, kr 16,89 per standardkubikkmeter
- for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft, kr 1,85 per standardkubikkmeter
- for annen gass kr 1,85 per standardkubikkmeter
- for olje eller kondensat kr 2,10 per liter.

Lov om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen omfatter ikke karbonfangst og -lagring (CCS).

II

Fra den tid departementet bestemmer, skal Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen lyde:

§ 1 Det skal i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen med følgende beløp:

- for naturgass som slippes ut til luft, kr 16,89 per standardkubikkmeter
- for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft, kr 1,85 per standardkubikkmeter
- for annen gass kr 1,85 per standardkubikkmeter
- for olje eller kondensat kr 2,10 per liter

Avgiften omfatter ikke karbonfangst og -lagring (CCS).

§ 2 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

VII

Vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2024

For 2024 skal det i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-5 annet ledd beregnes produktavgift med 1,9 pst. på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår. Avgiften skal dekke følgende avgifter til folketrygden:

- Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
- Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
- Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tillegstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

VIII

Vedtak om merverdiavgift for 2024

§ 1 *Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven*

Fra 1. januar 2024 svares merverdiavgift etter satserne i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

IX

Vedtak om særavgifter for 2024

Avgift på alkohol

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Brennevinsbasert	over 0,7	8,77 per volumprosent per liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,53 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	13,28 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	22,99 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	5,14 per volumprosent per liter

§ 2 *Alminnelig sats*

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 *Redusert sats med 15 pst.*

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 *Redusert sats med 12 pst.*

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3
- transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4
- utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5
- rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6
- kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7
- adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9
- adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10
- rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 *Redusert sats med 11,11 pst.*

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	18,39 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig 19,55 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig 20,70 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig 21,84 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter årlig
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a. fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater

2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- e. leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk, og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk
- f. brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer
- g. fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på tobakkvarer mv.

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	3,15	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	3,15	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råttobakk i forbrukerpakning	3,15	per gram av pakningens nettovekt
Skråttobakk	1,28	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,97	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og -hylser	0,0482	per stk.
E-væske med nikotin	5,11	per ml
Tobakk til oppvarming	3,15	per gram av pakningens nettovekt
Andre nikotinvarer	0,4825	per gram av pakningens nettovekt

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som

- a. fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke

§ 3 For motorvogner med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det betales avgift med følgende beløp:

- a. For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 (avgiftsgruppe a), betales avgift av:

1.	egenvekt	
	per kg	kr
	0–500	0
	501–1 200	28,98
	1 201–1 400	72,22
	1 401–1 500	225,68
	over 1 500	262,46
2.	NO _x -utslipp	
	per mg/km	kr
	over 0	83,38
3.	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	
	per g/km	kr
	0–70	0
	71–118	1 402,64
	119–155	1 571,81
	156–225	3 050,96
	over 225	4 866,87
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 70 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:	
	per g/km	kr
	f.o.m. 69 t.o.m. 50	887,13
	under 50	1 043,72

var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på motorvogner mv.

A. Engangsavgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a. betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt
- b. motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet, urettmessig tas i bruk uten registrering
- c. oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 (avgiftsgruppe a) betales avgift med kroner 12,98 per kg for den delen av egenvekten som overstiger 500 kg. Avgiften kommer i tillegg til den avgift som skal betales etter § 3.

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	bensindrevne	ikke bensindrevne
per cm ³	kr	kr
0–600	18,66	14,31
601–1 250	121,61	99,27
1 251–1 650	208,28	170,10
over 1 650	213,84	174,96

b. For varebiler klasse 2 og lastebiler klasse 1 (avgiftsgruppe b), betales avgift av:

1. egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a	
2. NO _x -utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a	
3. CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	
per g/km	kr
0–84	0
85–114	432,01
115–150	484,12
over 150	939,70

For motorvogner med CO₂-utslipp under 84 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:

per g/km	kr
f.o.m. 83 t.o.m. 48	266,14
under 48	313,11

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	bensindrevne	ikke bensindrevne
per cm ³	kr	kr
0–700	5,50	4,21
701–1 250	34,11	27,85
1 251–1 650	78,88	64,41
over 1 650	80,98	66,26

c. For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:

- egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a
- NO_x-utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a
- slagvolum

	bensindrevne	ikke bensindrevne
per cm ³	kr	kr
0–700	4,11	3,15
701–1 250	16,52	13,48
1 251–1 650	38,19	31,18
over 1 650	39,21	32,07

d. Avgiftsgruppe d (opphevet).

e. Avgiftsgruppe e (opphevet).

f. For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:

Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		kr
1. CO ₂ -utslipp, per g/km		
0–75		0
76–135		767,91
over 135		1 038,33
2. slagvolum, per cm ³		
0–500		0
501–900		34,51
over 900		80,65

	Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstoff- forbruk og CO ₂ -utslipp		kr
1.	per enhet (stykkavgift)	9 315,99	
2.	motoreffekt, per kW		
	0–11	0	
	over 11	295,00	
3.	slagvolum, per cm ³		
	0–500	0	
	501–900	37,92	
	over 900	83,16	
g.	For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:		
1.	egenvekt		kr
	per kg		
	0–100	16,21	
	101–200	32,42	
	over 200	64,82	
2.	motoreffekt		kr
	per Kw		
	0–20	26,03	
	21–40	52,09	
	over 40	104,15	
3.	slagvolum		kr
	per cm ³		
	0–500	0	
	over 500	11,40	
h.	Avgiftsgruppe h (opphevet).		
i.	Avgiftsgruppe i (opphevet).		
j.	For minibusser klasse 2 (avgiftsgruppe j), betales avgift av:		
1.	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a		
2.	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a		
3.	CO ₂ -utslipp for motorvogn med plikt til å doku- mentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–87	0	
	88–118	346,33	
	119–155	388,10	
	over 155	1 016,98	
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	354,85	
	under 50	417,49	
4.	slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per cm ³		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
		kr	kr
	0–700	7,47	5,73
	701–1 250	30,03	24,50
	1 251–1 650	69,43	56,70
	over 1 650	71,28	58,32
k.	For personbiler som ved første gangs registrering blir registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9, og som er tilpasset for og skal benyttes til transport av rullestolbrukere (avgiftsgruppe k), betales avgift av:		

1.	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a	
2.	NO _x -utslipp, 100 pst. av avgiftsgruppe a	
3.	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	
	per g/km	kr
	0–87	0
	88–118	1 168,86
	over 118	1 309,84
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:	
	per g/km	kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	887,12
	under 50	1 043,72
4.	slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp, 100 pst. av avgiftsgruppe a.	

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om spørsmålet, avgjøres det av departementet med bindende virkning.

§ 4 For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter §§ 2 og 3 basert på motorvognens alder (bruksfradrag).

Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av bruksfradrag.

§ 5 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g, j og k	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktige i avgiftsgruppe b	5 000

§ 6 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 7 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i

forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Ved beregning av avgift basert på CO₂-utslipp benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av CO₂-verdier for motorvogner som er testet etter andre testsykluser.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 8 Det gis fritak for engangsavgift på

- motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn
- motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendige for bankens offisielle virksomhet
- motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- lett pansrede motorvogner til offentlig bruk

- e. motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranser
 - f. ambulanser
 - g. begravelleskjøretøy
 - h. beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste
 - i. busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.
 - j. motorvogner som innføres som arvegods
 - k. motorvogner som innføres til midlertidig bruk
 - l. beltevogner til Forsvaret
 - m. spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet
 - n. amatørbygde kjøretøy
 - o. motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller virksomhet med rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområdet eller som er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet
- Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 9 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikkforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	før 1. mars 2023	fra 1. mars 2023 t.o.m. februar 2024	fra 1. mars 2024 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i>			
personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	8,15	8,38	7,60
<i>Avgiftsgruppe b</i>			
dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,57	9,84	9,11
<i>Avgiftsgruppe c</i>			
årsprøvekjennermerker for motorvogner	8,15	8,38	7,60
<i>Avgiftsgruppe d</i>			
motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	5,93	6,10	5,23
<i>Avgiftsgruppe e</i>			
andre kjøretøy	1,38	1,42	0,37
<i>Avgiftsgruppe f</i>			
motorvogner i avgiftsgruppe a som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller	8,15	8,38	8,70

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 10 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Avgift på trafikkforsikringer

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- a. forsikringsavtaler om lovbestemt trafikktrygd (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner
- b. gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikkforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak om vektårsavgift.

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogner som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse, eller som er registrert som begravelsskjøretøy på begravellesbyrå e.l.
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
5. motorredskaper
6. beltekjøretøy
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b
8. mopeder
9. traktorer
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Det gis fritak for avgift for forsikringsavtaler eller gebyr som gjelder:

- a. motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn
- b. motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank, og som er nødvendige for bankens offisielle virksomhet
- c. motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- d. motorvogner registrert til bruk på Svalbard
- e. motorvogner som er stjålet
- f. tapte fordringer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	452	452
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	452	809
13 000–13 999	809	1 445
14 000–14 999	1 445	1 847
15 000 og over	1 847	3 610
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	452	452
15 000–16 999	809	1 072
17 000–18 999	1 072	1 732
19 000–20 999	1 732	2 110
21 000–22 999	2 110	3 008
23 000 og over	3 008	4 426
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 110	2 134
25 000–26 999	2 134	3 079

1. Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
27 000–28 999	3 079	4 620
29 000 og over	4 620	6 638

*Kombinasjoner av kjøretøy–vogntog**Avgiftsgruppe (kg)**2 + 1 aksler*

7 500–13 999	452	452
14 000–15 999	452	452
16 000–17 999	452	612
18 000–19 999	612	817
20 000–21 999	817	1 313
22 000–22 999	1 313	1 566
23 000–24 999	1 566	2 468
25 000–27 999	2 468	3 984
28 000 og over	3 984	6 658

2 + 2 aksler

16 000–24 999	797	1 255
25 000–25 999	1 255	1 775
26 000–27 999	1 775	2 400
28 000–28 999	2 400	2 804
29 000–30 999	2 804	4 314
31 000–32 999	4 314	5 809
33 000 og over	5 809	8 584

2 + minst 3 aksler

16 000–37 999	4 715	6 387
38 000–40 000	6 387	8 517
over 40 000	8 517	11 406

Minst 3 + 1 aksler

16 000–24 999	797	1 255
25 000–25 999	1 255	1 775
26 000–27 999	1 775	2 400
28 000–28 999	2 400	2 804
29 000–30 999	2 804	4 314
31 000–32 999	4 314	5 809
33 000 og over	5 809	8 584

Minst 3 + 2 aksler

16 000–37 999	4 219	5 684
38 000–40 000	5 684	7 688
over 40 000	7 688	11 153

Minst 3 + minst 3 aksler

16 000–37 999	2 595	3 044
38 000–40 000	3 044	4 322
over 40 000	4 322	6 616

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							0-utslipp (kr)
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	
7 500–11 999	5 780	3 213	2 248	1 369	720	450	113	0
12 000–19 999	9 483	5 269	3 685	2 248	1 187	736	186	0
20 000 og over	16 862	9 659	6 851	4 118	2 174	1 351	339	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjærings-systemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn
- motorredskaper
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport)
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskrivning av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengerne med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2024 til 2021 (kr)	2020 til 2013 (kr)	2012 og eldre (kr)
a. Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	613	613	613
b. Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	4 672	3 074	1 845

2. over 1 200 kg	7 129	4 305	1 845
c. Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 336	1 476	1 231
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	613	613	613

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- a. ved ren navneendring
- b. på ektefelle
- c. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte)
- d. som er 30 år eller eldre
- e. som utloddes, og som tidligere har vært registrert på utlodderen
- f. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn
- g. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- h. som registreres på Den nordiske investeringsbank, og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- i. som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid)
- j. som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser
- k. ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016.
- l. ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Veibruksavgift på drivstoff

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a. bensin per liter: kr 4,62
- b. mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter: kr 2,71
- c. naturgass per Sm³: kr 2,96
- d. LPG per kg: kr 3,86
- e. bioetanol per liter: kr 2,16
- f. biodiesel per liter: kr 3,02.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineraliske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

Departementet kan bestemme at

- a. fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje
- b. avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a. i følgende motorvogner:
 1. traktorer
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
 3. motorredskaper
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendige for bankens offisielle virksomhet
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b. til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a. brukes i fly, unntatt Forsvarets fly
- b. brukes til teknisk og medisinsk formål
- c. brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk
- d. brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper
- e. er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a. til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
 3. motorredskaper
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendige for bankens offisielle virksomhet
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b. til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke

var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv.

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,54 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. brukes i utenriksfart
- g. brukes i fiske og fangst i fjerne farvann
- h. brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet
- i. brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly
- j. brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt
- k. omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter
- l. er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter

I

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til stats-

kassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a. Mineralolje (generell sats): kr 3,17 per liter.
Mineralolje til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,24 per liter
 - innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,72 per liter
 - annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 3,00 per liter.
- b. Bensin: kr 2,72 per liter.
- c. Naturgass (generell sats): kr 2,34 per Sm³.
Naturgass til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,066 per Sm³
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per Sm³
 - veksthusnæringen: kr 0,35 per Sm³.
- d. LPG (generell sats): kr 3,53 per kg.
LPG til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0 per kg.
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per kg.
 - veksthusnæringen: kr 0,53 per kg.

For mineralske produkter som er fritatt for avgift etter § 2 bokstav g, gis det fritak med kr 1 176 per tonn CO₂.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 2. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi
- g. leveres til bruk der utslippet av CO₂ er fanget og lagret.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a. motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. skip i utenriksfart

c. fiske og fangst i fjerne farvann

d. fly i utenriksfart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a. til motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. til tekniske og medisinske formål
- c. til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper
- d. til fly i utenriksfart
- e. som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a. motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. skip i utenriksfart
- c. fly i utenriksfart
- d. fiske og fangst i fjerne farvann
- e. bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav c og d skal lyde:

- c. Naturgass (generell sats): kr 2,34 per Sm³.
Naturgass til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,066 per Sm³
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0,59 per Sm³
 - veksthusnæringen: kr 0,35 per Sm³.
- d. LPG (generell sats): kr 3,53 per kg.
LPG til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0 per kg.

- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0,88 per kg.
- veksthusnæringen: kr 0,53 per kg.

§ 5 ny bokstav f skal lyde:

- f. kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

III

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

- a. Mineralolje (generell sats): kr 3,17 per liter.
Mineralolje til
- bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimavoteloven: kr 0,24 per liter
 - innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,72 per liter
 - annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 3,00 per liter
 - innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 2,07 per liter.
- b. Bensin: kr 2,72 per liter.
- c. Naturgass (generell sats): kr 2,34 per Sm³.
Naturgass til
- bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimavoteloven: kr 0,066 per Sm³
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per Sm³
 - veksthusnæringen: kr 0,35 per Sm³
 - innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 1,54 per Sm³.
- d. LPG (generell sats): kr 3,53 per kg.
LPG til
- bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimavoteloven: kr 0 per kg.
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per kg.
 - veksthusnæringen: kr 0,53 per kg.
 - innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 2,33 per kg.

C. Svovelavgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 15,20 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel

c. innføres

1. som reisegods
2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet

d. leveres til eller innføres av

1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
2. Den nordiske investeringsbank

e. kommer i retur til registrert virksomhets lager

f. brukes i skip i utenriksfart

g. brukes i fly i utenriksfart

h. brukes i fiske og fangst i fjerne farvann

i. gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 1,176 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt, og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres

1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
 3. til midlertidig bruk
- d. leveres til eller innføres av
1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på forbrenning av avfall

I

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 294 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som ikke inneholder fossilt materiale.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved forbrenning av

- a. farlig avfall
- b. avfall dersom CO₂ fanges og lagres.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

I henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal det ved forbrenning av avfall som gir kvotepliktig utslipp etter klimavoteloven betales avgift med kr 176

per tonn CO₂. Ved forbrenning av annet avfall skal det betales avgift med kr 882 per tonn CO₂.

III

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 1 første og andre ledd skal lyde:

I henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal det betales avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 882 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som

- a. gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven
- b. ikke inneholder fossilt materiale.

Avgift på SF₆

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av SF₆ med følgende beløp:

- a. ren SF₆: kr 27 636 per kg.
- b. SF₆ som inngår i produkter: kr 5 523 per kg.

Avgiften omfatter ikke SF₆ som gjenbrukes etter tapping fra SF₆-isolerte anlegg som tas ut av drift.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
 3. til midlertidig bruk

- d. leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- e. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- f. brukes til førstegangs påfylling av nye høyspentanlegg.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på utslipp av NO_x

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 25,59 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a. fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW
- b. motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW
- c. fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b skal effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke tas med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a. fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn
- b. fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann
- c. luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn
- d. enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 21 betales miljøavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av plantevernmidler.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum

§ 1 Fra 1. januar 2024 kan det med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster § 2 kreves avgift til statskassen ved tildeling av konsesjoner for slik utforskning mv.

Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler

§ 1 Fra 1. januar 2024 kan det med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser § 56 kreves avgift til statskassen for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster.

Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgift på produksjon av fisk

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 0,935 per kg produsert laks, ørret og regnbueørret.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for produksjon av fisk som leveres

- a. til diplomater
- b. til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- c. til Den nordiske investeringsbanken
- d. vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på villlevende marine ressurser

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved førstehåndsomsetning av villlevende marine ressurser høstet av norskregistrert fartøy. Avgift skal betales med 0,42 pst. av avgiftsgrunnlaget. Avgiftsgrunnlaget er brutto salgsbeløp minus den avgift som skal betales til fiskesalgslaget etter fiskesalagslova.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for villlevende marine ressurser som leveres

- a. til diplomater
- b. til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- c. til Den nordiske investeringsbanken

- d. vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på elektrisk kraft

I

§ 1 Fra 1. januar t.o.m. 31. mars og fra 1. april t.o.m. 31. desember 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med henholdsvis 9,51 og 16,44 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,580 øre per kWh for kraft til

- industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen
- bruk i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø
- skip i næring
- produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som er produsert i

- energigjenvinningsanlegg, og som leveres direkte til sluttbruker
- aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA, og som leveres direkte til sluttbruker
- nødstromsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet
- mottrykksanlegg
- solceller, og som brukes direkte av produsenten selv
- fornybare energikilder, og som brukes på samme eiendom.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Det gis fritak for avgift på kraft til

- husholdninger og offentlig forvaltning i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø
- NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet
- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser
- veksthusnæringen
- bruk i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft
- fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd ny bokstav h skal lyde:

- energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Avgift på landbasert vindkraft

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 2,3 øre per kWh produsert elektrisk kraft fra landbaserte vindkraftverk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på sukker mv.

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 9,18 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a. sukker (roe-/bete- og rørsukker)
- b. sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a. fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- e. brukes til ervervsmessig fremstilling av varer
- f. brukes til birøkt
- g. leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på drikkevareemballasje

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. De-

partementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a. glass og metall: kr 6,71
- b. plast: kr 4,06
- c. kartong og papp: kr 1,65.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,38 per emballasjeeinheit. Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a. melk og melkeprodukter
- b. drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette
- c. varer i pulverform
- d. korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter
- e. morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a. fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- e. har rominnhold på minst fire liter
- f. leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Flypassasjeravgift

I

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flygning fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a. flygninger med sluttdestinasjon i Europa: kr 85
- b. andre flygninger: kr 332.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, herunder hvilke land og områder som omfattes av de ulike satsene og at enkelte områder skal omfattes av en annen sats enn det som følger av første ledd.

§ 2 Det gis fritak for avgift på flygning av

- a. luftbefordrerens ansatte på tjenestereise
- b. barn under to år
- c. transitt- og transferpassasjerer
- d. NATOs styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:

§ 2 nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 2 andre ledd skal lyde:

Det gis fritak for avgift på flygning med lav- og nul-lutslippsfly.

Dokumentavgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales

avgift til statskassen ved tinglysning av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysning av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a. gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet
- b. dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner
- c. overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- d. egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie
- e. overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller
- f. ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel
- g. overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg
- h. overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av
- i. overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer
- j. overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag
- k. overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven § 11-2 til § 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysningen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016
- l. overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommune.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsværdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Frekvens- og nummeravgift

§ 1 Fra 1. januar 2024 skal det i henhold til lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-2 betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon (frekvensavgift) med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 484 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 692 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 692 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 692 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 692 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 565 000

§ 2 For 2024 skal det i henhold til lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-2 betales avgift til statskassen for tillatelse til bruk av femsifrede nummer (nummeravgift) med følgende beløp per nummer:

Kategori A	kr 166 480
Kategori B	kr 118 610
Kategori C	Kr 91 240
Kategori D	kr 63 890
Kategori E	kr 29 690
Kategori F	kr 3 700

§ 3 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

X

Vedtak om tollavgift for 2024

§ 1 Plikten til å svare tollavgift

Fra 1. januar 2024 skal det svares tollavgift ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 11. mars 2022 nr. 8 om tollavgift og de satser som følger av dette vedtaket.

De ordinære tollavgiftssatsene for 2023 skal gjelde for 2024 med de endringer som følger av vedlegg 4.

§ 2 Preferansetollavgiftssatser

Varer med opprinnelse i land Norge har inngått frihandelsavtale med, skal gis preferansetollavgiftssats. Det samme gjelder for varer som er omfattet av det generelle preferansesystem for utviklingsland (Generalized System of Preferences (GSP)).

Kvoter og tollavgiftssatser som er omfattet av GSP-systemet videreføres for 2024.

Departementet kan gi forskrift om reduserte tollavgiftssatser og andre tiltak om tollavgift som følge av frihandelsavtale med annen stat.

§ 3 Tolltariffen

Departementet kan gi forskrift om nye eller endrede varenumre i tolltariffen dersom endringene ikke har provenymessige, næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser av betydning.

§ 4 Tolltiltak i krigstid eller ved annen internasjonal krisesituasjon

Kongen i statsråd kan gi forskrift om tolltiltak overfor ett eller flere land dersom vilkårene i sikkerhetsunntaksbestemmelsen i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994 (GATT) 1994 artikkel XXI er oppfylt.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 55 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.54.14)

Votering i sak nr. 3, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2024 – lovsaker (Innst. 4 L (2023–2024), jf. Prop. 1 LS (2023–2024))

Presidenten: Presidenten vil – for å redusere antall voteringer – foreslå en omforent voteringsorden.

De ulike partienes primærstandpunkt går klart fram av merknadene i innstillingen, og det vises i tillegg til Innst. 2 S og 3 S for 2023–2024.

Det betyr i praksis at ingen av partiene stemmer imot innstillingens tilråding.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Ingen innvendinger er kommet mot dette forslaget – og det vil bli gått fram slik.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om oppheving av lov om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen

I

Lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen oppheves.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

B.

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav b skal lyde:

b. overgangsstønad etter folketrygdloven *kapittel 17 A*,

§ 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav g og ny bokstav h skal lyde:

g. overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5,

h. *omstillingsstønad etter folketrygdloven kapittel 17*.

§ 23-10 tredje ledd skal lyde:

Tilskottet skal minst dekke utgiftene til ytelsene etter § 3-22, § 7-2 annet ledd, § 10-6, § 12-13 tredje ledd, §§ 14-17, 17-10, 17-15, kapitlene 6 og 15 og til tilbakebetaling etter barnelova § 80.

II

Loven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024.

C.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-19 fjerde ledd skal lyde:

(4) Ved beregning av verdien av ikke-børsnotert aksje etter § 4-12 annet og tredje ledd og andel i selskap med deltakerfastsetting etter § 4-40, hvor selskapet eier akvakulturtillatelser som verdsettes etter § 4-17 tredje ledd, skal den delen av selskapets gjeld som svarer til forholdet mellom *omsetningsverdien* av akvakulturtillatelsen og *verdien* av selskapets øvrige eiendeler, verdsettes med 25 prosent.

§ 5-15 første ledd bokstav q siste punktum skal lyde:

Skattefritaket gjelder ikke arbeidsgivers dekning av utgifter til kost, losji og besøksreiser til hjemmet for arbeidstaker som er pendler, og som får standardfradrag for utenlandsk arbeidstaker eller som skattlegges etter særreglene for utenlandske arbeidstakere i skatteloven *kapittel 20*.

§ 20-3 skal lyde:

§ 20-3 *Inntektstak*

Har skattyter årlig brutto arbeidsinntekt, jf. § 20-1, over et fastsatt inntektstak, skal skattlegging skje etter skattelovens alminnelige regler for hele inntekten.

§ 20-4 første punktum skal lyde:

Har skattyter andre skattepliktige inntekter enn nevnt i § 20-1, skal vedkommende skattlegges etter skattelovens alminnelige regler for alle inntekter.

§ 20-7 skal lyde:

§ 20-7 *Forskrift*

Departementet kan gi forskrift om skattesubjektene i ordningen, jf. § 20-1, inntektstak for arbeidsinntekt, jf. § 20-3, inntektstak for kapitalinntekt, jf. § 20-5 annet punktum og vilkår for valgadgang, jf. § 20-6.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-3 første ledd nye bokstaver k, l og m skal lyde:

k. *inntekt av undersøkelse og utvinning av mineralforekomster og dertil knyttet virksomhet på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven. Departementet kan i forskrift unnta visse typer skips-transport fra skatteplikten etter denne bokstav,*

l. *inntekt av undersøkelse og utnyttelse av fornybare energiresurser og dertil knyttet virksomhet i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven. Skatteplikten gjelder også omforming og overføring av elektrisk energi utenfor sonene når det følger av folkeretten eller av særskilt avtale med fremmed stat. Kongen kan bestemme at skatteplikten etter denne bok-*

stav skal gjelde på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven,

- m. inntekt av undersøkelse og utøvelse av karbonhåndtering og dertil knyttet virksomhet i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven og på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven. Skatteplikten gjelder også transport av CO₂ og utnyttelse av undersjøiske reservoarer til lagring av CO₂ utenfor norsk kontinentalsokkel når det følger av folkeretten eller av særskilt avtale med fremmed stat. Departementet kan i forskrift unnta visse typer skips-transport fra skatteplikten etter denne bokstav.*

§ 2-34 annet ledd skal lyde:

(2) Første ledd gjelder ikke for tilfeller hvor Norge i skatteavtale er tillagt eksklusiv rett til å skatlegge formue og inntekt som nevnt i første ledd, eller virksomhet som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav k, l eller m eller petroleumsskatteloven.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 8 000 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 8 000 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt bare for en del av året.

§ 6-41 tredje ledd skal lyde:

(3) Netto rentekostnader kan ikke fradras for den delen som overstiger 25 prosent av alminnelig inntekt eller årets udekkede underskudd før begrensning av fradrag etter denne paragraf, tillagt rentekostnader og skattemessige avskrivninger, og redusert med *renteinntekter*. For selskap mv. i konsern avskjæres rentefradrag etter første punktum i netto rentekostnader på gjeld til nærstående og ikke-nærstående part. For selskap mv. som ikke er i konsern, avskjæres rentefradrag etter første punktum bare for et beløp inntil størrelsen på netto rentekostnader på gjeld til nærstående part. Det gis ikke fradrag for ytterligere fremført underskudd, jf. § 14-6, eller konsernbidrag, jf. § 10-4, etter at det er foretatt avskjæring av rentefradrag etter dette ledd.

§ 6-41 niende ledd skal lyde:

(9) Uten hensyn til unntaksregelen i åttende ledd og terskelbeløpet i fjerde ledd annet punktum, gjelder bestemmelsen i tredje ledd tredje punktum tilsvarende for selskap mv. i konsern som har netto rentekostnader på gjeld til nærstående part utenfor samme konsern. *Ved anvendelsen av forrige punktum skal netto rentekostnader som har en overstigende del som ikke kan fradras, til-*

legges selskapets netto konserninterne renteinntekter. Avskjæring av rentefradraget etter første punktum foretas bare for et beløp inntil størrelsen på netto rentekostnader til slik nærstående part, og bare dersom netto rentekostnader tillagt netto konserninterne renteinntekter overstiger 5 millioner kroner.

§ 6-41 trettende ledd første og annet punktum skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og herunder gi nærmere regler om hva som skal anses som renteinntekter og rentekostnader, og hva som skal inngå ved beregningen av alminnelig inntekt og årets udekkede underskudd i tredje ledd. Departementet kan i forskrift også gi regler om hvilke nærstående parter som skal omfattes av syvende ledd bokstav a.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 14 950 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 97 000 kroner i året.

§ 12-11 fjerde ledd skal lyde:

(4) For enkeltpersonforetak beregnes ikke personinntekt av gevinst ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk, *melkekvote* eller *skogbruk*.

§ 14-40 skal lyde:

§ 14-40 *Hvilke driftsmidler som kan saldoavskrives*

(1) Følgende driftsmidler avskrives etter §§ 14-41 til 14-48:

- Varige og betydelige driftsmidler. Et driftsmiddel regnes som varig når det ved ervervet antas å ha en brukstid på minst tre år. Det regnes som betydelig når kostpris er 30 000 kroner eller høyere, inkludert merverdiavgift dersom det ikke foreligger fradragsrett.
- Ervervet forretningsverdi med kostpris på 30 000 kroner eller høyere.

(2) Driftsmiddel med kortere brukstid enn tre år eller lavere kostpris enn 30 000 kroner kan fradragsføres i anskaffelsesåret eller avskrives.

(3) Påkostning på driftsmiddel som avskrives, skal føres inn på saldo selv om påkostningen er mindre enn 30 000 kroner.

§ 14-43 fjerde ledd oppheves.

§ 14-47 skal lyde:

§ 14-47 *Rest på saldo*

(1) Avskrivningsgrunnlag og tapssaldo på gevinst- og tapskonto som ved utløpet av inntektsåret, før reduksjon med årets fradragsføring, er mindre enn 30 000 kroner, kan i sin helhet fradragsføres i dette året.

(2) Negativ saldo i gruppe a, c, d og j og gevinstsaldo på gevinst- og tapskonto som ved utløpet av inntektsåret, før årets inntektsføring, er mindre enn 30 000 kroner, skal i sin helhet inntektsføres dette året.

Overskriften i § 15-5 skal lyde:

§ 15-5 *Særskilt fradrag i alminnelig inntekt i Finnmark og Nord-Troms*

§ 15-5 første og annet ledd skal lyde:

(1) Personlig skattyter som etter § 3-1 er skattemessig bosatt i *en kommune i Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvænanen, Kåffjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storffjord i Troms fylke*, og som får fastsatt personfradrag etter § 15-4, skal ha et særskilt fradrag i alminnelig inntekt. Fradrag gis likevel ikke til barn som ikke er fylt 17 år ved utløpet av inntektsåret.

(2) Fradraget gis ved skatteberegningen med 30 000 kroner, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og trinnskatt.

§ 18-3 annet ledd bokstav a nr. 2 nytt tredje punktum skal lyde:

Kraft levert i henhold til langsiktig kjøpekontrakt med uavhengig kjøper inngått fra og med 1. januar 2024, som ikke er levert i henhold til vilkår fastsatt av Stortinget, verdsettes til kontraktsprisen når kontrakten har varighet på fra og med tre år og inntil syv år, i samsvar med avgrensninger og retningslinjer fastsatt av departementet i forskrift.

§ 19-5 første ledd ny bokstav d skal lyde:

d. Inntekter fra avtaler om finansiell sikring mot spotmarkedsprisen, dersom disse er inngått med uavhengig part og rapportert til prisrådet, jf. tredje ledd.

§ 19-5 tredje ledd første og annet punktum skal lyde:

Til bruk ved fastsettingen av brutto inntekt etter første ledd bokstav a og d kan et prisråd for havbruk, felles for flere eller for et enkelt salg, med bindende virkning fastsette en skatteavregningspris for laks, ørret og regnbueørret som produseres i henhold til akvakulturtillatelse som nevnt i § 19-1. *Skatteavregningsprisen* skal svare til markedsverdien ved merdkanten av laks, ørret og regnbueørret.

§ 19-6 første ledd bokstav h skal lyde:

h. Tap fra avtaler om finansiell sikring mot spotmarkedsprisen, dersom disse er inngått med uavhengig part og rapportert til prisrådet, jf. § 19-5 tredje ledd.

§ 19-6 første ledd nåværende bokstav h, i og j blir bokstav i, j og ny k.

§ 19-6 fjerde ledd bokstav c første punktum skal lyde:

Vederlag ved erverv av akvakulturtillatelser, unntatt for tillatelser som nevnt i første ledd bokstav i.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 3-1 sjettede ledd fjerde punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at personer som nevnt i første punktum, kan frasi seg nærmere angitte skattemessige lempninger som gjelder for bosatte i *Finnmark og Nord-Troms*.

§ 8-1 syvende ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra skiferproduksjon i *Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvænanen, Kåffjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storffjord i Troms fylke* gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 54 200 kroner per år.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 11-2 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Er overdragende selskap en sparebank, skal vederlag i form av egenkapitalbevis som utstedes eller overføres til en sparebankstiftelse opprettet av den overdragende sparebanken i forbindelse med sammenslåingen, likestilles med vederlag til eier av et overdragende selskap.

§ 11-4 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Er overdragende selskap en sparebank, skal vederlag i form av egenkapitalbevis som overføres til en sparebankstiftelse opprettet av den overdragende sparebanken i forbindelse med delingen, likestilles med vederlag til eier av et overdragende selskap.

§ 11-7 annet ledd skal lyde:

(2) Ved fusjon i konsern etter aksjeloven og allmennaksjeloven § 13-2 annet ledd og fusjon i konsern etter aksjeloven og allmennaksjeloven § 14-2 tredje ledd, der vederlaget er aksjer i overtakende selskaps morselskap, og der kapitalforhøyelsen i morselskapet gjennomføres ved at en fordring utstedt av overtakende selskap nyttes som aksjeinnskudd, skal skattemessig verdi på fordringen settes lik fordringens pålydende.

§ 11-7 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Samlet inngangsverdi for vederlag i form av egenkapitalbevis som utstedes eller overføres til en sparebankstiftelse opprettet av den overdragende sparebanken i forbindelse med en sammenslåing eller deling av sparebanker, settes lik verdien av egenkapitalbevisene.

§ 11-11 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) Første, tredje, femte, sjette og syvende ledd gjelder tilsvarende ved fusjon av verdipapirfond. Skattefrihet etter dette ledd gjelder bare for fusjon som gjennomføres i samsvar med verdipapirfondloven kapittel fem eller annen lovgivning i en EØS-stat basert på direktiv 2009/65/EF. Bestemmelsene i §§ 11-6 og 11-7 gjelder tilsvarende.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 5-42 bokstav a skal lyde:

a. stønad, omsorgspenger og annen utbetaling fra omsorgs- og trygdeinnretning, herunder arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger, *overgangsstønad* etter folketrygdloven § 15-5 og kapittel 17 A og *omstillingsstønad* etter folketrygdloven kapittel 17.

§ 5-43 første ledd bokstav d nr. 7 og 8 skal lyde:

7. stønad til barnetilsyn etter §§ 15-10 og 17-10
8. tilleggsstønader og stønad til skolepenger mv. etter §§ 15-11, 17-10 og 17-15

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5 og *omstillingsstønad* etter folketrygdloven kapittel 17.

§ 12-2 bokstav c skal lyde:

c. arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 og overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5 og kapittel 17 A.

§ 12-2 ny bokstav k skal lyde:

k. *omstillingsstønad* etter folketrygdloven kapittel 17.

§ 17-1 første ledd skal lyde:

(1) Hvis alminnelig inntekt med tillegg etter tredje ledd, fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42, ikke overstiger et beløp fastsatt av Stortinget, skal det for skattyter som mottar pensjon eller overgangsstønad etter folketrygdloven kapittel 17 A, ikke fastsettes skatt eller trygdeavgift.

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 10-70 første ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder ved overføring av eiendel som nevnt i annet ledd til person, selskap eller innretning som ikke har skatteplikt etter §§ 2-1 eller 2-2 eller som skal anses bosatt eller hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale.

VII

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024.

Endringene under III trer i kraft 1. januar 2024.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2023.

For selskap som er omfattet av endringen i skatteloven § 11-7 annet ledd, gjelder følgende overgangsregel: Selskap som per utgangen av inntektsåret 2023 har en latent skatteposisjon etter skatteloven § 11-7 annet ledd, jf. tredje ledd som følge av at den skattemessige verdien på en urealisert fusjons- eller fisjonsfordring avviker fra fordringens pålydende (fordringens regnskapsmessige verdi), kan velge å utligne forskjellen uten beskatning. Valgfriheten er betinget av at både mor- og datterselskap treffer samme beslutning.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024.

Det gjelder følgende overgangsregel: For personer som har rett til overgangsstønad etter folketrygdloven §§ 16-7 eller 17-6 med virkning før 1. januar 2024, og som ikke er omfattet av overgangsreglene i folketrygdloven kapittel § 17 A, skattlegges overgangsstønaden som pensjonsinntekt i vedtaksperioden. Ytelsen gir rett til skattlegging etter skatteloven § 17-1 om skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt. For personer som med virkning før 1. januar 2024 har rett til stønad til barnetilsyn, tilleggsstønader eller stønad til skolepenger mv. etter folketrygdloven §§ 16-9 eller 17-9, skal ytelsene være skattefrie i vedtaksperioden.

Endringen under VI trer i kraft straks med virkning fra og med 3. desember 2023.

D.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 4-6 første ledd skal lyde:

(1) Endres skattereglene etter at forskuddsutskrivningen er foretatt, og dette medfører at de beløp som trekkes eller betales i løpet av inntektsåret ikke kommer til å svare til den skatt som ventes *fastsatt*, kan departementet, for alle skattytere eller enkelte grupper, bestemme at forskuddstrekk eller forskuddsskatt skal skje etter andre satser eller med andre beløp enn som er fastsatt ved forskuddsutskrivningen.

§ 5-2 annet ledd skal lyde:

(2) Forskuddstrekket kan fastsettes slik at trekket alene skal svare til den forventede *fastsatte* skatt og trygdeavgift.

Overskriften i § 5-4 skal lyde:

§ 5-4 *Plikt til å foreta forskuddstrekk og plikt til å foreta skattetrekk i inntekt etter reglene i skatteloven kapittel 20*

§ 5-4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Arbeidsgiver som utbetaler lønn mv. til skattyter etter reglene i skatteloven *kapittel 20* (kildeskattordning), plikter å foreta skattetrekk i henhold til det til enhver tid gjeldende skattekortet og reglene om skattetrekk av slike utbetalinger i dette kapitlet.

§ 5-6 første ledd bokstav e skal lyde:

e. pensjon, livrente, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger, som omfattes av skatteloven § 5-1 første ledd, § 5-40 eller § 5-42 *bokstav a*, jf. skatteloven § 2-3 fjerde ledd, til personer som ikke er bosatt i riket.

§ 5-17 skal lyde:

§ 5-17 *Omgjøring av skattetrekk etter § 5-4 første ledd (kildeskattordning)*

Trukket skatt etter § 5-4 første ledd og betalt skatt, jf. § 10-10 første ledd, omgjøres til forskudd på skatt når skattyter trer ut av kildeskattordningen innenfor et inntektsår, jf. reglene i skatteloven *kapittel 20*.

§ 6-4 annet ledd bokstav c skal lyde:

c. når det av andre særlige grunner må antas at forskuddsskatt utstedt etter reglene i § 6-1 vil bli

vesentlig høyere eller lavere enn den skatt og trygdeavgift som ventes *fastsatt*.

Deloverskriften til §§ 14-20 og 14-21 skal lyde:

Kreditt og sikkerhetsstillelse – merverdiavgift, særavgifter og tollavgift

II

Loven trer i kraft straks.

E.

L o v

om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Departementet kan gi forskrift om forenklet beregning av merverdiavgift for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote.*

§ 6-1 første ledd skal lyde:

(1) Omsetning av aviser, herunder elektroniske aviser, som *inneholder en overveiende andel* tekst og stillbilder, er fritatt for merverdiavgift.

§ 6-8 første ledd oppheves.

§ 6-8 nåværende andre til fjerde ledd blir første til tredje ledd.

§ 6-8 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift om hvilke kjøretøy som omfattes av første og *andre* ledd.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i § 3-6 bokstav d, § 3-7 fjerde ledd, § 3-18, § 6-1, §§ 6-3 og 6-4, § 6-8 *første ledd*, § 6-10 fjerde ledd, § 6-11 fjerde ledd og § 6-15.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2024.

For kjøretøy som bare bruker elektrisitet til framdrift, og hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller, gjelder følgende overgangsregel: Leasing av kjøretøy som bare bruker elektrisitet til framdrift, og hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller, er fritatt for merverdiavgift dersom kjøretøyet etter inngått leasingavtale er levert til leietakeren før 1. januar 2024. Fritaket gjelder selv om leasingavtalen overføres til ny leietaker.

F.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 8-2 femte ledd skal lyde:

(5) Skattepliktig som bare har inntekt som skattlegges etter *kapittel 20* i skatteloven (kildeskatteordning), er fritatt fra å levere skattemelding.

§ 8-8 første ledd skal lyde:

(1) Arbeidsgivere som skal foreta lønnstrekk for skatt etter Svalbardskatteloven § 3-1, Jan Mayen-skatteloven § 1 og skatteloven *kapittel 20* (kildeskatteordning), skal levere melding om foretatt lønnstrekk etter reglene i a-opplysningsloven.

§ 9-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Trekkpliktige fastsetter grunnlaget for skatt av inntekt etter skatteloven *kapittel 20* (kildeskatteordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81, skatt av utbytte og uttak fra aksjesparekonto som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, ved levering av melding om trekk som nevnt i § 8-8.

§ 9-2 annet ledd skal lyde:

(2) Trekkpliktige beregner skatt av inntekt etter skatteloven *kapittel 20* (kildeskatteordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81, skatt av utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 tredje ledd.

§ 9-6 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fristen for å søke refusjon av skatt etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81 og *kapittel 20* (kildeskatteordning), er tre år etter utløpet av året skatten er fastsatt for.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det blir votert over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 4, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatereguleringene for barnepensjon mv. (Innst. 129 L (2023–2024), jf. Prop. 14 L (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt Stortinget til å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-31 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Det gis ikke minstefradrag i barnepensjon fra folketrygden eller i barnepensjon fra andre ordninger, som gir rett til særskilt fradrag etter § 6-49.*

§ 6-32 annet ledd skal lyde:

(2) Minstefradrag beregnes særskilt for foreldre og barn som skattlegges under ett etter § 2-14 første ledd. *Det gis særskilt fradrag i ektefelle tillegg etter folketrygden, unntatt i ektefelle tillegg som er skattefritt etter § 5-43 første ledd bokstav j.*

§ 6-49 skal lyde:

§ 6-49 *Særskilt fradrag i barnepensjon*

Det gis særskilt fradrag i barnepensjon fra folketrygden og i barnepensjon fra andre ordninger med inntil 30 000 kroner i året. Fradraget skal ikke overstige mottatt barnepensjon.

§ 10-11 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Forrige punktum gjelder tilsvarende for dødsbo, administrasjonsbo dersom boet tilhører en fysisk person, samt for konkursbo der konkursdebitor er en fysisk person.

§ 10-31 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Første ledd siste punktum og annet ledd siste punktum gjelder tilsvarende for dødsbo, administrasjonsbo dersom boet tilhører en fysisk person, samt for konkursbo der konkursdebitor er en fysisk person.

§ 10-42 første ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder når personlig deltakers konkursbo, dødsbo eller administrasjonsbo mottar utdeling fra selskapet.

§ 10-44 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for personlig deltakers konkursbo, dødsbo eller administrasjonsbo.

§ 12-2 bokstav b annet punktum skal lyde:

Som personinntekt regnes likevel ikke barnepensjon fra folketrygden eller barnepensjon fra andre ordninger og etterlønn og etterpensjon etter § 5-40 første ledd.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 16-30 sjette ledd første punktum skal lyde:

Fradrag i norsk skatt etter første ledd er begrenset til den norske skatten som faller på det mottatte utbyttet og det beløpet som inntektsføres etter femteledd.

§ 16-30 syvende ledd skal lyde:

(7) Godtgjørelse som det norske morselskapet mottar fra den andre staten for selskapsskatt betalt av daterselskapet, reduserer skattefradraget uten å redusere det beløpet som skal inntektsføres etter femteledd.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 19-5 tredje ledd tredje til nytt syvende punktum skal lyde:

Departementet kan bestemme at prisrådet ikke skal fastsette skatteavregningspriser for nærmere angitte salg, og kan fastsette nærmere retningslinjer for metode som prisrådet skal følge ved fastsettingen av skatteavregningspris. Departementet oppnevner medlemmer av prisrådet. Prisrådet kan ikke instrueres, verken generelt eller i enkeltsaker. Forvaltningsloven gjelder for behandling av saker om fastsetting av skatteavregningspris etter dette ledd. Departementet kan i forskrift fravike forvaltningslovens bestemmelser.

§ 19-5 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i denne paragraf. Det kan gis

forskrift om oppnevning og organisering av et prisråd for havbruk. Videre kan det gis forskrift om at grunnrenteskattepliktig etter § 19-2 har opplysnings- og dokumentasjonsplikt overfor prisrådet om salgs- og avtalevilkår ved kjøp og salg av laks, ørret og regnbueørret, taushetsplikt og unntak fra taushetsplikt og deling av slike opplysninger mellom prisrådet og andre offentlige myndigheter uten hinder av taushetsplikt. Departementet kan gi forskrift om at prisrådet kan illegge tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av opplysnings- og dokumentasjonsplikt. Forskriften kan inneholde bestemmelser om klage- og søksmålsrett for grunnrenteskattepliktig som nevnt, og om at klageorganet ikke kan instrueres, verken generelt eller i enkeltsaker.

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024.

Endringene under II trer i kraft straks.

Endringene under III trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

B.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 9-1 andre ledd skal lyde:

(2) Utbetaling av tilgodebeløp etter § 10-60 skal skje til skattepliktiges konto, med mindre annet følger av lov eller forskrift. Innkrevingsmyndighetene kan beslutte å utbetale tilgodebeløpet på annen måte dersom særlige forhold tilsier det.

Nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 11-3 første ledd skal lyde:

(1) Ved utbetaling av skatt eller avgift senere enn forfallstidspunktet i § 10-60, skal det ytes rentegodtgjørelse for tiden fra forfallstidspunktet fram til utbetaling skjer. Det ytes ikke rentegodtgjørelse så lenge manglende utbetaling skyldes at Skatteetaten ikke har mottatt opplysninger om konto, og det heller ikke er besluttet å utbetale tilgodebeløpet på annen måte. Det samme gjelder hvis utbetaling av tilgodebeløp ikke lar seg gjennomføre på grunn av forhold ved kontoen utenfor Skatteetatens kontroll.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

C.

L o v

om endringer i lov om Statens pensjonsfond

I

I lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond gjøres følgende endring:

§ 4 tredje ledd nr. 2 skal lyde:

avgiftsinntekter ved utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

D.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 13-9 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Fristen i § 12-6 første ledd er likevel ikke til hinder for at skattefastsettingen tas opp til endring innen seks måneder etter at vedtaket ble sendt den skattepliktige.

§ 14-12 skal lyde:

§ 14-12 *Kompensasjon for urimelig lang saksbehandlingstid*

Departementet kan gi forskrift om utmåling av kompensasjon dersom tilleggsskatt eller overtredelsesgebyr ikke er fastsatt, frafalt eller henlagt innen rimelig tid, herunder hvilken periode kompensasjon skal gis for, hvordan kompensasjon skal gis, hvordan kompensasjon skal utmåles og størrelsen på kompensasjonen.

Nåværende § 14-12 blir § 14-13, og nåværende § 14-13 blir ny § 14-14.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Det blir votert over A III.

Høyre og Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 63 mot 37 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.55.51)

Presidenten: Det blir votert over resten av A samt B, C og D.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det blir votert over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 5

(Justis)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	Utgifter		
61	Høyesterett		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1 og kap. 411 post 1	137 706 000	
400	Justis- og beredskapsdepartementet		
	1 Driftsutgifter.....	529 752 000	
	23 Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, kan overføres	31 309 000	
	50 Norges forskningsråd	69 092 000	
	70 Overføringer til private	20 014 000	
	71 Tilskudd til internasjonale organisasjoner	18 999 000	
410	Domstolene		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61 post 1 og kap. 411 post 1	3 120 539 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	107 544 000	
	22 Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, kan overføres	3 180 000	
411	Domstoladministrasjonen		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61 post 1 og kap. 410 post 1	89 894 000	
414	Forlikråd og andre domsutgifter		
	1 Driftsutgifter	352 425 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	44 461 000	
430	Kriminalomsorgen		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 431 post 1	5 556 637 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under kap. 430 post 1	120 631 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	82 551 000	
	60 Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., kan overføres	133 720 000	
	70 Tilskudd.....	43 385 000	
431	Kriminalomsorgsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 430 post 1	161 980 000	
432	Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter		
	1 Driftsutgifter	238 391 000	
433	Konfliktrådet		
	1 Driftsutgifter.....	161 378 000	
	60 Tilskudd til kommuner, kan overføres	11 208 000	
	70 Tilskudd.....	26 553 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
440	Politiet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1 og kap. 443 post 1</i>	21 244 548 000	
	22 Søk etter antatt omkomne, <i>kan overføres</i>	7 306 000	
	23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	28 053 000	
	25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning	200 184 000	
	45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 617 000	
	46 Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	195 294 000	
	48 Tildeling fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger, <i>kan overføres</i>	209 210 000	
	70 Tilskudd.....	53 853 000	
	73 Internasjonale forpliktelser, mv., <i>kan overføres</i>	713 041 000	
	74 Midlertidig destruksjonspann for enkelte typer halvautomatiske rifler	6 000 000	
441	Politidirektoratet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	382 659 000	
442	Politi høgskolen		
	1 Driftsutgifter	689 124 000	
443	Påtalemyndigheten i politiet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 508 500 000	
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	1 Driftsutgifter	1 473 022 000	
	45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	61 890 000	
445	Den høyere påtalemyndighet		
	1 Driftsutgifter	386 124 000	
446	Den militære påtalemyndighet		
	1 Driftsutgifter	9 829 000	
448	Grensekommisæreren		
	1 Driftsutgifter	6 418 000	
451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1 Driftsutgifter	1 505 337 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	26 463 000	
	22 Spesielle driftsutgifter - Nødnett, <i>kan overføres</i>	561 410 000	
	23 Variable utgifter EUs ordning for sivil beredskap.....	50 000 000	
	45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	252 221 000	
	70 Overføringer til private	7 743 000	
452	Sentral krisehåndtering		
	1 Driftsutgifter	29 387 000	
453	Sivil klareringsmyndighet		
	1 Driftsutgifter	61 039 000	
454	Redningshelikoptertjenesten		
	1 Driftsutgifter	992 173 000	
	45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 511 992 000	
455	Redningstjenesten		
	1 Driftsutgifter	155 039 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	31 755 000	
	45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 056 000	
	71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten.....	92 490 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	72 Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester.....	135 953 000	
	73 Tilskudd til Redningselskapet.....	140 098 000	
457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1 Driftsutgifter.....	451 230 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 943 000	
460	Spesialenheten for politisaker		
	1 Driftsutgifter.....	67 132 000	
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1 Driftsutgifter.....	1 366 567 000	
467	Norsk Lovtidend		
	1 Driftsutgifter.....	8 750 000	
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1 Driftsutgifter.....	24 100 000	
470	Fri rettshjelp		
	1 Driftsutgifter.....	839 271 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak.....	69 295 000	
471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning		
	71 Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	131 572 000	
	72 Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	73 727 000	
	73 Stortingets rettferdsvederlagsordning.....	32 119 000	
473	Statens sivilrettsforvaltning		
	1 Driftsutgifter.....	144 259 000	
21	Spesielle driftsutgifter.....	98 355 000	
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	459 152 000	
475	Bobehandling		
	1 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	130 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 924 000	
	Totale utgifter		47 720 073 000

Inntekter

3400	Justis- og beredskapsdepartementet		
	1 Diverse inntekter.....	6 341 000	
	2 Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	1 127 000	
3410	Domstolene		
	1 Rettsgebyr.....	263 490 000	
	2 Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene.....	21 768 000	
	3 Diverse refusjoner.....	1 837 000	
	4 Vernesaker jordskiftedomstolene.....	3 000 000	
3411	Domstoladministrasjonen		
	3 Diverse refusjoner.....	313 000	
3430	Kriminalomsorgen		
	2 Arbeidsdriftens inntekter.....	118 791 000	
	3 Andre inntekter.....	26 182 000	
	4 Tilskudd.....	8 021 000	
3432	Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter		
	3 Andre inntekter.....	1 224 000	
3433	Konfliktrådet		
	2 Refusjoner.....	6 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
3440	Politiet		
	1 Gebyr - pass og våpen.....	957 257 000	
	2 Refusjoner mv.....	232 296 000	
	3 Salgsinntekter.....	53 201 000	
	4 Gebyr - vaktelskap og etterkontroll av deaktiverte skytevåpen.....	4 828 000	
	6 Gebyr - utlendingssaker.....	288 162 000	
	7 Gebyr - sivile gjøremål.....	819 100 000	
	8 Refusjoner fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger.....	79 000 000	
3442	Politihøgskolen		
	2 Diverse inntekter.....	23 187 000	
	3 Eksterne forskningsmidler.....	13 090 000	
3444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	2 Refusjoner.....	16 154 000	
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1 Gebyr.....	125 453 000	
	2 Refusjoner driftsutgifter Nødnett.....	37 370 000	
	3 Diverse inntekter.....	31 676 000	
	4 Refusjoner større utstyrsanskaffelser og vedlikehold Nødnett.....	173 581 000	
	5 Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett.....	536 862 000	
	6 Refusjoner.....	7 751 000	
	7 Refusjoner fra EU i forbindelse med variable utgifter knyttet til EUs ordning for sivil beredskap.....	50 000 000	
3454	Redningshelikoptertjenesten		
	1 Refusjoner.....	31 287 000	
3457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1 Inntekter.....	36 893 000	
3470	Fri rettshjelp		
	1 Tilkjente saksomkostninger m.m.....	4 773 000	
	2 Fri rettshjelp, ODA-godkjente utgifter.....	5 668 000	
3473	Statens sivilrettsforvaltning		
	1 Diverse inntekter.....	5 000	
	2 Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter.....	6 500 000	
	Totale inntekter		3 986 194 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 postene 2 og 3
kap. 410 post 22	kap. 3410 post 4
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 431 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 433 post 1	kap. 3433 post 2
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3 og 4
kap. 441 post 1	kap. 3440 post 2
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 443 post 1	kap. 3440 post 2
kap. 444 post 1	kap. 3444 post 2
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 2, 3 og 6
kap. 451 post 22	kap. 3451 post 5
kap. 451 post 23	kap. 3451 post 7
kap. 451 post 45	kap. 3451 post 4
kap. 454 post 1	kap. 3454 post 1
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 457 post 1	kap. 3457 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- Overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinær skogbrannfare og/eller mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for slokking og beredskap utover det som må beregnes i et normalår. Bevilgningen på posten kan også overskrides ved ekstraordinære hendelser som har medført eller kan medføre tap av liv eller skade på helse, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur, når øvrige nasjonale helikopterressurser ikke er tilstrekkelig. Fullmakten gjelder uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke. Overskridelser på posten kan ikke overstige 40 mill. kroner.

IV

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politiet	
	1	Driftsutgifter	250,0 mill. kroner

V

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan starte opp prosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus innenfor en kostnadsramme på 1 180 mill. kroner. Kostnadsrammen er oppgitt i

2024-kroner. Fullmakt til å forplikte staten utover budsjettåret innenfor kostnadsrammen er lagt til Kommunal- og distriktsdepartementet.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret for brukerutstysprosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus innenfor en kostnadsramme på 196,5 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til investeringsprosjektet utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 93,2 mill. kroner (2024-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 under kap. 440 Politiet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, i investeringsprosjekter for implementering av Schengen IT-systemer, som Norge har forpliktet seg til gjennom Schengen-avtalen og Dublinavtalen. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 2 187 mill. kroner. Kostnadsrammen er oppgitt i 2023-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

IX

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser ut-

over budsjettåret for å gjennomføre anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 1 Driftsutgifter og post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 16 764 mill. 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å bygge en ny redningshelikopterbase ved ny lufthavn i Bodø under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 596 mill. 2024-kroner. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Domstoladministrasjonen i 2024 kan postere sideutgifter som forskutteres i henhold til rettsgebyrloven, mot mellomværendet med statskassen.

XII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 500 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XIII

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

XIV

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

1. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
2. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

XV

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får i 2024 fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 55 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.56.46)

Votering i sak nr. 6, debattert 14. desember 2023

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2024) (Innst. 130 L (2023–2024), jf. Prop. 9 L (2023–2024))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

L o v

om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2024)

I

I lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs skal § 1 nr. 2 første ledd bokstav b lyde:

- b. Skip under 100 tonnasjeenheter/registertonn brutto som er innført i norsk skipsregister, dersom rederiet samtidig disponerer større skip som går inn under bokstav a, og arbeidstakerne om bord er fast ansatt i rederiet i *medhold av skipsarbeidsloven eller arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a*, med rett og plikt til å tjenestegjøre på samtlige av rederiets skip,

II

I lov 21. mai 1982 nr. 25 om tillegg til lov 28. juli 1949 om Statens pensjonskasse skal disse endringane gjerast:

§ 1 nytt andre punktum skal lyde:

Loven gir pensjonsrett etter lov om Statens pensjonskasse, med de tilpasninger som følger av loven her.

§ 2 første ledd skal lyde:

For medlem av Høyesterett som fratrer sitt embete etter fylte 67 år, skal tjenestetiden ved *beregningen av alderspensjon etter kapittel 5 i lov om Statens pensjonskasse* forhøyes med inntil 15 år.

§ 3 første ledd skal lyde:

Alderspensjon skal beregnes etter lov om Statens pensjonskasse kapittel 5, med de tilpasninger som følger av paragrafen her. Lov om Statens pensjonskasse kapittel 5 a gjelder ikke for dem som er født etter 1962.

Noverande første til tredje ledd blir andre til fjerde ledd.

Noverande fjerde ledd blir oppheva.

§ 4 skal lyde:

Pensjoner etter denne loven reguleres etter lov om Statens pensjonskasse § 42.

Reglene i denne loven gjelder også tidligere medlemmer av Høyesterett og deres etterlatte.

III

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd skal disse endringane gjerast:

I innholdslista i kapittel 4 skal tiande strekpunkt lyde:

- *beregning av egenandel og ventetid* står i §§ 4-9 og 4-10

§ 4-6 fjerde ledd blir oppheva.

§ 4-9 skal lyde:

§ 4-9. *Egenandel*

Etter at dagpengene er innvilget, beregnes det en egenandel på tre ventedager. Egenandelen tilsvarer tre ganger medlemmets dagsats medregnet eventuelt barnetillegg, jf. § 4-12, og går til fradrag i medlemmets første dagpengeutbetalinger.

For medlemmer som får dagsatsen redusert etter §§ 4-25 og 4-26, beregnes egenandelen etter første ledd på grunnlag av den reduserte dagsatsen.

§ 4-16 første ledd andre punktum skal lyde:

Et medlem som har hatt avbrudd i stønadsperioden på grunn av arbeid i 12 uker eller mer, *får fastsatt dagpengegrunnlaget på nytt dersom det er til gunst for medlemmet.*

§ 8-9 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Medlemmet *må søke* Arbeids- og velferdsetaten om godkjenning av oppholdet.

§ 11-12 a blir oppheva.

§ 11-20 første ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2,041 ganger grunnbeløpet. For medlem under 25 år er minste årlige ytelse 2/3 av 2,041 ganger grunnbeløpet.

§ 11-20 tredje ledd andre punktum blir oppheva.

§ 12-13 andre og tredje ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2,329 ganger grunnbeløpet (ordinær sats) for personer som lever sammen med en ektefelle (se § 1-5) eller med en samboer i et samboerforhold som har vart i minst 12 av de siste 18 månedene. Minste årlige ytelse er likevel 2,379 ganger grunnbeløpet dersom vedkommende mottar en uføretrygd som er en omregnet uførepensjon. For andre utgjør minste årlige ytelse 2,529 ganger grunnbeløpet (høy sats).

For et medlem som har blitt ufør før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minsteytelsene som nevnt i andre ledd henholdsvis 2,709 og 2,959 ganger grunnbeløpet. Dette gjelder selv om et medlem har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter fylte 26 år, dersom det er klart dokumentert at vilkårene i første punktum var oppfylt før 26 år og kravet settes fram før fylte 36 år. Bestemmelsen i første punktum gjelder også når uføretrygd gis på nytt etter at ytelsen er falt bort på grunn av

prøving mot inntekt etter § 12-14. Minsteytelsen etter leddet her ytes tidligst fra og med den måneden medlemmet fyller 20 år.

§ 12-15 femte og sjette ledd skal lyde:

Barnetillegg for fosterbarn (se barnevernsloven § 9-1) ytes dersom mottakeren har forsørget barnet i de siste to årene før krav om tillegg blir satt fram. Dette vilkåret kan fravikes når særlige grunner gjør det rimelig.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring av bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 12-15 andre ledd blir oppheva. Tredje til sjette ledd blir samtidig andre til femte ledd.

IV

I lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen skal § 35 andre ledd lyde:

Kvalifiseringsstønaden skal på årsbasis være lik 2,041 ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltaker under 25 år mottar 2/3 stønad.

V

I lov 18. desember 2020 nr. 139 om endringer i folketrygdloven del I skal § 18-3 andre ledd bokstav b lyde:

b. den avdøde har mindre enn 20 års botid, men har minimum *fem* år med pensjonsgivende inntekt som overstiger grunnbeløpet, eller

VI

1. Del I gjeld frå den tid Kongen fastset.
2. Del II og endringa i folketrygdlova § 4-9 under del III gjeld frå 1. januar 2024. Departementet kan gi forskrifter om overgangsreglar.
3. Endringa i folketrygdlova § 11-20 *tredje ledd* under del III gjeld frå 1. februar 2024.
4. *Del IV og endringane i folketrygdlova § 11-20 første ledd, § 12-13 andre og tredje ledd* og opphevinga av folketrygdlova § 12-15 andre ledd og omnummereringa av dei påfølgjande ledda under del III gjeld frå 1. juli 2024.
5. Del V og endringane i § 4-6 fjerde ledd, § 4-16 første ledd andre punktum, § 8-9 tredje ledd, § 11-12 a og § 12-15 femte ledd og sjette ledd under del III gjeld straks.

Presidenten: Det blir votert over III § 11-20 første ledd andre og tredje punktum, § 12-13 andre og tredje ledd, samt IV.

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 59 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.29)

Presidenten: Det blir votert over resten av III.

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 96 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.50)

Presidenten: Det blir votert over I, II, V og VI.

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble vedtatt med 97 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.14)

Presidenten: Det blir votert over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble vedtatt med 99 mot 2 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.36)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 7 [12:58:49]

Referat

1. (136) Representantforslag fra stortingsrepresentanten Erlend Wiborg om opprettelse av asylmottak i tredjeland (Dokument 8:56 S (2023–2024))
2. (137) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mari Holm Lønseth, Erna Solberg, Ove Trellevik, Anna Molberg, Sveinung Stensland, Anne Kristine Linnestad og Mathilde Tybring-Gjedde om tiltak for å forberede Norge på en mulig flyktningkrise (Dokument 8:57 S (2023–2024))

Enst.: Nr. 1 og 2 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdig behandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.00.

